

Commissie voor Buitenlandse
Betrekkingen

van

DINSDAG 2 DECEMBER 2025

Voormiddag

Commission des Relations
extérieures

du

MARDI 2 DÉCEMBRE 2025

Matin

De openbare commissievergadering wordt geopend om 10.09 uur en voorgezeten door mevrouw Els Van Hoof.

La réunion publique de commission est ouverte à 10 h 09 et présidée par Mme Els Van Hoof.

De teksten die cursief zijn opgenomen in het Integraal Verslag werden niet uitgesproken en steunen uitsluitend op de tekst die de spreker heeft ingediend.

Les textes figurant en italique dans le Compte rendu intégral n'ont pas été prononcés et sont la reproduction exacte des textes déposés par les auteurs.

De **voorzitster**: Goedemorgen, collega's.

Mijnheer de minister, welkom in onze commissie. Ik ben blij dat we deze week een moment hebben gevonden om antwoorden te krijgen op onze vragen. We appreciëren dat.

01 Débat d'actualité sur la RDC et questions jointes de

- Rajae Maouane à Maxime Prévot (VPM Affaires étrangères, Affaires européennes et Coopération au développement) sur "La non-inscription de la situation en RDC à l'ordre du jour du Conseil de l'Union européenne" (56009583C)
- Els Van Hoof à Maxime Prévot (VPM Affaires étrangères, Affaires européennes et Coopération au développement) sur "Le conflit dans l'Est du Congo" (56009649C)
- Lydia Mutyebele Ngoi à Maxime Prévot (VPM Affaires étrangères, Affaires européennes et Coopération au développement) sur "La situation humanitaire en RDC et le manque de fonds du PAM" (56010313C)
- Michel De Maegd à Maxime Prévot (VPM Affaires étrangères, Affaires européennes et Coopération au développement) sur "L'évolution de la situation en RDC" (56010391C)
- Britt Huybrechts à Maxime Prévot (VPM Affaires étrangères, Affaires européennes et Coopération au développement) sur "Le processus de paix "Washington-Doha"" (56010654C)
- Pierre Kompany à Maxime Prévot (VPM Affaires étrangères, Affaires européennes et Coopération au développement) sur "La situation dans l'Est du Congo après l'accord entre la RDC et le M23" (56011080C)

01 Actualiteitsdebat over de DRC en toegevoegde vragen van

- Rajae Maouane aan Maxime Prévot (VEM Buitenlandse Zaken, Europese Zaken en Ontwikkelingssamenwerking) over "Het niet agenderen van de situatie in de DRC op de vergadering van de Raad van de Europese Unie" (56009583C)
- Els Van Hoof aan Maxime Prévot (VEM Buitenlandse Zaken, Europese Zaken en Ontwikkelingssamenwerking) over "Het conflict in Oost-Congo" (56009649C)
- Lydia Mutyebele Ngoi aan Maxime Prévot (VEM Buitenlandse Zaken, Europese Zaken en Ontwikkelingssamenwerking) over "De humanitaire situatie in de DRC en het gebrek aan middelen van het Wereldvoedselprogramma" (56010313C)
- Michel De Maegd aan Maxime Prévot (VEM Buitenlandse Zaken, Europese Zaken en Ontwikkelingssamenwerking) over "De evolutie van de toestand in de DRC" (56010391C)
- Britt Huybrechts aan Maxime Prévot (VEM Buitenlandse Zaken, Europese Zaken en Ontwikkelingssamenwerking) over "Het Washington-Doha-vredesproces" (56010654C)
- Pierre Kompany aan Maxime Prévot (VEM Buitenlandse Zaken, Europese Zaken en Ontwikkelingssamenwerking) over "De situatie in Oost-Congo na het akkoord tussen de DRC en de M23-rebellen" (56011080C)

Mevrouw Maouane is niet aanwezig.

01.01 Els Van Hoof (cd&v): Mijnheer de minister, recent werd over een aantal vredesakkoorden onderhandeld. Onder andere in Doha werd afgelopen maand een kaderovereenkomst gesloten voor een vredesakkoord. Het gaat om acht protocollen. Twee ervan werden reeds eerder afgesloten en de andere zes zouden onder meer handelen over de toegang tot humanitaire hulp, de terugkeer van ontheemde personen en de bescherming van de rechterlijke macht.

Uiteraard moeten die akkoorden ook worden geïmplementeerd. Dat is het meest heikele punt. De vertegenwoordiger van M23 liet zich ook ontvallen dat er op het terrein geen veranderingen zullen plaatsvinden voordat alle maatregelen een voor een zijn onderhandeld en een finaal vredesakkoord is bereikt.

Ondertussen bereiken ons berichten dat het vredesproces van Washington doorgaat, onder andere vandaag en morgen, tussen de Democratische Republiek Congo en Rwanda, voor het ondertekenen van een akkoord, onder meer over een regionaal economisch integratiekader, nadat in juli al een vredesakkoord werd gesloten.

Mijnheer de minister, hebt u meer zicht op het vredesproces, zowel in Doha als in Washington? Ik vermoed van wel.

U ontving begin oktober ook de *senior advisor* voor Afrika, Massad Boulos. Wat werd er besproken in het kader van het conflict?

Welke concrete inspanningen heeft ons land al geleverd om het vredesproces in Oost-Congo te bevorderen, zowel bilateraal als op EU-niveau?

01.02 Lydia Mutyebele Ngoi (PS): Monsieur le ministre, "des personnes meurent de faim". C'est l'alerte lancée par le Programme alimentaire mondial (PAM) au sujet de la crise humanitaire atroce que subit la population congolaise à l'Est de la RDC, après des mois de guerre impitoyable menée par le M23 et le Rwanda. Dans les régions contrôlées par les rebelles, une personne sur trois meurt de faim, tandis que l'aide humanitaire peine à atteindre ceux qui en ont le plus besoin. Les routes sont bloquées, les convois pillés, les humanitaires attaqués, et l'aéroport de Goma, le seul qui soit susceptible de soutenir un corridor aérien humanitaire, continue d'être occupé et bloqué par le M23. De son côté, le ministre des Affaires étrangères rwandais refuse d'ouvrir cet aéroport.

Au-delà des risques, c'est le manque de financement qui freine gravement l'aide humanitaire. La baisse des financements de l'aide humanitaire internationale est responsable de l'incapacité des agences onusiennes à apporter de l'aide à ceux qui meurent de faim. En effet, le PAM demande une aide financière urgente, soit 350 millions pour les six prochains mois. Sinon, l'agence ne pourra venir en aide qu'à seulement 10 % de ceux dans le besoin. Dans les provinces situées à l'est, on estime que 10 millions d'hommes, de femmes et d'enfants souffrent d'insécurité alimentaire, dont près de 4 millions vont bientôt tomber dans le stade d'urgence alimentaire. Ce sont donc des millions de personnes qui meurent de faim. Or l'aide humanitaire des agences onusiennes ne peut en secourir qu'une fraction, car nos États, y compris la Belgique, ont décidé de définancer l'aide humanitaire dans un monde où les conflits se multiplient.

Monsieur le ministre, à quelle hauteur la Belgique prévoit-elle d'accroître son aide humanitaire en RDC? Avez-vous insisté à l'échelle européenne pour inscrire à l'agenda l'aide humanitaire en RDC et augmenter le budget en la matière, comme c'est le cas pour d'autres conflits? La Conférence de Paris a-t-elle apporté, selon vous, un changement significatif dans l'aide humanitaire et le processus de paix? Quelles sont les évolutions sur place dans la distribution de l'aide et sa logistique?

De **voorzitter**: De heer De Maegd is niet aanwezig.

01.03 Britt Huybrechts (VB): Om het wat vooruit te laten gaan, gezien het grote aantal vragen, verwijs ik naar de schriftelijke versie van mijn vraag.

De voorbije weken werden in Doha twee nieuwe akkoorden gesloten: een framework deal tussen de DRC-regering en het door Rwanda gesteunde M23, én bijkomende protocollen die aansluiten op het Washington-akkoord van juni. Terwijl de internationale gemeenschap deze deals als "historische

stappen" verkoopt, blijft de situatie op het terrein even gewelddadig, en groeit de bezorgdheid over de rol van buitenlandse spelers net zoals over de ruildynamiek tussen veiligheid en toegang tot kritieke mineralen. België blijft zich intussen actief inschrijven in dit diplomatiek proces.

Hoe beoordeelt u het recent in Qatar afgesloten framework-akkoord tussen DRC en M23, in het bijzonder het feit dat het M23, internationaal erkend als door Rwanda gesteunde rebellengroep, nu als volwaardige onderhandelingspartner wordt "geformaliseerd"?

Welke risico's ziet u voor Congolese soevereiniteit en regionale stabiliteit?

Welke positie verdedigt België precies binnen het bredere Washington-Doha-proces, waarin veiligheidsconcessies van Kinshasa (neutralisering FDLR, terugtrekking troepen, integratie van strijders) expliciet worden gekoppeld aan economische afspraken rond kritieke mineralen?

Heeft de regering hierover voorafgaand overleg gepleegd met het parlement, en zo ja, welke mandaten werden gegeven?

Hoe beoordeelt u de voortdurende militaire aanwezigheid van Rwanda in Oost-Congo, ondanks het Washington-akkoord en ondanks herhaalde rapporten over Rwandese steun aan M23?

Welke stappen ondernemen België en de EU om effectief garanties te eisen rond terugtrekking, monitoring en naleving van het staakt-het-vuren, en welke concrete gevolgen voorziet u bij verdere schendingen?

01.04 Pierre Kompany (Les Engagés): Monsieur le ministre, le 15 novembre dernier, après des mois de pourparlers pilotés par le Qatar, les États-Unis et l'Union africaine, les autorités de la République démocratique du Congo (RDC) et le groupe armé M23 soutenu par le Rwanda ont signé à Doha une feuille de route qui entend poser les bases d'un futur accord de paix dans l'Est du pays. Ce cadre de Doha, pour un accord de paix global, ne constitue toutefois pas encore un accord final. Il contiendrait huit protocoles, dont deux déjà signés en septembre et octobre 2025, qui doivent encore être négociés plus avant.

Les interprétations du statut de ce texte semblent contradictoires. En effet, un membre de l'équipe de négociation du M23 a affirmé qu'il ne contenait aucune clause contraignante et ne modifiait pas la situation sur le terrain. De son côté, le gouvernement congolais affirme que ce texte doit permettre d'obtenir dans les plus brefs délais les conditions d'un changement réel et mesurable pour les populations et qu'aucun *statu quo* n'est compatible avec cet objectif de paix.

La semaine dernière, la presse annonçait de son côté que les présidents de la RDC et du Rwanda devraient se rendre cette semaine à Washington pour signer un accord de paix et rencontrer le président Trump.

Monsieur le ministre, ces différents mouvements pourraient donner l'espoir d'une amélioration de la situation sur le terrain. Or, pour le moment, tout comme après sa signature officielle en juillet dernier, le cessez-le-feu n'est pas suffisamment respecté. Le Rwanda continue à ne pas respecter la souveraineté du Congo et, surtout, les populations continuent à souffrir des exactions des différents groupes armés. D'où mes questions.

Monsieur le ministre, avez-vous eu des contacts récents sur ces derniers développements lors de vos récents voyages en Afrique? Qu'en est-il de l'action de la Belgique au sein de l'Union européenne pour étendre les sanctions contre le Rwanda? Considérez-vous que l'Union européenne devrait se réinventer dans le processus de paix? Enfin, avez-vous eu des contacts avec la haute représentante à ce sujet?

01.05 Maxime Prévot, ministre: Madame la présidente, mesdames et messieurs les députés, étant donné la situation extrêmement grave qui persiste sur le terrain, j'ai effectivement plaidé, publiquement et à plusieurs reprises, pour que le conflit à l'Est de la République démocratique du Congo soit à l'agenda du Conseil des ministres de l'Union européenne. Il est vrai que d'autres crises, comme la situation au Moyen-Orient ou la guerre en Ukraine, tendent à monopoliser l'agenda du Conseil. C'est évidemment justifié, étant donné les enjeux pour la sécurité internationale et européenne qu'elles

représentent. Mais je trouve qu'il n'est pas normal que le dossier de l'Est de la RDC n'ait plus été traité à la table du Conseil depuis février-mars dernier, après l'adoption des sanctions européennes.

Au-delà de la dimension stratégique que cette région représente pour l'Union européenne, ce qui a d'ailleurs été encore rappelé à Luanda à l'occasion du sommet entre l'Union africaine et l'Union européenne voici quelques jours, la persistance du conflit affecte la vie de millions de personnes. Malgré les accords signés, les combats continuent quasi quotidiennement sur les lignes de front, en particulier dans le Sud-Kivu en ce moment même, alors que les forces en présence, on le constate, se renforcent.

Les droits des civils continuent d'être massivement violés dans les zones occupées par le M23, mais aussi au-delà. Selon des rapports crédibles dont nous avons pu prendre connaissance, de graves exactions et des déplacements forcés de civils par le M23 ont effectivement eu lieu ces derniers mois. Le Dr Mukwege vient encore de dénoncer le meurtre de plus de 22 personnes par le M23 dans le territoire de Kabare dans la nuit du 23 au 24 novembre derniers. Ce sont des développements atroces et écoeurants que nous condamnons avec la plus grande fermeté.

En termes d'aide humanitaire, la Belgique assume pleinement sa part de responsabilité collective. Je tiens d'ailleurs à rappeler à Mme Mutyebele que, contrairement à ce qu'elle a affirmé, la Belgique n'a décidé d'aucune diminution de son budget destiné à l'aide humanitaire.

J'ai expliqué dans cette commission que, nonobstant les 25 % de réduction pour la coopération au développement, j'avais fait le choix politique et assumé de conserver 100 % des crédits, tout au long de la législature, pour l'aide humanitaire, au vu justement des urgences auxquelles nous sommes confrontés. Sur ce secteur-là en tout cas, la Belgique est restée à la pointe.

En 2025, notre contribution humanitaire pour la région des Grands Lacs, ce qui inclut la RDC, s'élève à plus de 26 millions d'euros, et nous avons déjà prévu 24,5 millions d'euros pour 2026.

Ce sont des financements anticipatifs, pluriannuels et flexibles. Cela signifie que ce type de financement permet aux acteurs humanitaires d'agir rapidement et efficacement, en fonction des besoins du terrain auxquels ils sont confrontés, sans être contrariés par la rigidité, parfois, des procédures administratives.

La Belgique a déjà mobilisé ces financements pluriannuels pour répondre à l'urgence. Nous travaillons avec nos partenaires multilatéraux, notamment le PAM, dont le *core funding* est essentiel pour garantir la flexibilité et la rapidité de la réponse. Nous évaluons en permanence la situation et n'excluons pas un renforcement de notre effort en fonction de la situation.

Quant à la conférence humanitaire de Paris, à laquelle M. Kompany a fait explicitement référence, elle a permis de collecter globalement 1,5 milliard d'euros d'engagement, dont 900 millions pour l'Union européenne et ses membres, et de donner la parole aux acteurs humanitaires. Elle a réaffirmé la nécessité de financements durables et de lever les obstacles administratifs et sécuritaires. Toutefois, il est essentiel que ces engagements se traduisent en actions plus concrètes sur le terrain.

Malheureusement, l'urgence et l'importance de ce dossier ne sont pas toujours perçues de la même façon au niveau européen. Je poursuivrai donc mes efforts afin de convaincre mes homologues, ainsi que la haute représentante Kaja Kallas, de mettre le dossier à l'ordre du jour du Conseil le plus rapidement possible, si possible en décembre. L'agenda, au niveau des points relatifs au continent africain, était déjà chargé la fois précédente, en novembre, puisque y figuraient le Soudan et le Sahel.

Avec mon homologue français, je chercherai en particulier à ce que les conclusions de la conférence humanitaire de Paris sur la RDC du 30 octobre, à laquelle j'ai participé, puissent générer une nouvelle dynamique au sein de l'Union européenne afin qu'elle joue un rôle plus affirmé et de premier plan en matière de diplomatie humanitaire.

Le travail diplomatique du représentant spécial de l'Union européenne, Johan Borgstam, et de son équipe est à saluer, mais il est clair qu'avec son expertise et ses moyens, l'Union européenne devrait s'impliquer davantage sur les questions d'accès humanitaire afin d'apporter des réponses concrètes aux besoins immenses rencontrés sur le terrain par la population.

Concernant le mécanisme d'enquête internationale que vous appelez de vos vœux – souhait exprimé à l'origine par Mme Maouane –, je peux confirmer que la Belgique a soutenu et coparrainé la résolution du Conseil des droits de l'homme adoptée lors de la session de septembre-octobre 2025 à ce sujet. Celle-ci demande, le plus rapidement possible, l'établissement d'une commission d'enquête internationale sur les violations et les abus des droits humains dans les Kivu, afin de pouvoir documenter les faits et établir les responsabilités. La lutte contre l'impunité en RDC reste un point d'attention majeur pour la Belgique, car c'est une condition *sine qua non* pour briser le cycle des violences, et je compte bien continuer le plaidoyer en ce sens.

Pour ce qui est des sanctions, j'ai déjà dit devant cette commission qu'à ce stade, j'estime qu'il faut donner toutes les chances aux efforts de médiation de Doha et de Washington et qu'il ne faut donc pas les perturber par des actions qui pourraient être utilisées comme prétexte pour instrumentaliser, par certains, les potentielles difficultés qui pourraient être rencontrées dans les processus en cours, voire même justifier de s'en retirer. Il faut éviter tout parasitage de ces processus fragiles mais indispensables afin d'obtenir un cessez-le-feu et une paix durable. Il s'agit d'ailleurs d'une approche consensuelle actuellement au niveau européen. Mais il est évident qu'en cas d'échec des médiations ou de reprise encore plus intense des combats, avec la prise de nouvelles villes par exemple, le sujet serait à nouveau sur la table.

Wie hebben inderdaad kennis kunnen nemen van de inhoud van het kaderakkoord van Doha van 15 november. Ik heb de ondertekening toegejuicht omdat dit een stap in de goede richting is, ongeveer vier maanden na de ondertekening op 19 juli van de intentieverklaring met het oog op een staakt-het-vuren.

Het bevat belangrijke principes, zoals het respect voor de soevereiniteit en de territoriale integriteit van de DRC, het verbod op discriminatie, de bescherming van burgers en mensenrechten, de strijd tegen straffeloosheid, het respect voor het internationale humanitaire recht enzovoort. Ik zie in deze tekst dus geen nieuwe risico's voor de Congolese soevereiniteit en de regionale stabiliteit.

Dit kaderakkoord zal worden aangevuld met acht protocollen. Het is duidelijk dat er nog veel inspanningen nodig zijn voordat de onderhandelingen afgerond kunnen worden. Er blijven tal van gevoelige punten te regelen, zoals de tijdelijke veiligheidsregelingen, de humanitaire toegang en het herstel van het gezag van de staat.

Op zijn verzoek heb ik op 8 oktober in Brussel Massad Boulos ontvangen, senior advisor for Africa van de Verenigde Staten. Het was een inhoudelijk gesprek over verschillende Afrikaanse dossiers, waaronder Oost-Congo. We hebben de stand van zaken besproken rond de lopende bemiddelingsinspanningen en onze boodschappen afgestemd ten aanzien van de belangrijkste actoren. Ik denk dat hij ook geïnteresseerd was in onze analyse van de situatie.

Hoe dan ook is het van groot belang dat de internationale gemeenschap eensgezind en coherent optreedt, zodat de inspanningen in dezelfde richting gaan. Dat versterkt de impact van diplomatieke initiatieven. Ik zal erop blijven toezien dat België zich inschrijft in deze dynamiek en het waardevolle werk van de Verenigde Staten, Qatar en de Afrikaanse Unie versterkt.

Zoals ik al vaak gezegd heb, is het volgens mij niet onze rol om zelf als bemiddelaar op te treden, maar wel om hen te ondersteunen en de internationale gemeenschap te mobiliseren, onze expertise te delen en contacten te vergemakkelijken, met als kompas de verdediging van het internationaal recht.

Ik ben van plan deze inspanningen in de komende maanden voort te zetten. Ik zal blijven aandringen op de volledige terugtrekking van de Rwandese troepen die nog steeds op Congolese bodem aanwezig zijn. Ik zal ook blijven pleiten voor het voeren van een inclusieve nationale dialoog in de DRC, ook met het parlement en alle maatschappelijke krachten, en voor het beëindigen van elke soort samenwerking met de FDLR, om ervoor te zorgen dat de akkoorden leiden tot een duurzame vrede.

Voilà, chers collègues, les quelques éléments que je pouvais partager. J'ajoute que, si nous n'avons pas eu connaissance du contenu précis des textes qui vont faire l'objet des signatures à Washington, on peut en tout cas se réjouir que chaque étape qui soit susceptible de se rapprocher d'un cessez-le-feu et d'une paix soit franchie.

Encore faut-il, et c'est là le point d'attention en particulier de la diplomatie belge, s'assurer de la concrétisation sur le terrain de ces engagements signés dans des bureaux pour mettre un terme à cette spirale inacceptable de violence quotidienne.

01.06 Els Van Hoof (cd&v): Dank u wel voor uw rijkge vulde antwoord, mijnheer de minister.

Volgens de Global Peace Index zijn er in de wereld 56 vergeten conflicten. Ook Oost-Congo behoort daartoe. Een van de redenen daarvoor – u hebt dat zelf al aangehaald – is dat Oost-Congo, behalve voor België, voor de internationale gemeenschap geen prioriteit is. Trouwens, Soedan behoort ook tot dat lijstje van 56 conflicten. Een conflict komt hoger op de agenda als het weer intenser wordt. Dat is nu gebeurd met Soedan. Het is te betreuren dat er een ernstige humanitaire crisis of de inname van bepaalde steden nodig is voor zo'n conflict weer aandacht krijgt. Het klopt dat een conflict zo weer meer prioriteit krijgt, maar we moeten daar toch verontrust over zijn.

Ik kijk uit naar de zes protocollen die nog moeten komen na de onderhandelingen in Doha, aangezien de M23 heeft verklaard dat het niets zal veranderen vooraleer over alle onderdelen wordt onderhandeld. Ik hoop dat dan ook snel gebeurt in Doha.

Washington heeft ondertussen al acht conflicten opgelost. Als men naar de concrete inhoud daarvan kijkt, zijn het snelle deals met heel sterke transactionele elementen, waarbij de oorzaak van het conflict nooit wordt aangepakt. Ik denk, zoals u ook zei, dat de oorzaak van het conflict duidelijk ligt in het grondstoffenelement. We moeten daaraan werken vooraleer er een duurzame vrede kan ontstaan.

Ik kijk uit naar het akkoord in Washington, maar als we naar de andere zogenoemde vredesakkoorden kijken, zal het transactionele element daar ook in aanwezig zijn. Ik kan maar hopen dat men in Washington eveneens aandacht zal besteden aan de oorzaken van het conflict.

Gezien het trackrecord uit het verleden is het belangrijk dat wij als Belgen niet als bemiddelaar optreden, maar toch wijzen op de elementen die noodzakelijk zijn om een duurzame vrede te bewerkstelligen. Dat gaat dan over het terugtrekken van de troepen, humanitaire toegang, een staakt-het-vuren en het aanpakken van de straffeloosheid. Dat laatste wordt meestal niet vermeld. Mensen leven al decennialang met trauma's. Die blijven in de vezels zitten en worden doorgegeven aan volgende generaties. Ik kijk dus uit naar het akkoord, maar ik denk dat we ook een constructieve en waar nodig kritische reactie mogen geven.

01.07 Britt Huybrechts (VB): Mijnheer de minister, we moeten altijd streven naar vrede en zoveel mogelijk levens redden. Het baart ons echter grote zorgen dat M23 in het vredesproces als een volwaardige onderhandelingspartner wordt beschouwd. Het is altijd een slecht idee om met terroristen aan tafel te gaan zitten. Als historica ken ik weinig tot geen conflicten waarbij onderhandelingen met terroristen tot vrede hebben geleid.

Voorts zou België een kritischere en hardere positie moeten durven in te nemen tegenover de schurkenstaat Rwanda, die hier overduidelijk een vinger in de pap heeft. De recente incidenten tonen aan dat het land geen belang meer hecht aan België.

01.08 Lydia Mutyebele Ngoi (PS): Monsieur le ministre, j'apprécie qu'une conférence se tienne à Paris pour que les problèmes auxquels se heurte l'Est du Congo soient enfin inscrits à l'agenda politique et que cette crise humanitaire suscite la réaction de plusieurs États. Une fois n'est pas coutume, monsieur le ministre, je tiens à vous féliciter pour vos efforts en vue d'inscrire cette crise à l'agenda européen et mondial. On ne peut pas hiérarchiser les conflits et se limiter à la guerre en Ukraine, qui est en effet gravissime. Comme l'a dit Mme la présidente, plusieurs conflits sont oubliés dans le monde.

Je ne suis pas surprise que le M23 et le Rwanda refusent toutes les propositions de livraison d'aide humanitaire et la demande d'une réouverture de l'aéroport. Depuis quand le Rwanda se préoccupe-t-il du sort des Congolais, puisque cela fait 30 ans qu'il essaie de les tuer?

S'agissant du budget dédié à la coopération, les ONG que j'ai eu la chance de rencontrer m'ont expliqué le rôle de l'aide humanitaire et les difficultés auxquelles elles se heurtent à cause de la réduction du financement. Ces coupes budgétaires sont généralisées et se produisent partout. Je vous ai parlé du PAM, qui a besoin de davantage de moyens pour exister. La mission des ONG se complique de jour

en jour. Certes, vous n'avez pas réduit le budget de l'aide humanitaire, mais les attaques contre les associations empêchent le versement de dons, comme en témoigne la baisse de la déductibilité fiscale. Cela n'encourage pas les dons, monsieur le ministre. Je vous ai félicité, mais je ne peux pas le faire pour tous les aspects du dossier.

01.09 **Maxime Prévot**, ministre: (*hors micro*)

01.10 **Lydia Mutyebele Ngoi** (PS): On peut déduire, mais on n'est pas encouragé à donner davantage, car la déductibilité fiscale a été rabotée. Cela n'encourage pas la population à verser plus de dons. C'est ce que je voulais dire. Vous le savez bien et vous aimez jouer avec les mots.

Monsieur le ministre, vous étiez à Luanda, où vous vous êtes entretenu avec la ministre des Affaires étrangères de la RDC. Je vous suis sur vos réseaux sociaux.

Vous étiez à Kigali, vous avez embrassé chaleureusement votre collègue le ministre des Affaires étrangères rwandais. Mais alors, je vous le dis, monsieur le ministre, encouragez-le, soyez plus ferme pour qu'on puisse ouvrir cet aéroport et pour que l'aide puisse enfin arriver.

En ce qui concerne les FDLR, on en parle toujours mais où sont-ils? C'est sempiternellement la même excuse depuis des années. On maintient les troupes pour les soi-disant FDLR qui ont peut-être 80 ans. On ne sait même pas si ces FDLR existent. Donc, monsieur le ministre, je vous encourage à être plus ferme avec vos désormais amis rwandais.

01.11 **Pierre Kompany** (Les Engagés): Monsieur le ministre, je vous ai entendu, nous vous avons entendu, et ce qui est intéressant, c'est de savoir que la Belgique ne change pas de boussole.

Comme on dirait au Congo, vous êtes la voix autorisée de la Belgique et ce que vous dites a du sens. Nous voulons que la Belgique continue à percevoir ce qui se passe au Congo dans la tradition de son expertise sur ce pays. Pourquoi? Parce que celle-ci, à travers le monde, je crois, est le seul pays à avoir des relations poussées, des relations d'affinité dues à beaucoup de circonstances heureuses et malheureuses, mais la Belgique est notre porte-voix pour la paix au Congo

Monsieur le ministre, sans être ministre moi-même, une pétition contre le dialogue, qui a déjà dépassé le million de signatures, circule au Congo. C'est pour cette raison que j'affirme ma certitude en votre capacité de donner le meilleur de la Belgique dans cette histoire qui brûle le Congo.

Nous avons parlé des déplacés. Chers collègues, imaginez-vous qu'il y a des gens qui se sont déjà déplacés plus de cinq fois depuis le début de ce conflit.

Comment faire vivre sa famille lorsqu'on doit se déplacer plus de cinq fois dans des lieux différents, sous des tentes différentes? Je crois que cela doit nous préoccuper.

Monsieur le ministre, je vous encourage – et je suis convaincu que vous le ferez – à donner au Congo une bonne place dans l'agenda de l'Union européenne. Celle-ci semble avoir oublié cette problématique depuis le mois de février ou mars, époque de ses dernières sanctions contre le Rwanda. Veuillez lui rappeler que vous êtes encore là, que le Congo souffre encore et qu'il y a urgence en la matière.

Espérons que Washington nous donnera une petite réponse agréable.

L'incident est clos.

Het incident is gesloten.

[02] Débat d'actualité sur le réseau de postes diplomatiques et questions jointes de

- Nabil Boukili à Maxime Prévot (VPM Affaires étrangères, Affaires européennes et Coopération au développement) sur "La fermeture de l'ambassade de Belgique à Cuba et de la représentation pour les Caraïbes" (56010508C)
- Sandro Di Nunzio à Maxime Prévot (VPM Affaires étrangères, Affaires européennes et Coopération au développement) sur "La refonte du réseau diplomatique" (56010524C)
- Els Van Hoof à Maxime Prévot (VPM Affaires étrangères, Affaires européennes et Coopération au développement) sur "La réorganisation du réseau des postes diplomatiques belges" (56010545C)
- Charlotte Deborsu à Maxime Prévot (VPM Affaires étrangères, Affaires européennes et Coopération au développement) sur "La reconfiguration du réseau diplomatique belge" (56010682C)
- Annick Lambrecht à Maxime Prévot (VPM Affaires étrangères, Affaires européennes et Coopération au développement) sur "Les choix stratégiques pour le réseau des postes" (56010948C)
- Fatima Lamarti à Maxime Prévot (VPM Affaires étrangères, Affaires européennes et Coopération au développement) sur "La réduction des postes diplomatiques dans les pays partenaires et son impact sur les ONG" (56010951C)
- Rajae Maouane à Maxime Prévot (VPM Affaires étrangères, Affaires européennes et Coopération au développement) sur "La fermeture d'ambassades belges" (56011098C)
- Britt Huybrechts à Maxime Prévot (VPM Affaires étrangères, Affaires européennes et Coopération au développement) sur "Le réseau des postes diplomatiques" (56011116C)

[02] Actualiteitsdebat over het postennetwerk en toegevoegde vragen van

- Nabil Boukili aan Maxime Prévot (VEM Buitenlandse Zaken, Europese Zaken en Ontwikkelingssamenwerking) over "De sluiting van de Belgische ambassade in Cuba en van de vertegenwoordiging voor de Caraïben" (56010508C)
- Sandro Di Nunzio aan Maxime Prévot (VEM Buitenlandse Zaken, Europese Zaken en Ontwikkelingssamenwerking) over "De hertekening van het diplomatieke netwerk" (56010524C)
- Els Van Hoof aan Maxime Prévot (VEM Buitenlandse Zaken, Europese Zaken en Ontwikkelingssamenwerking) over "De reorganisatie van het Belgische postennetwerk" (56010545C)
- Charlotte Deborsu aan Maxime Prévot (VEM Buitenlandse Zaken, Europese Zaken en Ontwikkelingssamenwerking) over "De herschikking van het Belgische diplomatieke netwerk" (56010682C)
- Annick Lambrecht aan Maxime Prévot (VEM Buitenlandse Zaken, Europese Zaken en Ontwikkelingssamenwerking) over "De strategische keuzes voor het postennetwerk" (56010948C)
- Fatima Lamarti aan Maxime Prévot (VEM Buitenlandse Zaken, Europese Zaken en Ontwikkelingssamenwerking) over "De afbouw van diplomatieke posten in partnerlanden en de impact op ngo's" (56010951C)
- Rajae Maouane aan Maxime Prévot (VEM Buitenlandse Zaken, Europese Zaken en Ontwikkelingssamenwerking) over "De sluiting van Belgische ambassades" (56011098C)
- Britt Huybrechts aan Maxime Prévot (VEM Buitenlandse Zaken, Europese Zaken en Ontwikkelingssamenwerking) over "Het postennetwerk" (56011116C)

De **voorzitster**: De heren Boukili en Di Nunzio zijn afwezig.

[02.01] Els Van Hoof (cd&v): Een tiental dagen geleden kondigde u de reorganisatie van het Belgische postennetwerk aan. Dat zou nodig zijn om de diplomatieke slagkracht van ons land te versterken in een internationale context op basis van een strategische reflectie over de positie van België op het wereldtoneel. Er zullen twintig diplomatieke posten worden versterkt, vijf nieuwe posten geopend en acht posten gesloten. In uw persverklaring stelt u dat u het positieve budgettaire saldo van de sluitingen opnieuw zult investeren in het diplomatieke netwerk. In het nieuwe begrotingsakkoord hebt u trouwens onderhandeld over 30 miljoen extra investeringen. Dat is goed nieuws voor Buitenlandse Zaken. U hebt goed onderhandeld. Als het over Buitenlandse Zaken gaat, kan ik daar alleen blij om zijn.

U voorziet daarnaast in de oprichting van een pool van vliegende diplomaten om posten tijdelijk te ondersteunen. Hoe zal die pool precies worden georganiseerd? Sommige ambassades zullen worden versterkt, zoals de ambassade in Kinshasa. Hoe vertaalt zich dat concreet? Andere zullen worden gesloten. Ik denk aan de partnerlanden Mali, Guinee en Mozambique. Afgaand op de reacties weet ik dat dat gevoeliger ligt. U hebt daar ongetwijfeld ook iets van opgevangen. Er zal een exitstrategie

komen. Voor Mali zal dat iets gemakkelijker zijn, omdat onze aanwezigheid daar beperkt is, maar voor Guinee en Mozambique is de situatie anders.

In het regeerakkoord is er sprake van een evaluatie van de partnerlanden. Zult u die voortzetten? Is die evaluatie ook gebeurd voor Guinee en Mozambique of gaan die gewoon als partnerland verder? Ik heb begrepen dat dat niet zo is. Ik vraag me af hoe de evaluatie zal worden uitgevoerd voor de andere partnerlanden. Er komen ook reacties met betrekking tot bepaalde ambassades. Zo heb ik een aantal berichten ontvangen met betrekking tot de ambassade in Havana. Op welke manier wordt dat uitgelegd aan het middenveld?

De **voorzitter**: Mevrouw Deborsu is afwezig.

02.02 Annick Lambrecht (Vooruit): Mijnheer de minister, ik heb ook een vraag over de herschikking van het netwerk van ambassades en consulaten, omdat die beslissing een aantal vragen oproept. Sommige posten sluiten en andere openen.

Ik ga onmiddellijk over naar mijn vragen.

Ten eerste, de beslissing om in Afrika te focussen op de versterking van multilaterale hubs zoals Addis Abeba en op de toegang tot strategische grondstoffen zoals in Kinshasa, toont een tweeledige strategie. Hoe zorgt u ervoor dat het netwerk in Afrika het juiste evenwicht vindt tussen, enerzijds, het vergroten van onze toegang tot kritieke grondstoffen en, anderzijds, het versterken van onze multilaterale waarden? Welke rol speelt onze diplomatie in Afrika op het vlak van eerlijke handel en klimaattransitie?

Ten tweede, de opening in Tasjkent in Oezbekistan langs de nieuwe Zijderoute is een strategische stap voor diversificatie en toegang tot grondstoffen. Welke concrete resultaten verwacht u op dat vlak?

Ten derde, hoe wordt onze post in Beijing precies heringericht en versterkt om de noodzaak tot *de-risking* met China aan te pakken? Wat is de exacte gedachte achter het sluiten van de post in Guangzhou, een wereldmetropool en havenstad? Volgens ons sluit dat economische deuren.

Ten vierde, de Latijns-Amerikaanse regio wordt steeds belangrijker voor Europa, als handelspartner, maar ook als democratische bondgenoot in de wereld. Zullen de posten in Latijns-Amerika vooral een economische prioriteit krijgen of ook een op waarden gebaseerde samenwerking met die landen, waarop wij aandringen? Hoe staat het daar met de strijd tegen druggeweld?

Ten vijfde, in de Balkan hebben we de post verhuisd van Servië naar Tirana. Waarom is dat beslist? Betekent de sluiting in Sarajevo dat België in de nabije toekomst geen duurzame oplossing meer nastreeft voor de relaties tussen Kosovo, Servië en de bredere Balkanregio?

Tot slot, los van de individuele posten, welke globale maatstaf zal de regering hanteren om het succes van die herstructurering te beoordelen?

02.03 Fatima Lamarti (Vooruit): Mijnheer de minister, ik focus mij in mijn vragen meer op ontwikkelingssamenwerking. U kondigde recent de sluiting van diplomatieke posten aan, zoals de ambassade in Bamako, wegens operationele beperkingen en veiligheidsbeperkingen. Hoewel u aangaf dat de beslissing geen disengagement betekent, roept die wel vragen op over de praktische gevolgen, de bredere strategie en de impact op het terrein voor de ontwikkelingssamenwerking.

Mijnheer de minister, klopt het dat de sluiting of de afbouw van de diplomatieke posten in de verschillende partnerlanden ook een stopzetting of afbouw van de gouvernementele samenwerking met zich meebrengt? Wordt een verdere reductie van het aantal partnerlanden beoogd? Zo ja, op basis van welke evaluatie wordt die voorgesteld? Wat is de verwachte impact van een dergelijke beslissing voor Enabel, zowel voor de uitvoering van de lopende programma's als voor de relaties met de partnerlanden?

Wat is de precieze impact van het wegvallen van de fysieke Belgische diplomatieke aanwezigheid, door de sluiting van de ambassade in Mali, op de Belgische en internationale ngo's die in Mali actief blijven en afhankelijk zijn van diplomatieke ondersteuning voor hun veiligheid, visawerking en logistieke en politieke opvolging?

Welke concrete maatregelen neemt de regering om die ngo's in staat te stellen om hun humanitaire initiatieven en ontwikkelingsactiviteiten veilig en doeltreffend voort te zetten?

Hoe zullen de lopende activiteiten in de regio praktisch gecoördineerd worden met onze posten in Ouagadougou en Niamey en opgevolgd worden? Welke rol ziet u voor de speciale gezant voor de Sahel in de ondersteuning van de actoren op het terrein?

02.04 **Britt Huybrechts** (VB): Ik verwijs naar de schriftelijke versie van mijn vraag.

De recente heroriëntatie van ons diplomatiek netwerk roept heel wat vragen op. Zeker omdat dit de eerste ingreep in meer dan tien jaar zou zijn, maar tegelijk weinig transparantie bevat.

Daarom heb ik volgende vragen:

Waarom werd onder meer de post in Sarajevo gesloten, terwijl dit net een strategische regio is inzake migratieroutes en veiligheid? Welke risicoanalyse heeft u voor deze beslissing gehanteerd? Kan u per post dat is gesloten beargumenteren waarom men tot sluiting is overgegaan?

Kan u concreet en gedetailleerd toelichten hoe de aangekondigde herinvesterings eruitzien? Naar welke posten gaan de bijkomende middelen, welke functies worden versterkt en welke budgetten zijn hiermee gemoeid?

Hoe zal de pool van "vliegende diplomaten" precies functioneren? Hoeveel personen telt deze pool, welke opdrachten zullen ze uitvoeren, en hoe garandeert u dat dit systeem niet leidt tot overbelasting en lagere kwaliteit van het diplomatieke werk?

Heeft deze heroriëntatie impact op de consulaire hulpverlening aan Belgen in het buitenland? Zo ja, welke maatregelen neemt u om een vermindering van de dienstverlening te vermijden?

Ten slotte, kan u de methodologie uiteenzetten die werd gebruikt om te bepalen welke ambassades geopend, versterkt of gesloten worden? Welke parameters zijn gehanteerd en hoe werden politieke, economische en veiligheidsbelangen concreet gewogen?

02.05 **Pierre Kompany** (Les Engagés): Monsieur le ministre, comme nous l'entendons dans ce débat, la réorganisation des postes diplomatiques est un exercice difficile. Nous aimerions évidemment être représentés partout dans le monde, pouvoir disposer des moyens de développer nos relations avec tous les États de la planète et avec toutes les organisations internationales, mondiales ou régionales, comme l'Union africaine.

Chacune de ces relations peut s'avérer fructueuse pour chaque partenaire si nous la cultivons, mais des choix doivent être faits. J'entends des collègues qui en contestent certains, ce qui est leur droit. Néanmoins, je suis certain que les décisions d'ouverture ou de fermeture des postes ont été mûrement réfléchies, en envisageant d'abord les intérêts de la Belgique, sans idéologie, sans volonté de nuire, de punir ou de récompenser, et en tenant compte des bouleversements rapides de l'environnement géopolitique et géoéconomique.

Monsieur le ministre, comment le suivi de la situation très instable en Bosnie sera-t-il assuré après la fermeture du poste de Sarajevo? Quelles missions prioritaires seront-elles attribuées au représentant permanent auprès de l'Union africaine, qui y sera en qualité d'observateur? Comment allez-vous constituer le pôle diplomatique volant qui doit venir temporairement en renfort des postes confrontés à une gestion de crise inédite, à un personnel malade de longue durée ou apporter un soutien durant un congé de maternité ou de paternité? Comptez-vous y intégrer un mix de diplomates expérimentés et de jeunes diplomates? La carrière d'un diplomate devra-t-elle nécessairement passer par ce pôle? Combien de diplomates en feraient-ils partie? Que feront-ils lorsqu'ils ne seront pas nécessaires?

02.06 **Minister Maxime Prévot**: Dames en heren, voor de beslissingen over het postennetwerk werd niet over één nacht ijs gegaan. Ze zijn gebaseerd op een grondige analyse door de FOD Buitenlandse Zaken, Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking. Daarbij werd uitvoerig gesteund op interne expertise, alsook op input op strategisch niveau.

Het postennetwerk wordt nu en dan bijgeschaafd, maar heeft al geruime tijd geen grondige update gekregen. Een eerste vaststelling uit deze oefening was dat ons netwerk in zijn globaliteit stevig staat en onze aanwezigheid verzekert daar waar onze belangen spelen. Deze optimalisatie is gebaseerd op een totaalanalyse om aanpassingen door te voeren waar nodig, in functie van de Belgische belangen en geostrategische evoluties. Dat was en is, zeker wat het sluiten van posten betreft, geen gemakkelijke oefening, want deze beslissingen hebben ook een belangrijke menselijke impact. Tegelijkertijd ben ik ervan overtuigd dat het resultaat de langetermijnbelangen van ons land dient.

Doorheen de oefening werden verschillende criteria in aanmerking genomen, onder meer onze politieke, economische en veiligheidsbelangen, de doelstellingen van onze ontwikkelingssamenwerking of nog de consulaire belangen en dienstverlening aan de Belgen in het buitenland. Die zijn in belangrijke mate vervat in het strategisch plan van mijn FOD, in het regeerakkoord en in mijn eigen beleidsverklaring en -nota's.

Wat de sluiting van onze posten in de partnerlanden betreft, zoals Maputo, Bamako en Conakry, herhaal ik graag dat dit enkel impliceert dat onze gouvernementele samenwerking wordt uitgefaseerd. Dat sluit andere vormen van samenwerking niet uit. Wij hebben al aan de autoriteiten laten weten dat wij de transitie van deze samenwerking in nauw overleg met hen zullen organiseren.

Het tijdspad en de modaliteiten zullen verschillen, afhankelijk van de context en van het overleg, maar er is geen sprake van een abrupt einde aan onze internationale samenwerking. Onze prioriteiten inzake klimaattransitie en eerlijke handel op het Afrikaanse continent blijven we ook aanhouden. Het zijn thema's die door ons hele postennetwerk opgevolgd worden, ongeacht of het om een partnerland gaat of niet.

Onze samenwerkingsvormen moeten evolueren. We zullen onze instrumenten van internationale samenwerking inzetten daar waar we wederzijds voordelige relaties verder kunnen uitbouwen. Ook buiten het Afrikaanse continent zullen we hierover waken. De opening in Tasjkent is op dat vlak een opportuniteit om ons als België in Centraal-Azië, een groeiende en opkomende regio met een enorm economisch potentieel, te positioneren.

De Belgische en de Europese diplomatie kunnen in deze regio inspelen op opportuniteiten om de handelsrelaties te diversifiëren. We zullen ons nog beter positioneren om dit verder te verkennen. Ik wil geen voorafname doen op de concrete uitwerking van onze relaties. We zullen die in alle sereniteit bekijken en daarbij ook de ruimte laten voor strategisch overleg met onze Oezbeekse partners.

Wat de Balkan betreft, gaan we voor een consolidatie van onze middelen. De opening in Tirana doelt inderdaad onder andere op het weer aanzwengelen van de positieve dynamiek van het toetredingsproces. We blijven daarbij een evenwichtig netwerk behouden in de Balkan, met een nog steeds uitgebreid postennetwerk ter plaatse, om zo de dynamieken richting duurzame stabiliteit van de onderlinge dynamieken verder op te volgen.

In tegenstelling tot wat de vraag suggereert, behouden wij onze post in de Servische hoofdstad Belgrado. De opening in Tirana gaat dan ook niet ten koste van onze relaties met Servië. De sluiting in Sarajevo moet in een ruimer regionaal kader worden begrepen, waaruit blijkt dat wij onze focus op en opvolging van de Balkan behouden en aanscherpen.

In de westelijke Balkan hebben wij in 2023 onze post in Pristina opgewaardeerd tot ambassade. Nu komt daar een ambassade in Tirana bij. Onze bestaande posten in Belgrado en Zagreb worden versterkt. Ook elders in de Balkan beschikken wij over posten, zoals in Sofia en Boekarest.

Wij hebben in de directe omgeving ook nog posten in Athene, Istanboel, Chisinau, Wenen en Boedapest. Het is bijgevolg onze inschatting dat we hiermee in de regio een fijnmazig en goed uitgerust netwerk van posten hebben, dat ons toelaat de verschillende veiligheids- en migratievraagstukken afdoende op te volgen, alsook onze ruimere economische, consulaire en politieke belangen te behartigen.

Nous maintenons des relations diplomatiques avec tous les pays où nous fermerons nos postes mais via nos ambassades situées ailleurs dans la région, par des missions diplomatiques ou consulaires, à

Bruxelles ou dans les forums multilatéraux. Nous n'abandonnerons donc aucun pays. Nous continuerons de travailler intensément avec chacun d'eux, mais différemment.

Dat gebeurt zeker ook in China. We beschikken over een stevig netwerk in dat land, met een ambassade in Beijing, waarvoor bijkomende personeelsmiddelen zullen worden voorzien, en met consulaten-generaal in Shanghai en Hongkong. We blijven uiteraard de economische regio in en rond Guangzhou opvolgen, onder meer via dienststreizen. De Belgische gemeenschap daar zal nog terechtkunnen bij onze ambassade.

We blijven aanwezig in de ruimere regio, waar China een belangrijke rol speelt, en behouden dus het overzicht, ook na de sluiting in Guangzhou. We blijven uiteraard de economische regio in en rond Guangzhou opvolgen.

En ce qui concerne Cuba en particulier, les enjeux en matière de sécurité, d'économie ou de diplomatie y sont bien moindres que dans d'autres pays où nous ouvrons ou maintenons une ambassade.

Cela ne signifie pas que nous ne continuerons pas à valoriser la relation diplomatique de longue date avec Cuba. La diplomatie belge y restera active – et dans les Caraïbes de manière générale – via notre ambassade à Panama City, qui constitue une excellente base et sera donc renforcée. Je rappelle que nous maintenons également notre ambassade en Jamaïque, à Kingston.

La région latino-américaine au sens large demeure une priorité de notre politique étrangère. L'honnêteté m'imposerait de reformuler ma phrase en disant qu'elle va désormais constituer une priorité de notre politique étrangère, parce qu'on ne peut pas réellement prétendre que ce le fut pendant les décennies écoulées. C'est pourquoi j'ai demandé à mon département de rapidement déterminer une nouvelle stratégie d'interaction avec l'Amérique latine et centrale, comme a été mise à jour notre stratégie à l'égard du continent africain.

En matière de diplomatie économique, nous sommes et nous devons rester plus que jamais présents dans les différents pôles économiques à travers le monde, et donc certainement dans celui-là aussi.

Nous allons désormais davantage mettre l'accent, dans la gestion de nos postes, sur la lutte contre la criminalité organisée internationale, dont le trafic de drogue. Une bonne partie de ce trafic provient de cette zone du globe, pour atterrir chez nous, à Anvers. Vu les impératifs de sécurité et de santé publique que cela représente pour notre population, nous devons en faire une priorité.

Par ailleurs, notre politique fondée aussi sur la promotion des valeurs, y compris celle du respect des droits humains, reste une considération essentielle dans toutes ces actions.

De consulaire noden, dus ook de aanwezigheid van Belgen in het buitenland, is een factor die mee is afgewogen. Een aantal Belgen in het buitenland zal door deze beslissing worden geraakt. We hebben nu eenmaal een bevolking die over de hele wereld is verspreid.

In de jurisdicties waar we zullen sluiten, wonen in totaal ongeveer 2.400 Belgische onderdanen. Dat is ongeveer 0,4 % van het aantal Belgen dat in het buitenland resideert. Zij werden binnen de 24 uur na mijn aankondiging door onze ambassades gecontacteerd om hen te informeren over de sluitingen of openingen in kwestie.

Voor de bijstand aan de Belgen in landen waar we een ambassade of een consulaat-generaal zullen sluiten, kunnen onze landgenoten nog altijd terecht bij onze ereconsulaten of een andere EU-ambassade of een consulaat in dat land, bijvoorbeeld de Nederlandse of de Franse ambassade.

Naast die criteria werden uiteraard ook de operationele vereisten en hun kostprijs, bijvoorbeeld inzake personeel en gebouwen, in rekening gebracht. Zoals gezegd in mijn communicatie, gaat het evenwel niet om een besparingsoefening. Dat wil zeggen dat wij de middelen die door de sluitingen worden vrijgemaakt, ongeveer 6,5 miljoen euro, verspreiden over het nieuwe postennetwerk door nieuwe ambassades te openen, bestaande diplomatieke posten te versterken of werkingsmiddelen zoals reisbudgetten te verhogen.

Mevrouw Van Hoof heeft al gezegd dat ik in de begrotingsonderhandelingen ook 35 miljoen euro extra

heb gekregen voor ons postennetwerk.

Dat laatste zullen we bijvoorbeeld in Kinshasa doen, een ambassade die op het vlak personeel al goed bezet is.

Het zal ons ook toelaten om de pool van vliegende diplomaten in te richten. We denken, mijnheer Kompany, aan tien tot vijftien personen. Het is daarbij vooral de bedoeling om tijdelijke afwezigheden ten gevolge van ziekteverlof, zwangerschap of ouderschapsverlof op te vangen, evenals crisismanagement. Dat sluit perfect aan bij mijn wens om ook binnen de diplomatie de inspanningen van de FOD van de afgelopen jaren te ondersteunen om een gezonde en werkbare werkomgeving te garanderen. De precieze modaliteiten van die pool zullen de komende maanden verder worden uitgewerkt.

J'en profite d'ailleurs pour souligner qu'au même titre de ce soutien de notre personnel en poste confronté à des difficultés, avec le concours de mon collègue Theo Francken en charge de la Défense, nous avons pu débloquer aussi un budget complémentaire de 660 000 euros annuels pour offrir le soutien psychologique nécessaire à notre personnel des postes diplomatiques confrontés à des situations qui constituent des charges psychosociales particulières. Pensons, par exemple, au personnel qui était et qui est toujours dans les postes situés en Israël, avec toute la gestion des évacuations et extractions de certains ayants droit palestiniens des zones de conflit.

Nous avons également tenu compte de facteurs externes tels que la présence des entités fédérées ou de partenaires stratégiques comme la Défense et la police fédérale. C'était aussi un élément de notre grille d'analyse. Mon intention est de toujours, y compris dans le cadre de cet exercice, m'aligner le plus étroitement possible sur les intérêts des entités fédérées et leur réseau à l'étranger.

Ik zal hier niet ingaan op de administratieve details over de manier waarop de sluitingen en openingen de komende jaren precies zullen worden georganiseerd. Ik kan u in ieder geval verzekeren dat mijn departement en ikzelf die nauwgezet en van nabij zullen opvolgen. Mijn diensten en de betrokken posten zijn nu al in de weer om alle mogelijke problemen menselijk, diplomatiek en met oog voor het protocol en de veiligheid op te vangen en de uitvoering van beslissingen in goede banen te leiden.

De evaluatie van ons postennetwerk en dus ook van de strategische herstructurering is een permanente opdracht van de FOD Buitenlandse Zaken. De bedoeling is daarbij om wendbaar, operationeel en impactvol in het buitenland te blijven.

Mevrouw Lamarti, over de impact van de herschikking op onze internationale samenwerking kan ik u meegeven dat de sluiting van de posten in Bamako, Conakry en Maputo gepaard gaat met het besluit om de programma's voor gouvernementele samenwerking in die drie landen na afloop van de programmeringsperiode niet te verlengen. Het is echter niet de bedoeling om de lopende projecten abrupt te beëindigen. Ze zullen allemaal worden afgerond, waarbij bijzondere aandacht zal worden besteed aan de duurzaamheid van de behaalde resultaten.

Het is niet mijn intentie om de lijst van partnerlanden voor de gouvernementele samenwerking op korte termijn te wijzigen. Er zullen geen gouvernementele programma's meer zijn in die drie landen, maar ik wens wel een diepgaande reflectie te voeren over de notie van partnerlanden. Ik ben namelijk niet overtuigd van het nut om die notie nog langer te gebruiken.

Het is een moeilijke beslissing, gebaseerd op verschillende analyses van de Belgische belangen en van de operationele context. Zo stuit de uitvoering van de programma's in Mali op grote uitdagingen, met name door de toenemende onveiligheid in het centrum en het zuiden van het land. Onze strategische reflectie heeft die elementen geïntegreerd, met als doel de stem en de positie van België op het internationale toneel te versterken en tegelijkertijd de impact van onze actie te maximaliseren door sterker te focussen op een beperkter aantal prioriteiten.

De lopende programma's worden afgerond, maar niet verlengd. Onze partners begrijpen en respecteren die soevereine beslissing. Wij zullen ervoor zorgen dat de uitvoering ervan gebeurt in nauw overleg met de betrokken partijen, terwijl wij samenwerken aan de toekomst en op een andere manier zorgen voor een Belgische aanwezigheid. Ons ontwikkelingsagentschap Enabel zal in die landen kunnen blijven optreden door projecten uit te voeren die door andere donoren, met name de Europese

Unie, worden gefinancierd. De drie landen blijven partners en ook de Belgische actoren van de niet-gouvernementele samenwerking zullen hun programma's kunnen voortzetten.

Dat brengt mij bij het antwoord op uw volgende vraag.

De sluiting van onze ambassade in Bamako houdt in dat Mali voortaan onder de jurisdictie valt van de post in Ouagadougou in het naburige Burkina Faso, die nu al de consulaire zaken voor Mali verzorgt. Na de sluiting van de post in Bamako zal de diplomatieke ondersteuning op het gebied van logistiek, politiek en veiligheidsmonitoring eveneens worden gecoördineerd door de diensten in Ouagadougou. Humanitaire ngo's zullen kunnen blijven rekenen op de steun van de *resident coordinator*, de *humanitarian coordinator* en de *resident representative* van het ontwikkelingsprogramma van de Verenigde Naties in Mali, evenals op het humanitaire landenteam van het Bureau voor de Coördinatie van Humanitaire Aangelegenheden van de Verenigde Naties.

Ten slotte kunnen alle Belgische actoren van de niet-gouvernementele samenwerking die ter plaatse aanwezig zijn uiteraard terecht bij de verschillende diensten van het hoofdbestuur. Hetzelfde principe zal gelden voor de coördinatie en opvolging van lopende en toekomstige activiteiten. De post in Ouagadougou zal die verantwoordelijkheid op zich nemen en indien nodig naar Mali reizen, met name voor de organisatie van de strategische dialoog tussen al onze actoren van de niet-gouvernementele samenwerking.

We zullen ervoor zorgen dat de overgang plaatsvindt in een geest van samenwerking en nabijheid met onze partners. De diplomatieke rol van onze speciale gezant zal bovendien worden versterkt om de belangen van België te blijven verdedigen en de Belgische actoren in Mali actief te blijven steunen. Die aanpak heeft tot doel de continuïteit van ons engagement te waarborgen en een constructieve dialoog met alle belanghebbenden te onderhouden.

J'ajoute un dernier mot à l'attention de M. Kompany, qui m'a questionné aussi sur le rôle envisagé par notre futur observateur au sein de l'Union africaine. Ma volonté est clairement de donner le signal à nos amis de l'ensemble de l'Afrique du rôle central que nous reconnaissons à cette structure clé qu'est l'Union africaine et la coopération que nous devons intensifier avec l'Union européenne. Ce renforcement qui se fera à Addis Abeba est de bon augure pour poser un geste concret, dans la foulée des engagements formulés à Luanda. On ne peut pas se contenter de mots génériques, il faut des gestes concrets pour leur donner de la chair et s'assurer que ces collaborations vont réellement s'intensifier avec un esprit de partenariat gagnant-gagnant.

02.07 Els Van Hoof (cd&v): Bedankt, mijnheer de minister, voor uw uitgebreide uitleg.

Gezien de geopolitieke veranderingen was het inderdaad nodig om die strategische oefening te maken. We evolueren naar een multipolaire wereld, waarin het duidelijk is dat de Verenigde Staten niet meer aan het hoofd willen staan van een liberaal georganiseerde wereldorde waarin vrijheden en mensenrechten domineren.

Het is dus van belang dat we strategisch kijken naar economische diversificatie om onze aanvoerlijnen te vrijwaren. We moeten daar nieuwe contacten voor leggen, ook om onze veiligheid te vrijwaren. Ik denk daarbij aan landen waar er drugkartels voorkomen en er veel export is naar België. Anderzijds moet er ook een gunfactor zijn voor landen die onze waarden delen. Latijns-Amerika zit daar uiteraard een stuk sterker in dan bijvoorbeeld Afrika.

U beoogt ook andere vormen van samenwerking voor de toekomst met zogenaamde partnerlanden die vermeld staan in de wet, maar ook uitvoering krijgen in een koninklijk besluit. Dat zult u waarschijnlijk aanpassen, aangezien het vandaag gaat over 14 partnerlanden.

Omdat u er zelf nog niet uit bent, geef ik u graag de suggestie mee om daar een goede mix van te maken. Enerzijds is er de thematische samenwerking, waarin de Global Gateway een belangrijk element vormt. Anderzijds is het voor bepaalde partnerlanden, zoals landen in Centraal-Afrika of bepaalde Sahellanden, van belang dat we die *seat at the table* behouden. Het is namelijk net in die landen dat de invloedssfeer van China en Rusland veel groter wordt. Toch blijft het belangrijk dat we die landen meenemen in onze waardengemeenschap, ook al vraagt dat veel meer inspanningen dan voor andere landen. Het is niet de bedoeling dat we hen achterlaten om geopolitieke redenen. Ook voor

armoedebestrijding is het essentieel dat we daar die *seat at the table* behouden en dat we op die manier toewerken naar een mix van partnerlanden en naar thematische samenwerking.

Dat is mijn pleidooi, al is er nog veel overleg mogelijk naar aanleiding van de evaluatie van de partnerlanden. Ik dank u.

02.08 Annick Lambrecht (Vooruit): Dank u wel, mijnheer de minister.

Het was nodig dat u wat duiding gaf. We zaten met veel vragen, maar u hebt uitgelegd dat de beslissing er niet zomaar komt, dat u niet over één nacht ijs gaat, dat het altijd gebeurt in functie van de Belgische belangen en dat het deel uitmaakt van een langetermijnvisie. Ik denk dat het nodig is, wetende dat er lange tijd niet veel geüpdatet was. Het blijft echter een moeilijke oefening.

Ik zal het kort houden, maar ik wil toch een paar zaken benadrukken. Voor ons – ik meen begrepen te hebben voor u ook – is het zeer belangrijk dat de economische diplomatie behouden blijft. Die is noodzakelijk om te komen tot economische diversificatie, waar we grote nood aan hebben. Ook met het oog op de veiligheid, die u hebt benadrukt in het kader van de strijd tegen internationale misdaad en drugs, is het bijzonder belangrijk om posten op de meest strategische plaatsen te hebben. Daarnaast zijn er de mensenrechten. U hebt zelf gezegd – ik wou het ook van u horen – dat respect voor de mensenrechten essentieel blijft.

De combinatie van die drie aspecten moet leiden tot een postennetwerk dat voldoende overkoepelend is om de veiligheid te garanderen in veel meer landen dan die die u vermeld hebt. U hebt ook gezegd dat het niet de bedoeling is dat wanneer we ergens geen post hebben, we dan niet meer naar die landen kijken of er geen contacten meer mee onderhouden. Dat is uitermate belangrijk.

Zoals de voorzitter al zei, kan het hier slechts veilig zijn als het overal veilig blijft en als we overal goede contacten blijven onderhouden. We rekenen dus op u om deze zeer moeilijke evenwichtsoefening – met op de ene plaats wel een post en op de andere niet – tot een goed einde te brengen, altijd gericht op de lange termijn. Dank u wel.

02.09 Fatima Lamarti (Vooruit): Bedankt, mijnheer de minister, voor uw duidelijke antwoorden.

Ik blijf evenwel achter met een zekere bezorgdheid. Ik begrijp de veiligheids- en operationele uitdagingen die soms moeilijke beslissingen vereisen. Toch wil ik mijn grote bezorgdheid uitdrukken over de impact op de ngo's die in bijzonder complexe omstandigheden blijven werken. Zij zijn vaak onze laatste schakel op het terrein, in de humanitaire hulp, in de ontwikkelingsprojecten en bij de bescherming van de meest kwetsbaren.

Zonder voldoende diplomatieke ondersteuning, veilige toegang, logistieke hulp en politieke ruggengraat riskeren zij hun werk niet langer op verantwoordelijke wijze te kunnen voortzetten. Ik heb van u een aantal garanties gekregen en ik hoop dat er effectief gezorgd wordt voor de mensen die op het terrein blijven werken en zich inzetten voor de zwaksten in onze samenleving.

Dank u voor uw antwoorden.

02.10 Britt Huybrechts (VB): Mijnheer de minister, ik dank u voor de toelichting.

Ik stel toch nog hiaten vast in het dossier van het postennetwerk. Het betreft hier de eerste heroriëntering van het diplomatiek netwerk in meer dan tien jaar. Ik had toch wat meer transparantie verwacht. Misschien hadden we als volksvertegenwoordigers in de commissie meer details kunnen krijgen, voorstellen kunnen doen en eventueel kritiek kunnen geven, maar nu moet alles achteraf.

We hebben op voorhand geen duidelijke risicoanalyse en geen uitgebreide kosten-batenanalyse gekregen. We weten nog altijd niet in detail welke analyses en argumenten er gebruikt zijn om bijvoorbeeld de post in Sarajevo te sluiten en een post in Oezbekistan te openen. Maar wees gerust, ik heb al een schriftelijke vraag ingediend, zodat ik die antwoorden toch nog kan krijgen.

"Vertrouwen is goed, maar controle is beter", luidt het motto. Welnu, ik had dat hier toch liever meer en uitgebreider willen zien.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

03 Actualiteitsdebat over Oekraïne en toegevoegde vragen van

- Annick Lambrecht aan Maxime Prévot (VEM Buitenlandse Zaken, Europese Zaken en Ontwikkelingssamenwerking) over "Het Amerikaanse 28 puntenplan voor Oekraïne" (56010739C)
- Kathleen Depoorter aan Maxime Prévot (VEM Buitenlandse Zaken, Europese Zaken en Ontwikkelingssamenwerking) over "Het Amerikaanse 28 puntenplan voor Oekraïne" (56010830C)
- Benoît Lutgen aan Maxime Prévot (VEM Buitenlandse Zaken, Europese Zaken en Ontwikkelingssamenwerking) over "De vredesvoorstellen voor het conflict in Oekraïne" (56011081C)
- Els Van Hoof aan Maxime Prévot (VEM Buitenlandse Zaken, Europese Zaken en Ontwikkelingssamenwerking) over "Oekraïne" (56011092C)
- Britt Huybrechts aan Maxime Prévot (VEM Buitenlandse Zaken, Europese Zaken en Ontwikkelingssamenwerking) over "De vredesplannen voor Oekraïne" (56010872C)

03 Débat d'actualité sur l'Ukraine et questions jointes de

- Annick Lambrecht à Maxime Prévot (VPM Affaires étrangères, Affaires européennes et Coopération au développement) sur "Le plan américain pour l'Ukraine en 28 points" (56010739C)
- Kathleen Depoorter à Maxime Prévot (VPM Affaires étrangères, Affaires européennes et Coopération au développement) sur "Le plan américain en 28 points pour l'Ukraine" (56010830C)
- Benoît Lutgen à Maxime Prévot (VPM Affaires étrangères, Affaires européennes et Coopération au développement) sur "Les propositions de paix pour le conflit en Ukraine" (56011081C)
- Els Van Hoof à Maxime Prévot (VPM Affaires étrangères, Affaires européennes et Coopération au développement) sur "L'Ukraine" (56011092C)
- Britt Huybrechts à Maxime Prévot (VPM Affaires étrangères, Affaires européennes et Coopération au développement) sur "Les projets de paix pour l'Ukraine" (56010872C)

03.01 Annick Lambrecht (Vooruit): Mijnheer de minister, wat Oekraïne betreft, moeten we ons voortdurend aanpassen. Sinds de lancering van het Amerikaanse 28 puntenplan, dat een einde zou moeten maken aan die vreselijke oorlog, zijn er al enkele stappen gezet. Het plan verschilt echter niet wezenlijk van eerdere Amerikaanse voorstellen voor vrede, waarbij men bijna volledig wil tegemoetkomen aan Rusland, aan de dictator Poetin. Oekraïne zou zich moeten terugtrekken uit de Donbas en zijn leger moeten halveren. Oekraïne mag geen NAVO-lid worden en zou het Russisch als taal moeten invoeren. Dergelijke zaken roepen veel vragen op.

Mijnheer de minister, ten eerste, hoe evalueert de Belgische regering de inhoud van dat 28 puntenplan? In welke mate sluit het aan bij eerdere en mogelijke voorstellen, onder meer de eis tot territoriale concessies in de Donbas en de halvering van het Oekraïense leger? Acht u die voorwaarden realistisch of aanvaardbaar voor een duurzame vrede?

Ten tweede, de Verenigde Naties hebben de territoriale annexaties door Rusland veroordeeld. In hoeverre is België bereid om zich te verzetten tegen dat vredesplan, dat in feite grondgebied wil toekennen als gevolg van oorlog, zonder enige rechtmatigheid vanuit Rusland? Wat is de Belgische rode lijn met betrekking tot het forceren van landafname?

Ten derde, het is bekend dat Washington ervan uitgaat dat delen van het plan onaanvaardbaar zijn voor Europa en voor Oekraïne. Welke concrete stappen hebt u gezet om zowel onze bezorgdheden als de Europese standpunten duurzaam aan de Amerikaanse collega's te communiceren?

Ten vierde, wanneer vindt op EU-niveau het overleg plaats over dat 28 puntenplan? We zien dat de heer Zelensky op bezoek gaat bij president Macron, maar neemt België zelf deel aan de bespreking op EU-niveau? Waarvoor pleiten wij? Wanneer komt er een eensgezinde stem van de EU?

03.02 Kathleen Depoorter (N-VA): Mijnheer de minister, het 28 puntenplan voor Oekraïne is, net als mijn vraag, wat gedateerd. Gisteren waren er opnieuw bijeenkomsten en de Franse overheid bracht ook een statement uit. Ik zal mijn ingediende vraag daarom enigszins aanpassen.

Hoe staan u en onze regering tegenover dat 28 puntenplan? Hoe werd u op de hoogte gebracht? Wat zijn volgens u de belangrijkste onderdelen en welke conclusies kunnen we op internationaal en politiek

vlak trekken? Welke conclusie trekt u uit het feit dat dat 28 puntenplan niet op de politieke radar stond en dat de Europese landen er niet bij betrokken werden, terwijl de oorlog zich toch in de Europese achtertuin afspeelt?

Verschillende Europese leiders hebben dan ook aangegeven dat ze mee aan de onderhandelingstafel willen zitten. Gisteren bracht president Macron zijn statement uit. Wat zijn volgens u de mogelijkheden? Welke mogelijkheden zijn er voor Europa om samen met de Verenigde Staten en de bondgenoten te onderhandelen over een duurzame vrede, die noodzakelijk is voor de regio?

Kunt u ook toelichting geven bij de verklaringen van president Zelensky, namelijk dat men moet kiezen tussen een vernedering en het verliezen van een bondgenoot? Kan Europa daarin een rol spelen?

Hoe geloofwaardig acht u de veiligheidsgaranties? In 1994 werd de trilaterale verklaring ondertekend over de overdracht van de Oekraïense kernwapens in ruil voor veiligheidswaarborgen van de Verenigde Staten en Rusland. In hoeverre is die verklaring nog van kracht?

Hebben de lopende onderhandelingen een impact op de bilaterale verstandhoudingen van België en Europa met de Verenigde Staten?

03.03 Els Van Hoof (cd&v): Mijnheer de minister, de situatie evolueert permanent. Vandaag zijn er onderhandelingen in Washington, maar ook verklaringen van Europese leiders. Hopelijk wordt het momentum dat het plan biedt, gegrepen om vooruitgang te boeken richting een duurzame vrede.

Dat neemt niet weg dat sommige aspecten van het 28 puntenplan problematisch zijn, daar het ingrijpt op de soevereiniteit van Oekraïne. Volgens het plan wordt de facto Oekraïens grondgebied afgestaan aan Rusland. Rusland zou mogen bepalen hoeveel troepen er in Oekraïne gelegerd zijn en de NAVO zou eenzijdig beperkingen opgelegd krijgen.

Europa heeft al commentaar gegeven op het plan. Zo kan het voor Europese Unie moeilijk door de beugel dat ze 100 miljard voor de heropbouw van Oekraïne moet geven, terwijl de VS kunnen genieten van de bevroren tegoeden. Bovendien heeft Europa vooralsnog geen *seat at the table* om mee te onderhandelen, terwijl het ook over onze veiligheid gaat. We moeten toch heel alert zijn en betrokken raken bij de onderhandelingen met Oekraïne in Genève.

Welk standpunt over de lopende vredesgesprekken heeft ons land verdedigd op de vergadering van de Raad Buitenlandse Zaken?

Welke initiatieven worden op het Europese niveau genomen om ervoor te zorgen dat er niet zonder Europa beslissingen genomen worden over Europa, of zonder Oekraïne over Oekraïne? Ik merk op dat er volgende week een afspraak is voor onderhandelingen tussen de Verenigde Staten en Rusland waar opvolging gegeven zal worden aan de gesprekken die nu tussen de VS en Oekraïne lopen.

03.04 Britt Huybrechts (VB): Mevrouw de voorzitter, ik verwijs naar de schriftelijke versie van mijn vraag.

De afgelopen dagen zagen we hoe zowel de Verenigde Staten als enkele grote Europese landen afzonderlijk een eigen vredesplan voor Oekraïne ontwikkelen. Eerst het Amerikaanse 28 puntenplan, vervolgens het Europees tegenvoorstel van Frankrijk, Duitsland en het Verenigd Koninkrijk.

Wat in deze hele oefening vooral opvalt, is dat Europa én België nauwelijks betrokken zijn, terwijl het wel gaat over de veiligheid van ons continent, over territoriale afspraken op onze oostgrens, en zelfs over EU-uitbreiding.

Daarom heb ik volgende vragen voor u:

België werd niet vooraf betrokken bij het Amerikaanse plan. Is dit land intussen wél officieel bevroegd over het Europese tegenvoorstel, of wordt dit proces opnieuw door enkele grote staten onder elkaar geregeld?

Hoe beoordeelt u de dynamiek waarbij drie Europese landen buiten de EU-instellingen om een

alternatief vredesplan uitwerken? Is dit volgens u een teken dat de EU als geopolitieke actor nog steeds ondermaats presteert?

Ziet u elementen in het Amerikaanse plan die voor België of Europa principieel onaanvaardbaar zijn?

Zowel het Amerikaanse plan als het Europese tegenvoorstel spreken over "voorkeursmarkttoegang" voor Oekraïne en het versnellen van het Europees integratietraject.

Kunt u bevestigen dat, ondanks geopolitieke druk, de criteria van Kopenhagen onverkort blijven gelden voor elke vorm van EU-lidmaatschap?

Het Europese tegenvoorstel stelt een herontwikkelingspakket en ontwikkelingsfonds voor om Oekraïne te heropbouwen: welk aandeel zou vanuit België komen voor de financiering van de wederopbouw? Of welk Belgisch aandeel ziet u als schappelijk voor de financiering van de wederopbouw?

03.05 François De Smet (DéFI): Monsieur le ministre, je suis, comme beaucoup, inquiet de voir l'Europe à ce point absente et à l'écart des discussions de paix. Personnellement, je ne crois pas une seconde aux intentions de paix de la Russie de M. Poutine, qui est très clair depuis des années. Il veut les quatre provinces, il veut la Crimée, il veut un gouvernement fantoche en Ukraine et l'absence de l'Ukraine dans l'OTAN. Tant qu'il n'aura pas cela ou que le rapport de force ne sera pas favorable aux Ukrainiens, cette guerre continuera.

Or aucune solution qui accepte des concessions territoriales définitives ne peut, à mon sens, être soutenue par les Européens. C'est là ma simple et première question. Partagez-vous le même sentiment, à savoir qu'une solution incluant la modification des frontières par la force et donc des concessions territoriales de la part des Ukrainiens n'est pas admissible pour l'Europe et la Belgique?

Comme, à mon avis, il n'y aura pas de paix juste sans une Ukraine plus forte, nous en revenons au soutien indispensable de l'Ukraine par les Européens, et donc à la fameuse question du prêt à garantir par les avoirs russes et du prêt potentiel. J'ai interrogé le premier ministre en plénière et il a parlé de garantie conjointe et solidaire concernant le montant total, le risque total et la période totale durant laquelle nous courrions ce risque.

Je comprends cela, et je sais que c'est aussi votre position, mais je vois aussi qu'une petite musique commence à se faire entendre en Europe, selon laquelle la Belgique empêcherait par couardise la libération de cette garantie.

Nous avons bien compris ce qui n'est pas possible pour la Belgique. Pourriez-vous vous exprimer sur ce qui est possible? Pourriez-vous affirmer ici que, si les États membres sont solidaires dans les conditions que nous avons déjà annoncées, nous accepterons l'utilisation de ces avoirs comme garantie?

03.06 Minister **Maxime Prévot:** Geachte parlementsleden, ik dank u voor uw vragen over het 28 puntenplan dat de Verenigde Staten lanceerden in een nieuwe poging om de oorlog tussen Rusland en Oekraïne te beëindigen.

Niettegenstaande de Europese Unie en haar lidstaten intussen de grootste financiers zijn van Oekraïne, kwam het Amerikaanse plan als een verrassing uit de hemel vallen. Het leidde zoals in augustus van dit jaar tot druk diplomatiek verkeer om rode lijnen te trekken en een en ander bij te sturen. Dat gebeurde op vele punten, in het bijzonder inzake de getalsterkte van het Oekraïense leger, kwesties van gebiedsafstand en gebiedserkenning, de rol van de Europese Unie en de NAVO en het voorstel voor algemene amnestie.

Plus que jamais, nous devons rester unis, avec nos partenaires européens mais aussi avec les États-Unis, aux côtés de l'Ukraine afin de parvenir à une paix qui soit réellement juste et durable.

België is van het principe dat er niets kan worden beslist over Oekraïne zonder dat Oekraïne daarbij betrokken is, maar ook niets over Europa en de NAVO zonder dat die daarbij betrokken zijn.

Selon la Belgique, les fondements du droit international, dont l'intégrité territoriale et la souveraineté, et

la Charte des Nations Unies constituent la base de négociation d'une paix durable. Il ne doit y avoir aucune impunité non plus pour cette guerre d'agression russe, car une paix sans justice, ce serait ajouter du silence à la violence.

De gesprekken van de Verenigde Staten met Oekraïne en de bondgenoten en apart met Rusland lopen volop. Er kunnen geen voorafnames op de inhoud worden gedaan, maar fundamenteel kan Europa in dit proces niet anders dan zich manifesteren. Ik pleit ervoor, zoals ik dat deed tijdens de Informele Raad Buitenlandse Zaken van 26 november, om de druk op Rusland hoog te houden met bijkomende sancties en om parallel de steun aan Oekraïne op te voeren.

Des sanctions ciblées constituent actuellement le meilleur moyen de freiner l'effort de guerre russe et de ramener M. Poutine à la table de négociation. Aucun allègement des sanctions n'est envisageable avant qu'une paix juste et durable ne soit conclue.

La Belgique se tient prête à renforcer les efforts communs visant la flotte fantôme russe ainsi qu'à soutenir un vingtième paquet de sanctions tels qu'envisagé au sein de l'Union européenne. Les sanctions américaines contre Lukoil et Rosneft ont eu un impact concret et immédiat. La Belgique continue à soutenir activement l'Ukraine au-delà de l'aide militaire d'un milliard d'euros par an jusqu'à la fin de la législature.

Ainsi, lors de la Ukraine Mine Action Conference (UMAC) organisée à Tokyo les 22 et 23 octobre derniers, un soutien de près de 23 millions d'euros de mon département a été annoncé officiellement dans le domaine du déminage humanitaire. Cette contribution sera fournie via le Comprehensive Assistance Package (CAP) for Ukraine de l'OTAN. Notre pays fait depuis peu partie de la Shelter Coalition coordonnée conjointement par la Finlande et l'Ukraine. Cette initiative, lancée en mai 2025, vise à développer un réseau d'abris en Ukraine et à renforcer la résilience du pays face aux attaques contre les civils, particulièrement à l'approche de l'hiver.

Ce ne sont que quelques exemples récents des façons dont notre pays soutient l'Ukraine et la résilience de sa population puisque nous intervenons aussi directement en soutien des initiatives de la société civile. Un accord de sécurité de dix ans a été signé avec l'Ukraine dans lequel la Belgique s'engage à continuer d'aider l'Ukraine de manière multidimensionnelle.

Wat de veiligheidswaarborgen betreft, is ons land actief betrokken bij de werkzaamheden in het kader van de zogenoemde *coalition of the willing*. België engageert zich voor een actieve deelname zodra de wapens in Oekraïne zwijgen.

Het kan niet zo zijn dat Oekraïne, zoals het achteraf bekeken deed met de ondertekening van het Memorandum van Boedapest, de eigen veiligheid, integriteit en soevereiniteit weggeeft in ruil voor vage beloften.

Het werk binnen het Europese kader, via de militaire missie EUMAM en de civiele missie EUAM, moet net als de inspanningen voor de toetreding als een versterking van de veiligheid van Oekraïne worden beschouwd.

Zoals ik steeds benadrukt heb, blijft het EU-lidmaatschap gebaseerd op een *merit-based process*, dat ook de naleving van de criteria van Kopenhagen omvat.

La Belgique continuera de se tenir aux côtés de l'Ukraine dans cette phase cruciale, tout en restant consciente des défis importants qui subsistent, y compris sur le plan de la gouvernance et des réformes intérieures. L'intégration euro-atlantique demeure toutefois le meilleur moyen de répondre aux aspirations du peuple ukrainien: vivre dans un pays démocratique fondé sur l'État de droit et pouvoir exercer ses choix en toute souveraineté.

En ce qui concerne la question de M. De Smet sur les fonds souverains russes immobilisés, nous allons effectivement entamer dix jours particulièrement cruciaux, pendant lesquels la pression sur les épaules de la Belgique ne fera que croître dans des proportions qu'à mon avis peu à la Chambre mesurent.

Notre volonté est évidemment d'aider l'Ukraine. Nous sommes tout à fait conscients qu'elle est confrontée à des besoins financiers immenses et à très bref délai, raison pour laquelle il nous semble

que privilégier une approche aventureuse, n'offrant pas les garanties juridiques adéquates, fondée sur une volonté politique et non sur une décision de justice internationale – ou de justice tout court –, apparaît dangereux, alors même que nous pourrions choisir la voie plus classique consistant à contracter un emprunt européen traditionnel, comme l'Europe a été amenée à en faire tant et tant par le passé.

Cette solution est robuste, ne pose aucun risque juridique, n'est pas susceptible de faire trembler les places financières européennes, de dévaloriser l'euro ni de rompre la confiance auprès d'une série d'autres acteurs mondiaux, qui nous contactent également et qui détiennent eux-mêmes des milliards et des milliards de fonds souverains en Europe et en Belgique et qui pourraient demain décider de les retirer dans un élan massif, craignant d'être eux-mêmes, sait-on jamais, à l'avenir victimes de décisions similaires fondées – à nouveau – uniquement sur du *goodwill* politique et non sur des décisions de l'ordre judiciaire.

C'est la raison pour laquelle nous avons tiré la sonnette d'alarme sur cette approche qui nous semble outrancièrement dangereuse, rappelant qu'il existe une alternative. Ce n'est pas pour rien que, plusieurs mois plus tard, il n'a toujours pas été possible de déterminer les contours d'un mécanisme robuste permettant cette mise en gage des fonds souverains afin de contracter un emprunt. Pour le reste, nous voyons d'ailleurs que, dans les discussions en cours destinées à atteindre un plan de paix, ces fonds souverains sont eux-mêmes identifiés comme étant une part de la solution pour la reconstruction, ce qui implique dès lors qu'ils soient bien maintenus au frais.

S'il devait y avoir une volonté d'une majorité qualifiée, probablement alternative, de contourner l'obstacle belge, nous serions probablement contraints, pour nous prémunir de toute voie de recours ultérieure et de toute poursuite, de poser des actes tels qu'un refus, pour ostensiblement montrer que notre pays subit le processus et n'y a pas prêté son concours.

C'est pour cela que nous avons depuis des mois dit que si une conviction parvenait à se construire, dans le chef de l'ensemble des experts, que le mécanisme était robuste juridiquement – *quod non* – il y a encore le risque de la poursuite judiciaire, de la réaction de la Russie – celle-ci s'est déjà faite publiquement menaçante à l'égard de la Belgique –, avec la réparation, la restitution des montants potentiels, sans parler des sanctions additionnelles au titre de punition.

Pour cette raison, vu les montants dont il est question, si l'Europe est entièrement solidaire pour dire qu'il faut le faire, elle doit être aussi entièrement solidaire pour dire qu'il faut l'assumer. D'où ce plaidoyer pour un *pooling of the risk*. Pas seulement une *coalition of the willing*, mais aussi une *coalition of the billing*.

Force est de reconnaître que quand on pose la question au sein du Conseil européen pour savoir qui est partie prenante pour aller au bout de l'exercice, assumer et partager le risque, peu de bras se lèvent. On ne doit pas, même à l'approche de Noël, être la dinde dans le processus.

Voilà l'ensemble de nos craintes et mises en garde.

03.07 Annick Lambrecht (Vooruit): Mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoord, maar het blijft een feit dat de EU daarbij niet betrokken wordt, dat we keer op keer voor verrassingen komen te staan en dat we aan de zijlijn staan, terwijl we, zoals u benadrukt, de grootste financier van Oekraïne zijn. Ik kan alleen hopen dat er op heel korte termijn verandering komt in het feit dat de Verenigde Staten zomaar alles lijken te beslissen in het voordeel van Rusland en de EU alleen toekijkt en blijft betalen om Oekraïne te helpen.

De baseline van wat u hebt gezegd, is dat er over Oekraïne niets kan worden beslist zonder Oekraïense betrokkenheid en dat er over de Europa en de NAVO niets kan worden beslist wat enige impact kan hebben zonder de betrokkenheid van de EU. Dat moet de algemene baseline blijven. Ook straffeloosheid kan helemaal niet.

Zoals de collega's al zeiden, is dit een dossier dat continu in beweging is. Er zijn nu opnieuw onderhandelingen en we kunnen alleen hopen dat u en de EU daarbij binnenkort veel meer worden betrokken, want alles wat er buiten ons weten over Oekraïne wordt beslist, treft ook ons. Ik zie uw frustratie, die ook de onze en die van heel veel bewoners is. Na drie jaar oorlog moet er een einde

komen aan deze gruwel. We kunnen alleen maar hopen dat de EU mee kan beslissen en niet in een hoek blijft zitten en moet aanvaarden dat iemand zomaar land kan innemen door te moorden. Daarvan kan geen sprake zijn. Hopelijk wordt deze week de hele EU betrokken en is er niet alleen een onderhoud met president Macron.

03.08 Kathleen Depoorter (N-VA): Bedankt, mijnheer de minister.

Wanneer we het hebben over de crisis in Oekraïne, moet de Europese Unie wat de lopende vredesonderhandelingen betreft, wellicht minder hopen en meer doen. Het is werkelijk hallucinant dat het continent waarop de oorlog plaatsvindt – het gaat om onze toekomst en onze veiligheid – niet wordt betrokken. Dat u gewoon niet op de hoogte bent van een voorgesteld plan, is bijzonder zorgwekkend. Daartegen moet, zoals u zegt, krachtadig worden opgetreden. Onze diplomatieke stem moet daar vertegenwoordigd zijn.

Er worden zomaar uitspraken gedaan dat Oekraïne geen lid zou mogen worden, maar als lid van de NAVO hebben wij daarin een stem en wij moeten die stem kunnen verheffen. Wij moeten daar druk kunnen uitoefenen. Ik ben dan ook zeer blij met uw verklaring dat we de druk op Rusland moeten opvoeren. Ik heb een voorstel van resolutie over secundaire sancties ingediend en misschien is het moment aangebroken om ons daarover te buigen en te bekijken of we ook hier een forsere stem kunnen laten horen, zodat er werkelijk iets in beweging komt en de *coalition of the willing*, die aan de heropbouw moet meewerken, daarmee effectief van start kan gaan. Dat kan hoop geven aan de bevolking in Oekraïne, en vooral daadkracht tonen.

U herinnert eraan dat wij voorstander zijn van een traditionele lening. Dat stemt mij tevreden. We moeten inderdaad nadenken over oplossingen voor het Oekraïense volk en voor de heropbouw van Oekraïne, maar we kunnen daarbij geen risico's nemen voor onze eigen maatschappij, onze eigen munt en onze eigen welvaart. U mag rekenen op alle steun daarvoor in de regering en in de Europese Raad.

03.09 Els Van Hoof (cd&v): Ik dank u ook voor uw antwoord, mijnheer de minister.

Het is inderdaad goed dat u druk blijft zetten op Rusland via de sancties die u hebt aangekondigd en ondersteunt en dat we Oekraïne blijven bijstaan. U geeft ook terecht aan dat de Europese Unie zich moet blijven manifesteren, want in het akkoord staan zaken die totaal onaanvaardbaar zijn. De inbreuk op de soevereiniteit en territoriale integriteit van Oekraïne is, zoals u hebt gezegd, onaanvaardbaar. Eventueel kan men een bevrozing van het conflict vooropstellen, maar zonder dat er terrein moet worden overgedragen aan Rusland. Dat is immers voor onderhandeling.

In het akkoord staan voorts elementen die zelfs niet kunnen worden uitgevoerd. De Verenigde Staten of Rusland kunnen niet autonoom beslissen dat Rusland opnieuw toetreedt tot de G8. Wat de straffeloosheid betreft, is het aan het Internationaal Strafhof om te bepalen of de arrestatiebevelen worden opgeheven. Ook de voorgestelde wijziging van de Oekraïense grondwet om te beslissen of het land al dan niet tot de NAVO toetreedt, kan alleen door Oekraïne zelf met een tweederdemeerderheid worden beslist, ook al is daarvoor ook consensus nodig onder de NAVO-lidstaten. Dat zijn voorbeelden van punten die niet door de beugel kunnen.

Het belangrijkste element is uiteraard de veiligheidsgarantie, dus het beslissen waar de NAVO al dan niet optreedt. Zelfs wat Polen betreft, tracht men tussen te komen in het bepalen waar gevechtsvliegtuigen mogen worden ingezet en of die Europees dan wel van de NAVO moeten zijn. Dat zijn bijzonder belangrijke elementen waarvoor het noodzakelijk is dat de NAVO en de Europese Unie zich blijven manifesteren, zoals u terecht stelt. Dat akkoord kan niet zonder Europa. Oekraïne heeft op dit moment wel een onderhandelingspositie tegenover de Verenigde Staten, maar uiteraard nog niet tegenover Rusland. We kijken uit naar verdere ontwikkelingen. Het is goed dat u de druk blijft opvoeren om de partijen aan de tafel te brengen. De druk op Rusland moet worden verhoogd.

03.10 Britt Huybrechts (VB): Mijnheer de minister, vrede is uiteraard enorm belangrijk in het Oekraïense conflict. Daar twijfelt niemand aan. Wat mij echter vooral opvalt, is hoe zwak de Europese Unie opnieuw blijkt te zijn. Hetgeen wij al altijd hebben gezegd, wordt hier opnieuw bevestigd. Terwijl het gaat over de veiligheid op ons continent, zien we dat vooral de Verenigde Staten en bepaalde Europese landen de lead nemen, terwijl de rest van Europa en mevrouw von der Leyen erbij staan en

toekijken. Dat is veelzeggend voor een unie die zichzelf graag een geopolitieke macht noemt, maar in elk belangrijk dossier afwezig is. We betalen enorm veel geld aan de EU en we krijgen er duidelijk niets voor terug.

Daarnaast wil ik nog ingaan op uw bevestiging dat oorlog, hoe tragisch ook, nooit een reden mag zijn om een land versneld tot de EU te laten toetreden. Ik neem u daar uitdrukkelijk op uw woord. Europese regels en de Kopenhagencriteria bestaan net om zulk politiek opportunisme te vermijden.

Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

04 **Samengevoegde vragen van**

- **Anthony Dufrane** aan **Maxime Prévot** (VEM Buitenlandse Zaken, Europese Zaken en Ontwikkelingssamenwerking) over "De situatie van de Belgische staatsburgers in Madagaskar" (56008740C)

- **Rajae Maouane** aan **Maxime Prévot** (VEM Buitenlandse Zaken, Europese Zaken en Ontwikkelingssamenwerking) over "De situatie in Madagaskar" (56009592C)

04 **Questions jointes de**

- **Anthony Dufrane** à **Maxime Prévot** (VPM Affaires étrangères, Affaires européennes et Coopération au développement) sur "La situation des citoyens belges à Madagascar" (56008740C)

- **Rajae Maouane** à **Maxime Prévot** (VPM Affaires étrangères, Affaires européennes et Coopération au développement) sur "La situation à Madagascar" (56009592C)

04.01 **Anthony Dufrane** (MR): Monsieur le ministre, la situation politique et sécuritaire à Madagascar s'est fortement détériorée. Depuis le 25 septembre 2025, des manifestations d'ampleur ont éclaté dans la capitale Antananarivo et dans d'autres villes du pays, en réaction notamment aux coupures répétées d'eau et d'électricité.

Selon les Nations Unies, les forces de sécurité ont eu recours à une force jugée non nécessaire, utilisant gaz lacrymogènes, coups, arrestations et même des balles réelles, causant la mort de pas moins de 22 citoyens. Ces violences ont également été accompagnées de pillages et d'actes commis par des individus ou gangs, sans lien avec les manifestants.

Le Haut-Commissariat des Nations Unies aux droits de l'homme (HCDH) a appelé à des enquêtes indépendantes, transparentes et rapides, tout en rappelant les obligations des autorités malgaches en matière de respect de la liberté d'expression et de réunion pacifique.

Le président Andry Rajoelina a, dans ce contexte, annoncé le renvoi de l'ensemble de son gouvernement. La Belgique, pour sa part, déconseille déjà les voyages non essentiels vers Madagascar et appelle ses ressortissants sur place à éviter tout attroupement et à suivre les instructions des autorités locales.

Monsieur le ministre, combien de citoyens belges sont-ils actuellement enregistrés comme présents (voyageurs et résidents) à Madagascar et quelles sont les principales mesures prévues pour assurer leur sécurité? Quelles dispositions sont-elles mises en place par notre ambassade à Nairobi ou le consul à Antananarivo pour maintenir un contact étroit avec la communauté? Quels mécanismes de coordination existent-ils entre notre diplomatie, les autorités locales et nos partenaires européens pour répondre rapidement à une aggravation de la crise?

04.02 **Maxime Prévot**, ministre: Monsieur Dufrane, nous avons suivi de près les événements à Madagascar à travers notre ambassade à Nairobi, qui couvre le pays et qui reçoit très régulièrement des informations de notre consul honoraire, ainsi que de la délégation de l'Union européenne et d'autres représentations diplomatiques présentes sur place.

Du reste, à la faveur d'un déplacement que j'ai fait hier à La Haye auprès de la Cour pénale internationale (CPI) afin de lui réitérer tout notre soutien, j'ai eu l'occasion de m'entretenir avec la ministre de la Justice de Madagascar pour pouvoir aussi porter intérêt à la situation et à son évolution.

Le motif de la mobilisation initiale du mouvement Gen Z était le manque d'eau et d'électricité. Les coupures de courant et d'eau constituent un problème récurrent depuis des années, que le

gouvernement promet régulièrement de résoudre, mais sans amélioration notable. Elles sont devenues le symbole de la situation économique difficile que le pays traverse et illustre le niveau de mauvaise gouvernance et de vaste corruption qui gangrènent le pays.

Par ailleurs, je note que le phénomène Gen Z s'étend, de Nairobi à Rabat et de Katmandou à Tananarive. Il témoigne de l'aspiration de la jeunesse du Sud global à un avenir démocratique davantage porteur d'opportunités. Ces mouvements sont largement pacifiques et, en ce sens, doivent assurément être respectés et entendus. En tant que défenseur de l'État de droit et des valeurs démocratiques, la Belgique privilégie un dialogue inclusif afin que les revendications sociales et les actions de préservation des libertés fondamentales se déroulent dans un cadre légal et constitutionnel.

Les réactions de la communauté internationale ont oscillé entre, d'une part, la condamnation d'un changement anticonstitutionnel, telle qu'exprimée par les Nations Unies et l'Union africaine et, d'autre part, une forme de prudence, à l'instar de la Southern African Development Community (SADC), de l'Union européenne et d'autres. La durée de la transition avant la tenue de nouvelles élections, le respect de l'État de droit et les premières mesures prises par le nouveau gouvernement nommé le 28 octobre influenceront notre position vis-à-vis du nouveau pouvoir. Nos diplomates se concertent avec les représentations diplomatiques européennes et celles des pays partenaires afin d'aligner les messages et les positionnements.

Pour ce qui est des aspects consulaires, environ 430 Belges et membres de leurs familles sont actuellement enregistrés à Madagascar ainsi qu'une centaine de voyageurs. Durant la crise, notre ambassade à Nairobi a échangé avec les ressortissants belges enregistrés, qu'ils soient résidents ou voyageurs, pour les informer de la situation et leur donner les conseils de sécurité. Je ne peux que profiter une nouvelle fois de l'occasion pour rappeler l'importance de se manifester et de s'enregistrer auprès de Travellers Online quand on voyage.

L'avis de voyage pour Madagascar a été mis à jour pour informer la communauté belge au sens large pendant la crise et a été de nouveau adapté lorsque la situation est redevenue calme à la fin du mois d'octobre. Actuellement, il est demandé aux Belges sur place de rester vigilants, de se tenir informés, d'éviter les rassemblements et de respecter les instructions des autorités locales.

En cas de besoin d'assistance consulaire, les ressortissants belges peuvent, à toute heure, contacter le service consulaire de notre ambassade à Nairobi via le téléphone d'urgence ou via le consulat honoraire à Tananarive.

Lors de chaque contact avec les ressortissants, les consignes formulées dans l'avis de voyage sont systématiquement rappelées.

04.03 Anthony Dufrane (MR): Monsieur le ministre, je vous remercie pour la qualité et la précision de votre réponse.

Cette question a été déposée il y a plusieurs semaines et je vois qu'un travail considérable a été fait depuis lors; vous avez notamment eu, hier, des contacts avec la ministre malgache. Merci de suivre ce dossier dans l'intérêt de nos concitoyens et de la coopération internationale.

L'incident est clos.

Het incident is gesloten.

05 Questions jointes de

- **Anthony Dufrane à Maxime Prévot (VPM Affaires étrangères, Affaires européennes et Coopération au développement) sur "La situation actuelle au Pérou" (56009397C)**
- **Kathleen Depoorter à Maxime Prévot (VPM Affaires étrangères, Affaires européennes et Coopération au développement) sur "La situation sécuritaire au Pérou" (56009460C)**

05 Samengevoegde vragen van

- **Anthony Dufrane aan Maxime Prévot (VEM Buitenlandse Zaken, Europese Zaken en Ontwikkelingssamenwerking) over "De huidige toestand in Peru" (56009397C)**
- **Kathleen Depoorter aan Maxime Prévot (VEM Buitenlandse Zaken, Europese Zaken en Ontwikkelingssamenwerking) over "De veiligheidssituatie in Peru" (56009460C)**

05.01 Anthony Dufrane (MR): Monsieur le ministre, la situation politique et sécuritaire au Pérou reste extrêmement volatile, marquée par des manifestations violentes, des blocages routiers et une instabilité institutionnelle récurrente. La destitution récente de la présidente Dina Boluarte et l'installation d'un nouveau gouvernement de transition n'ont pas apaisé les tensions, comme en témoignent les affrontements à Lima, qui ont causé 75 blessés, dont 55 policiers. Ces événements s'inscrivent dans une crise politique et sociale persistante, avec des risques accrus de violences, de grèves et de perturbations des déplacements, notamment dans la capitale.

Les Belges résidant ou voyageant au Pérou se trouvent donc dans un contexte de grande incertitude, où la sécurité peut être compromise à tout moment. Il est essentiel de savoir comment votre administration assure leur protection, notamment via l'ambassade de Lima et les consulats et quels conseils sont actuellement donnés aux voyageurs et aux résidents belges.

Monsieur le ministre, quelle est l'évaluation actuelle de votre administration concernant la sécurité des Belges résidant ou voyageant au Pérou? Quels contacts ont été établis avec l'ambassade de Lima et les consulats pour informer et assister les Belges? Les conseils aux voyageurs ont-ils été mis à jour pour déconseiller les déplacements dans certaines régions? Comment votre administration collabore-t-elle avec les autorités péruviennes et les partenaires internationaux pour anticiper les risques liés à l'instabilité politique et sécuritaire?

05.02 Kathleen Depoorter (N-VA): Mijnheer de minister, enkele gebeurtenissen in Latijns-Amerika baren ons toch wat zorgen, met alle gevolgen van dien voor onze burgers en reizigers daar. Zou ons land ook hier geen diplomatieke rol kunnen spelen? De situatie in Peru is bijvoorbeeld, nadat president Dina Boluarte door het Congres werd afgezet en een nieuwe president, José Jeri, werd aangesteld, nog steeds niet stabiel. Tijdens hevige protesten geraakten mensen gewond en vielen er dodelijke slachtoffers. Wegblokkades en stakingen brengen burgers in gevaar en transportnetwerken in Lima, Cuzco en Arequipa zijn verstoord.

Hoe evalueert u de veiligheidssituatie van Belgische onderdanen die in Peru verblijven of ernaartoe reizen?

Welke concrete maatregelen hebt u al genomen of zult u nemen om hun bescherming te waarborgen?

Zijn er al evacuatieplannen? Zijn er opvanglocaties? Kunnen onze mensen routes buiten de conflictzones volgen?

Wat is het officiële reisadvies voor Peru? Wordt dat recentelijk herzien, of zijn er bepaalde delen van het land waarvoor men expliciet een risico aanduidt?

Welk advies geeft u onze burgers die naar Lima of naar andere getroffen zones willen gaan?

Welke instructies werden gegeven aan de ambassade en aan de consulaten? Welke protocollen worden er gehanteerd? Staat u in contact met de Peruviaanse autoriteiten inzake de werking van de Belgische diplomatieke posten?

Welk scenario neemt uw ministerie in overweging? Welke preventieve middelen zijn voorhanden om snel te kunnen reageren, mocht de situatie op het terrein escaleren?

05.03 Maxime Prévot, ministre: Monsieur Dufrane, mevrouw Depoorter, merci pour vos questions

concernant la situation actuelle au Pérou.

Het hoofdbestuur van de FOD Buitenlandse Zaken en onze ambassade in Lima volgen de politieke en veiligheidssituatie in Peru nauwgezet op. Hoewel reizen in en naar Peru momenteel niet wordt afgeraden, is waakzaamheid geboden door de hoge graad van criminaliteit en de sociale conflicten en stakingen die in het hele land kunnen voorkomen.

Landgenoten dienen zich steeds te informeren over onlusten en demonstraties en dienen die te vermijden. Bovendien worden alle reizen in de vallei van de rivieren Apurimac, Ene en Mantaro en de vallei rond de Huallagarivier in de Huanucoregio afgeraden. Het wordt ook afgeraden te reizen naar het gebied langs de Putumayorivier.

En cas de détérioration de la situation sécuritaire, l'ambassade communiquera de manière proactive avec les Belges enregistrés sur place et les informera des mesures de précaution à prendre. Comme à tout moment, l'ambassade à Lima est prête à fournir une assistance consulaire aux Belges qui en ont besoin. Le Centre de crise du SPF Affaires étrangères entretient des contacts réguliers avec l'ambassade de Belgique à Lima et avec notre officier régional de sécurité, lui aussi en poste à Lima.

En cas de crise, la communication peut être rapidement intensifiée de façon à soutenir activement l'ambassade dans sa gestion de la crise. La nature et l'étendue de l'aide apportée aux Belges sur place, telles que la fourniture d'informations, l'adaptation des conseils aux voyageurs ou la coordination d'un départ assisté ou d'une évacuation, sont déterminées en fonction des circonstances concrètes et des besoins spécifiques de la crise.

05.04 Anthony Dufrane (MR): Merci monsieur le ministre, je suis satisfait de vos réponses et ne serai donc pas plus long.

05.05 Kathleen Depoorter (N-VA): Wij weten dat consulaire assistentie en informatie over de situatie ter plekke voor de mensen daar van groot belang is. U hebt in een vorig actuadebat de nieuwe diplomatieke posten en de visie van uw ministerie aan deze commissie toegelicht. Ik denk dat het echt belangrijk is dat we in Latijns-Amerika diplomatiek voet aan wal blijven houden, dat we dicht bij de burgers ter plaatse staan en dat we in onze diplomatieke contacten de instandhouding van of het voorzien in democratisch recht in Latijns-Amerika blijven bepleiten, dat we de mensenrechten nauwlettend blijven bewaken, zoals u ook zegt, en dat we aanwezig blijven bij de verschillende regimes in het Latijns-Amerikaanse werelddeel. Het is zeer belangrijk dat we dat niet uit het oog verliezen.

L'incident est clos.

Het incident is gesloten.

06 Question de Anthony Dufrane à Maxime Prévot (VPM Affaires étrangères, Affaires européennes et Coopération au développement) sur "La situation des citoyens belges au Pakistan et en Afghanistan" (56009403C)

06 Vraag van Anthony Dufrane aan Maxime Prévot (VEM Buitenlandse Zaken, Europese Zaken en Ontwikkelingssamenwerking) over "De situatie van de Belgische burgers in Pakistan en Afghanistan" (56009403C)

06.01 Anthony Dufrane (MR): *Monsieur le ministre, les récents affrontements entre l'Afghanistan et le Pakistan, marqués par des frappes aériennes sur Kaboul et des combats meurtriers le long de la frontière, représentent une escalade inédite depuis le retour des talibans au pouvoir. Ces violences, qui s'inscrivent dans un contexte de tensions croissantes entre les deux pays et d'accusations mutuelles de soutien à des groupes djihadistes, risquent de dégénérer en un conflit ouvert.*

Cette instabilité régionale, aggravée par l'implication présumée de puissances extérieures, expose les ressortissants étrangers présents dans la zone à des risques accrus, tant en Afghanistan qu'au Pakistan.

Les citoyens belges résidant ou voyageant dans ces pays, qu'ils soient expatriés, travailleurs humanitaires ou voyageurs, se retrouvent dans une situation de grande vulnérabilité face à la dégradation rapide de la sécurité. Les risques d'être pris dans des combats, de subir des représailles ou d'être ciblés par des groupes armés sont réels.

Mes questions, monsieur le ministre, sont :

Combien de citoyens belges sont actuellement recensés en Afghanistan et au Pakistan?

Des consignes ont-elles été transmises en matière de sécurité et de déplacements?

Quelles procédures de rapatriement d'urgence ont été prévues pour les Belges souhaitant quitter la zone?

Comment l'ambassade de Belgique à Islamabad, aussi compétente pour l'Afghanistan, et les représentations consulaires assurent-elles leur suivi et leur assistance?

Des contacts ont-ils été établis avec les autorités afghanes et pakistanaises pour garantir la protection des ressortissants belges, et quelles sont les recommandations actuelles du SPF Affaires étrangères concernant les voyages dans ces deux pays?

Envisagez-vous de renforcer les moyens diplomatiques sur place pour faciliter une éventuelle évacuation, ou de collaborer avec des partenaires européens ou internationaux à cet effet?

Quelles actions de dissuasion ou d'information sont menées pour décourager les voyages non essentiels vers l'Afghanistan et les zones frontalières du Pakistan?

06.02 **Maxime Prévot**, ministre: Monsieur Dufrane, actuellement, neuf Belges sont enregistrés en Afghanistan ainsi que deux voyageurs via Travels Online. Au Pakistan, 489 Belges sont enregistrés ainsi que dix voyageurs.

Les conseils aux voyageurs pour l'Afghanistan et les régions frontalières au Pakistan avec l'Afghanistan sont négatifs depuis un certain temps déjà. Il est expressément conseillé aux Belges d'éviter ces régions à tout moment. En outre, tous les voyages non essentiels au Pakistan sont aussi déconseillés. Les personnes qui voyagent pour des raisons non essentielles ou contre l'avis des autorités courent, je le rappelle, le risque de ne pas bénéficier d'une assistance consulaire, de voir leur couverture d'assurance expirée et de se retrouver dans une situation où l'aide d'urgence est limitée ou impossible sur le plan logistique.

Notre ambassade à Islamabad est en contact régulier avec les autorités pakistanaises compétentes. Cette ambassade est également en contact étroit avec les quelques Belges présents en Afghanistan.

À l'heure actuelle, le départ de la région peut généralement s'effectuer par des moyens commerciaux tant que ceux-ci sont disponibles et sûrs. Si la situation sécuritaire venait à se détériorer, le SPF Affaires étrangères pourrait émettre un avis de départ urgent et dans les cas extrêmes coordonner un départ assisté ou une évacuation. En cas d'évacuation, la Belgique collaborera avec les pays partenaires européens et d'autres.

06.03 **Anthony Dufrane** (MR): Merci monsieur le ministre pour ces informations concernant notamment le nombre de Belges sur place.

La situation continue à être tendue entre ces deux États et la pression s'accroît dans les régions où l'Inde pourrait tenter de se placer comme un acteur incontournable. Je vois que vous avez un plan qui est mis en place avec votre administration. Je reste attentif à ce dossier, tout comme vous, j'en suis persuadé.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

07 **Samengevoegde vragen van**

- Katrijn van Riet aan Maxime Prévot (VEM Buitenlandse Zaken, Europese Zaken en Ontwikkelingssamenwerking) over "De handelsspanningen tussen de VS en China" (56009482C)
- Katrijn van Riet aan Maxime Prévot (VEM Buitenlandse Zaken, Europese Zaken en Ontwikkelingssamenwerking) over "De ontmoeting tussen Trump en Xi Jinping in Zuid-Korea" (56009940C)
- Annick Lambrecht aan Maxime Prévot (VEM Buitenlandse Zaken, Europese Zaken en Ontwikkelingssamenwerking) over "De uitspraken van Japan en van de VS i.v.m. het statuut van Taiwan" (56010286C)
- Benoît Lutgen aan Maxime Prévot (VEM Buitenlandse Zaken, Europese Zaken en Ontwikkelingssamenwerking) over "De spanningen rond Taiwan" (56011094C)

07 **Questions jointes de**

- Katrijn van Riet à Maxime Prévot (VPM Affaires étrangères, Affaires européennes et Coopération au développement) sur "Les tensions commerciales entre la Chine et les États-Unis" (56009482C)
- Katrijn van Riet à Maxime Prévot (VPM Affaires étrangères, Affaires européennes et Coopération au développement) sur "La rencontre entre Trump et Xi Jinping en Corée du Sud" (56009940C)
- Annick Lambrecht à Maxime Prévot (VPM Affaires étrangères, Affaires européennes et Coopération au développement) sur "Les déclarations du Japon et des États-Unis à propos du statut de Taïwan" (56010286C)
- Benoît Lutgen à Maxime Prévot (VPM Affaires étrangères, Affaires européennes et Coopération au développement) sur "Les tensions autour de Taïwan" (56011094C)

De **voorzitter**: Mevrouw van Riet is niet aanwezig.

07.01 Annick Lambrecht (Vooruit): Mijnheer de minister, de defensie-ministers van de Associatie van Zuidoost-Aziatische Naties hadden in Maleisië een bijeenkomst met de Amerikaanse minister van Defensie, Pete Hegseth. Hij sprak daar de Chinese minister van Defensie Dong, onder meer over de kwestie Taiwan. Minister Dong stelde tijdens die ontmoeting met minister Hegseth dat de hereniging van Taiwan en China een niet te stoppen evolutie van de geschiedenis is. Voorts zei hij ook dat de Amerikanen zich tegen de onafhankelijkheid van Taiwan moeten verzetten. Hegseth noemde het een constructieve bijeenkomst, maar benadrukte dat de VS geen conflict zoeken en dat zij hun eigen belangen krachtig zullen blijven verdedigen.

Bijna gelijktijdig leidde een opmerking van de nieuwe Japanse premier Sanae Takaichi in het parlement tot een ernstige diplomatieke rel tussen China en Japan. Zij zei immers dat een Chinese aanval op Taiwan, een maritieme blokkade of een aanval op Amerikaanse bases in Japan tot een levensbedreigende situatie zou kunnen leiden. Volgens de Japanse wetten mag Tokio dan zijn strijdkrachten inzetten, ook al wordt Japan niet direct zelf aangevallen. Waar vorige premiers zorgvuldig vaag bleven over Taiwan, trok Takaichi duidelijke rode lijnen.

Uiteraard liet de Chinese reactie niet lang op zich wachten. De Chinese staatsmedia voerden sindsdien een ongewoon harde campagne tegen de Japanse premier. Het decennialange diplomatieke evenwicht lijkt nu verbroken. Zowel Japan als de VS hanteerden tot op heden altijd een beleid van strategische vaagheid over Taiwan, maar dat lijkt nu verdwenen.

Mijnheer de minister, wat denkt u over de escalatie tussen China, Japan en de VS? Wat is het Belgische standpunt over Taiwan?

Zult u die veranderde houding ten opzichte van Taiwan ter sprake brengen bij uw Europese collega's?

07.02 Benoît Lutgen (Les Engagés): Merci à ma collègue, qui a dit l'essentiel au travers de différents constats: l'augmentation des tensions autour de Taïwan ces derniers jours et les propos tenus par des diplomates chinois à l'égard de la première ministre japonaise.

Je voudrais simplement savoir, pour aller directement à l'essentiel, monsieur le ministre, quels sont les contacts que vous avez pu avoir à ce sujet?

N'est-il pas temps également pour la Belgique et l'Union européenne de réaffirmer fortement leur refus de toute utilisation de la force pour résoudre ce conflit entre Taïwan et la Chine?

Ne devons-nous pas réaffirmer par ailleurs notre solidarité pleine et entière avec le Japon et avec d'autres pays de la région qui subissent ces menaces chinoises?

07.03 **Maxime Prévot**, ministre: Chers collègues, je vous remercie, y compris pour la concision des questions.

Over de handelsspanningen tussen de Verenigde Staten en China vond recent een belangrijke ontmoeting plaats tussen de Amerikaanse president Trump en de Chinese president Xi. De omzetting van het akkoord blijft voorlopig echter nog onduidelijk op verschillende belangrijke punten. De communicatie vanuit Washington wordt niet altijd bevestigd door Beijing.

Wat betreft de aangekondigde versoepeling van Chinese exportcontroles voor de EU is er sprake van een opschorting en niet van een definitieve beslissing. Er moet worden gewaakt over een eerlijke behandeling van Europese bedrijven in het kader van een mogelijk akkoord tussen de Verenigde Staten en China. De Europese Commissie is bezorgd dat Amerikaanse bedrijven zouden worden bevoordeeld. De Verenigde Staten claimen de belangen van alle handelspartners ten aanzien van China te verdedigen, al klinkt dat momenteel niet helemaal overtuigend.

Het is duidelijk dat de Chinese exportcontroles een nefaste impact hebben op de toegang tot zeldzame aardmetalen en andere belangrijke grondstoffen voor onze Belgische bedrijven en bijgevolg de industrie. Onze afhankelijkheid van China wat betreft zeldzame aardmetalen is nog steeds veel te groot. De EU blijft daarom inzetten op diversificatie, recyclage en strategische autonomie. Het RESourceEU-plan is daarin een belangrijke stap.

De Commissie moet ook samen met China verder blijven werken aan de ontwikkeling van een eenvoudiger exportcontrolesysteem. De strategie van de Europese Commissie, die ook door België wordt gesteund, berust op vijf pijlers: beperking van exportcontroles, mitigatie van negatieve effecten, vermijden van escalatie, dialoog zonder legitimatie van unilaterale acties en versterken van de samenwerking met internationale partners, zoals de VS en Japan.

De recente spanningen tussen China en Japan of China en de Verenigde Staten worden met bezorgdheid gevolgd. Ons land blijft vasthouden aan het geijkte standpunt dat vrede en stabiliteit in de regio essentieel zijn en dat geschillen op vreedzame wijze en via dialoog moeten worden opgelost, met respect voor het internationaal recht.

En même temps, nous plaidons également en faveur d'un approfondissement de la coopération avec des partenaires démocratiques de la région tels que, bien entendu, le Japon, la Corée du Sud et l'Australie, notamment par le biais du *Security and Defense Partnership*, qui existe avec le Japon depuis novembre 2024.

Wat Taiwan betreft, onderschrijft België net zoals alle EU-lidstaten het één-Chinabeleid. We erkennen de Volksrepubliek China als enige vertegenwoordiger van China, in lijn met resolutie 2758 van de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties en hebben dus geen diplomatieke banden met Taiwan.

Aussi, compte tenu du rôle crucial que joue Taiwan dans le tissu économique mondial, la Belgique attache une grande importance à la stabilité et au *statu quo* dans le détroit de Taiwan. Toute modification unilatérale de ce *statu quo*, *a fortiori* par la force, serait inacceptable. Nous allons continuer à souligner cette position de principe dans nos échanges avec les autorités chinoises.

Binnen de Europese Unie wordt de situatie in de Straat van Taiwan op regelmatige wijze aangekaart in diverse werkgroepen. De recente uitspraken en diplomatieke spanningen waarnaar u verwijst, zullen op het gepaste niveau worden besproken.

07.04 **Annick Lambrecht** (Vooruit): Mijnheer de minister, uw antwoord was heel duidelijk. Het is bijzonder goed dat u als minister steeds de dialoog vooropstelt in tijden waarin voortdurend wordt gesproken over defensie, wapens en oorlog. Die benadering is uitermate belangrijk en ik stel het op prijs dat u dat telkens benadrukt.

U hebt bovendien nog eens duidelijk aangegeven wat het standpunt van België is. Dat is duidelijk. Wij

kunnen daarmee verder.

07.05 Benoît Lutgen (Les Engagés): Je tiens seulement à remercier M. le ministre pour sa réponse claire et complète, comme c'est souvent le cas. Je ne dirai pas "toujours", afin de ne pas toucher à son humilité.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

08 Vraag van Britt Huybrechts aan Maxime Prévot (VEM Buitenlandse Zaken, Europese Zaken en Ontwikkelingssamenwerking) over "De ontvoering van VN-medewerkers door Houthi-rebellen" (56009611C)

08 Question de Britt Huybrechts à Maxime Prévot (VPM Affaires étrangères, Affaires européennes et Coopération au développement) sur "L'enlèvement de collaborateurs des Nations Unies par des rebelles houthis" (56009611C)

08.01 Britt Huybrechts (VB): Ik verwijs naar de schriftelijke versie van mijn vraag.

Enkele weken geleden stelde ik u reeds een vraag over de ontvoering van 11 VN-medewerkers door de door Iran gesteunde Houthi-rebellen in Jemen. Intussen is de situatie verder geëscaleerd: op 18 oktober namen de Houthi's opnieuw twintig VN-medewerkers gevangen, waaronder internationale personeelsleden van UNICEF, het Wereldvoedselprogramma en het Bureau voor de Coördinatie van Humanitaire Aangelegenheden (OCHA).

Het gaat hier dus niet langer om een geïsoleerd incident, maar om een systematische gijzelnemingspolitiek van een militie die humanitaire organisaties beschuldigt van spionage en samenwerking met westerse mogendheden. Dit plaatst niet alleen de veiligheid van VN-personeel in gevaar, maar ondermijnt ook de geloofwaardigheid van de VN-operaties in de regio.

Ik stel u graag volgende vragen:

Heeft België, in het licht van deze nieuwe ontvoeringen, bijkomende informatie ontvangen via de VN of de EU over de identiteit en nationaliteit van de 20 vastgehouden medewerkers? Kan u bevestigen dat er geen Belgische onderdanen bij betrokken zijn?

Werd vanuit België diplomatiek overleg gevoerd, hetzij via de EU-delegatie, hetzij via onze ambassade in Riyad of via multilaterale kanalen in New York, om druk uit te oefenen op Iran en de Houthi's voor de onmiddellijke vrijlating van het VN-personeel?

Zal België, gezien deze herhaalde en flagrante schendingen van het internationaal recht, in de VN-Veiligheidsraad of in andere fora pleiten voor sancties of een resolutie tegen de Houthi-beweging en hun Iraanse beschermheren?

Kan u aangeven of België sinds het uitbreken van de oorlog in 2014 financiële middelen, humanitaire hulp of ontwikkelingssteun heeft verleend aan Jemen - rechtstreeks of via multilaterale organisaties? Zo ja, welk bedrag is er sinds 2014 effectief overgemaakt, via welke kanalen, en hoe kan u garanderen dat deze middelen niet in handen van de Houthi-rebellen terechtkomen? Bent u bereid om een grondige audit te vragen binnen de betrokken instellingen (zoals het Wereldvoedselprogramma en OCHA) om de besteding van Belgische bijdragen te verifiëren en misbruik door gewapende groeperingen uit te sluiten?

08.02 Minister Maxime Prévot: Ik verwijs u gedeeltelijk naar mijn antwoorden op uw eerdere, soortgelijke vragen.

We hebben geen weet van Belgische onderdanen die als medewerker van de Verenigde Naties vastgehouden zouden zijn. De 54 personen die in de afgelopen maanden gearresteerd zijn, hebben voornamelijk de Jemenitische nationaliteit. Ze werken voor humanitaire organisaties of zijn lid van het maatschappelijk middenveld. België veroordeelt de ontvoeringen. In overeenstemming met het regeerakkoord vraagt België bovendien dat de Islamitische Republiek Iran stopt met de destabilisatie van de regio via proxy's. We nemen ook daartegen maatregelen.

De strijd tegen radicalisering, religieuze vervolging en extremisme is een prioriteit van ons buitenlands beleid. We blijven vechten tegen gewapende en terroristische groeperingen, zoals de Houthis. We versterken de samenwerking tussen de lidstaten op het gebied van terrorismebestrijding. België steunt ook de operatie EUNAVFOR Aspides, die defensief van aard is. Het mandaat van Aspides loopt tot februari 2026 en heeft tot doel schepen te beschermen tegen aanvallen op zee, met respect voor het internationaal recht, de schepen te begeleiden en te zorgen voor maritiem toezicht op de situatie. Die militaire acties zijn nochtans niet voldoende. Daarom blijft België onder auspiciën van de Verenigde Naties Jemenitische processen steunen om een einde te maken aan het conflict en aan het lijden van de burgerbevolking. België steunt de Jemenitische bevolking via humanitaire hulp. In 2024 bedroeg die financiële steun ongeveer 6 miljoen euro.

Sinds 2017 draagt België bij aan het Emergency Response Fund Yemen, dat door OCHA wordt beheerd en inclusief snelle, flexibele en efficiënte financieringen toelaat.

De Belgische humanitaire bijdrage aan Jemen voor de periode 2021-2024 bedraagt 23,5 miljoen euro.

Er is geen directe financiering. Financiering gebeurt via internationale humanitaire organisaties, zoals de VN-agentschappen. De Belgische financiering van humanitaire hulp wordt streng gecontroleerd en is het onderwerp van gedetailleerde monitoringrapporten. België levert geen ontwikkelingssteun aan Jemen.

Voorzitter: Kathleen Depoorter.

Président: Kathleen Depoorter.

08.03 Britt Huybrechts (VB): Dank u voor uw antwoord, mijnheer de minister.

Ik blijf toch zeer ongerust, want wat we vandaag in Jemen zien, is geen toeval meer. Een organisatie gijzelt systematisch VN-personeel en ondermijnt bewust het internationaal recht. Dat raakt niet alleen de VN, maar ook elke staat die dergelijke humanitaire missies ondersteunt, waaronder ook België.

Daarom wil ik beklemtonen hoe belangrijk het is dat wij niet alleen reageren op wat er gebeurt, maar ook aandacht hebben voor onze eigen kwetsbaarheid. Als VN-medewerkers het doel worden, dan moeten wij ons ernstig afvragen of onze eigen ambassades, consulaten en diplomaten voldoende beschermd zijn tegen gelijkaardige aanvallen of ontvoeringen door jihadisten, die duidelijk geen grenzen meer respecteren. In die context wil ik u aanmoedigen om de veiligheid van onze eigen ambassades goed in het oog te houden en harder te reageren tegen Iran en de jihadistische dreiging.

L'incident est clos.

Het incident is gesloten.

09 Question de François De Smet à Maxime Prévot (VPM Affaires étrangères, Affaires européennes et Coopération au développement) sur "Les négociations entre le gouvernement belge et les talibans" (56009676C)

09 Vraag van François De Smet aan Maxime Prévot (VEM Buitenlandse Zaken, Europese Zaken en Ontwikkelingssamenwerking) over "De onderhandelingen tussen de Belgische regering en de taliban" (56009676C)

09.01 François De Smet (DéFI): Monsieur le ministre, ces dernières semaines, la Belgique s'est distinguée par une initiative pour le moins audacieuse sur la scène européenne, celle d'encourager un dialogue avec les autorités de fait en Afghanistan, c'est-à-dire le régime taliban, afin de permettre le retour, volontaire ou forcé, de ressortissants afghans déboutés du droit d'asile. Une vingtaine d'États membres de l'Union européenne aurait, selon la presse, soutenu ces démarches qui supposeraient des contacts directs ou indirects avec les talibans. La Commission européenne elle-même reconnaît avoir entamé des échanges exploratoires au niveau technique.

Je précise d'emblée avoir déjà posé la question à la ministre de l'Asile et de la Migration. Sa réponse ne me satisfaisant pas, je me permets de vous interroger, vous qui représentez dans ce gouvernement une certaine conscience. Vous réaffirmez régulièrement votre attachement aux droits humains, à l'État de droit, à l'égalité entre hommes et femmes. Vous représentez un gouvernement qui, si j'en crois la

ministre de l'Asile et de la Migration, est désormais disposé à négocier avec un régime dont la nature terroriste, théocratique et profondément répressive ne fait aucun doute.

Monsieur le ministre, le gouvernement belge négocie-t-il actuellement directement ou indirectement par le biais de partenaires européens avec les talibans? Si oui, quelle est la nature précise de ces contacts (techniques, diplomatiques, politiques)? Qui en assure la conduite? Trouvez-vous normal, moralement et politiquement, qu'un gouvernement démocratique négocie avec un régime qui exécute, persécute et réduit au silence ses opposants et nie les droits les plus élémentaires des femmes et des filles? Ce sujet a-t-il été concerté au sein du gouvernement fédéral? Comment peut-on concilier cette initiative avec les engagements internationaux de notre pays, notamment l'article 3 de la Convention européenne des droits de l'homme et le principe de non-refoulement? Ces négociations ne risquent-elles pas d'offrir une certaine légitimité politique internationale au régime taliban, en contradiction totale avec la position que la Belgique défend au Conseil de sécurité des Nations Unies depuis 2021?

09.02 **Maxime Prévot**, ministre: Monsieur De Smet, l'accord de gouvernement prévoit des mesures pour encourager le retour rapide des détenus étrangers dans leur pays d'origine, et l'Afghanistan est l'un de ces pays.

Mes services se coordonnent à ce sujet avec les différents services concernés, y compris ceux de l'Asile et de la Migration. Il faut distinguer, d'une part, l'analyse de la possibilité de retours forcés, leur impact et les questions de droit international et, d'autre part, la mise en œuvre de tels retours, le cas échéant. Nous analysons cette possibilité de retours vers l'Afghanistan dans le cadre d'une coordination européenne, mais, à ce stade, nous n'avons pas encore suffisamment de précisions quant à ses différentes dimensions.

La Belgique reconnaît l'Afghanistan en tant qu'État, mais nous n'avons pas de relations diplomatiques avec le régime des talibans. Toute solution devra donc, au minimum, prendre en compte cette dimension diplomatique et le respect strict par la Belgique de ses obligations découlant du droit international.

09.03 **François De Smet** (DéFI): Monsieur le ministre, je vous remercie pour votre réponse qui a le mérite d'exister, qui ferme quelques portes, qui en ouvre d'autres et qui a même un petit parfum jésuite sur certains aspects.

Je relèverai deux choses. Vous parlez de détenus. Dans sa première communication presse, qui était aussi la communication de la ministre de l'Asile en commission, celle-ci a quand même très clairement laissé entendre qu'il ne s'agissait pas juste de renvoyer des personnes détenues en prison. On parle aussi de personnes, hommes comme femmes d'ailleurs. On sait tous que la situation des femmes est encore plus critique en Afghanistan que celle des hommes, même s'il ne fait pas nécessairement bon d'être un homme persécuté pour ses opinions politiques. Donc, la position d'une partie du gouvernement semble concerner les Afghans en fin de droit de procédure d'asile et pas simplement des criminels qui seraient renvoyés au pays. Quand bien même, l'article 3 et le principe de non-refoulement s'appliqueraient, même pour les personnes qui ont commis des crimes et des délits. Mais, au-delà de cela, il s'agit bien du renvoi de personnes déboutées du droit d'asile. Ce serait vraiment une ligne rouge, si jamais le sujet est encore un sujet de flottement au sein du gouvernement, que je vous encourage à ne pas franchir dans l'intérêt des personnes concernées et parce que la normalisation du régime taliban ne doit pas, à mon sens, être un chemin que nous devons suivre.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

10 **Samengevoegde vragen van**

- Ellen Samyn aan Maxime Prévot (VEM Buitenlandse Zaken, Europese Zaken en Ontwikkelingssamenwerking) over "De aangekondigde extra besparingen op de ontwikkelingshulp" (56009798C)
- Lydia Mutyebele Ngoi aan Maxime Prévot (VEM Buitenlandse Zaken, Europese Zaken en Ontwikkelingssamenwerking) over "Het uitblijven van een formele kennisgeving aan de middenveldorganisaties" (56010490C)
- Lydia Mutyebele Ngoi aan Maxime Prévot (VEM Buitenlandse Zaken, Europese Zaken en Ontwikkelingssamenwerking) over "De afstemming van het ontwikkelingsbeleid met Brussels International" (56010539C)

10 **Questions jointes de**

- Ellen Samyn à Maxime Prévot (VPM Affaires étrangères, Affaires européennes et Coopération au développement) sur "Les économies supplémentaires annoncées dans l'aide au développement" (56009798C)
- Lydia Mutyebele Ngoi à Maxime Prévot (VPM Affaires étrangères, Affaires européennes et Coopération au développement) sur "L'absence de communication formelle avec les organisations de la société civile" (56010490C)
- Lydia Mutyebele Ngoi à Maxime Prévot (VPM Affaires étrangères, Affaires européennes et Coopération au développement) sur "La coordination des politiques en faveur du développement et Brussels International" (56010539C)

10.01 **Ellen Samyn (VB):** Mevrouw de voorzitter, ik verwijs naar de schriftelijke versie van mijn vraag.

Uw departement zou opnieuw moeten besparen op het budget voor ontwikkelingssamenwerking. In regeringskringen kijkt men naar een extra 25% besparingen, bovenop de 25% die men al overeengekomen is.

In uw recente beleidsnota voor dit jaar schrijft u dat de huidige verdeling van de besparingen in de begroting voor 2025 slechts een voorlopige oefening is, en dat de definitieve keuzes nog zullen volgen nadat de FOD Buitenlandse Zaken een interne analyse heeft afgerond. U omschrijft dit als een pragmatische manier om de minst pijnlijke besparingen te bepalen, in afwachting van de concrete invulling van die structurele besparing. Met andere woorden: het mag niet gaan om een tijdelijke correctie, maar om een structurele oefening.

Vanuit Vlaams Belang stellen wij evenwel vast dat dit alles ruimschoots onvoldoende is. De Belgische ontwikkelingshulp blijft elk jaar miljarden euro's kosten, terwijl dit land zelf met zware begrotingstekorten kampt, een stijgende staatsschuld en een toenemende armoede bij de eigen bevolking.

Wij zijn van oordeel dat België zijn middelen drastisch moet heroriënteren naar de eigen burgers. Humanitaire noodhulp in crisissituaties blijft uiteraard nodig, maar het overgrote deel van de klassieke ontwikkelingshulp - vaak ondoelmatig, politiek gemotiveerd of corruptiegevoelig - kan perfect worden afgebouwd.

Een besparing van 80% op het totale samenwerkingsbudget zou een realistische en verantwoorde keuze zijn, waarmee de essentiële noodhulp behouden blijft, maar de verspilling via multilaterale fondsen, ngo-subsidies en zinloze projecten in het Zuiden eindelijk wordt gestopt.

Bevestigt u dat er inderdaad een structurele besparing van 25 % extra op het ontwikkelingsbudget wordt voorbereid?

Bent u bereid een scenario te onderzoeken waarbij enkel humanitaire noodhulp nog structureel wordt vrijgesteld, en de rest van de ontwikkelingshulp gefaseerd wordt afgebouwd met minstens 80 %?

Hoe verantwoordt u het behoud van miljarden aan structurele ontwikkelingshulp in tijden waarin Belgische gezinnen steeds zwaarder worden belast en onze sociale voorzieningen onder druk staan?

Tot slot: op welke termijn verwacht u dat de lopende analyse van de FOD Buitenlandse Zaken is afgerond en welke implicaties zal die hebben voor de politieke keuzes inzake ons ontwikkelingsbeleid? Hoe zullen die keuzes geheroënteerd worden aan de hand van de verwachte 25% extra bezuinigingen?

10.02 **Lydia Mutyebele Ngoi (PS):** *Monsieur le ministre, avec votre projet de coupe budgétaire dans la coopération au développement belge, le secteur s'inquiète à raison de l'impact qu'elles auront sur elles, mais aussi de leur capacité à planifier leur avenir.*

Les professionnels des organisations de la société civile ont en partie accepté leur sort, mais demandent au moins de pouvoir se préparer aux futures réformes. Or, à ce jour, elles restent dans le flou alors que la nouvelle année approche, et vous le savez, cette période rime avec l'établissement des programmes, qui demande un travail préparatoire majeur qui impose la prévisibilité.

Des concertations entre la DGD, le cabinet du Ministre et les fédérations d'OSC ont eu lieu concernant la mise en œuvre des coupes budgétaires annoncées par le gouvernement et l'intégration des priorités politiques dans les programmes quinquennaux 2027-2031. Il apparaît toutefois qu'aucune communication formelle n'a encore été transmise au secteur.

Il est essentiel de communiquer ces orientations de manière transparente, complète et dans des délais permettant aux organisations d'adapter sereinement leur programmation et de garantir la sécurité juridique nécessaire à ce processus.

Mes questions sont les suivantes:

Pouvez-vous préciser le contenu et le statut des lignes directrices que le cabinet a récemment communiquées à l'administration?

Quels seront le calendrier et la méthode envisagés pour leur traduction opérationnelle?

Quelle sera la manière dont ces priorités influenceront l'appréciation des programmes et l'attribution des budgets, dans le respect du cadre réglementaire existant et du droit d'autonomie et d'initiative des organisations de la société civile?

Monsieur le ministre, les coupes budgétaires de 25 % dans la coopération au développement prévues auront outre leurs impacts considérables sur nos programmes, comme conséquence d'affaiblir la cohérence des politiques en faveur du développement (CPD).

Cet enjeu est pratiquement absent de vos notes de politique générale, ce qui a été souligné par le récent rapport du CNCD-11.11.11. Et notamment l'absence de politique concrète visant à renforcer la CPD.

Ainsi, plusieurs aspects méritent notre attention pour améliorer la CPD. Parmi eux, celui de la coordination avec les entités fédérées et la mise en place d'une conférence interministérielle. Force est de constater que vous n'avez pas prévu de renforcer ces aspects, et dans un contexte de coupe budgétaire, le secteur s'interroge, parmi de nombreuses zones d'ombre, sur l'impact sur les projets portés par les entités fédérées et le futur de la CPD.

Brussels International par exemple: Via ses compétences en coopération internationale, l'agence soutient la coopération internationale, depuis plusieurs années, via notamment des initiatives locales de solidarité Nord-Sud, et favorise les partenariats entre acteurs bruxellois et les partenaires internationaux, comme régit depuis 2017 dans une ordonnance-cadre. La Région bruxelloise a une identité propre en matière de coopération au développement centrée exclusivement sur les zones (péri)urbaines et les enjeux spécifiquement urbains. Son action repose sur deux principaux axes: le développement durable des environnements urbains en partenariat avec les autorités locales des pays en développement.

Dans un contexte de coupe budgétaire, avec le récent vote dramatique sur le paquet Omnibus au parlement européen qui signe la fin du devoir de vigilance, et d'absence d'initiative de renforcement, la CPD belge risque d'être réduite à peau de chagrin.

J'aimerais vous poser les questions suivantes:

Les coupes budgétaires de 25 % sur le financement de la coopération au développement auront-elles

un impact sur les entités fédérées?

Comment coordonnez-vous notre politique de développement avec celle de Brussels International? Et quel impacts concrets ces coupes budgétaires ont-ils sur les politiques de coopération au développement régionales et communautaires, dans les 3 régions et communautés du Royaume?

Comment comptez-vous pour renforcer la CPD?

Quelle est votre analyse sur le récent vote du premier paquet Omnibus et son impact sur la CPD belge et européenne?

10.03 Minister **Maxime Prévot**: Mevrouw Samyn, voor ontwikkelingssamenwerking werd bij het begin van de legislatuur reeds beslist tot een structurele besparing van 25 %. Die wordt momenteel uitgevoerd. Van bijkomende besparingen is in het gevonden akkoord over de begroting voor 2026 en de volgende jaren geen sprake. We bevinden ons in een context van budgettaire krapte waarin focus, efficiëntie en impact centraal staan. In mijn beleidsverklaring over internationale samenwerking heb ik dat uitgebreid toegelicht, inclusief de prioriteiten waarop we ons zullen richten.

België focust in zijn internationale samenwerking op globale publieke goederen, klimaat, mondiale gezondheid en stabiliteit. Die uitdagingen kennen geen grenzen en vereisen een gezamenlijke aanpak. Door daarin te investeren versterken we onze collectieve veiligheid en welvaart.

Een scenario met een besparing van 80 % op ontwikkelingssamenwerking, waarbij enkel humanitaire hulp zou worden behouden, is niet wenselijk. Een besparing van 80 % zou immers verstrekken gevolgen hebben voor onze internationale engagementen, voor onze geloofwaardigheid als betrouwbare partner en uiteraard voor de mensen die we ondersteunen. Het zou ook belangrijke gevolgen hebben voor migratie.

Humanitaire hulp is cruciaal, maar onvoldoende en geen duurzame oplossing op zich. Ontwikkelingssamenwerking draagt bij aan stabiliteit, armoedebestrijding en het aanpakken van de grote oorzaken van klimaatverandering, pandemieën, conflicten en migratie. Een afbouw van 80 % zou niet alleen contraproductief zijn, maar ook onze eigen veiligheid en welvaart op het spel zetten. Het is bovendien onverenigbaar met onze internationale verplichtingen en waarden.

De recente besparingen op USAID in de Verenigde Staten tonen aan hoe schadelijk dergelijke ingrepen kunnen zijn. Volgens een studie in *The Lancet* kunnen die besparingen wereldwijd leiden tot meer dan 14 miljoen extra sterfgevallen tegen 2030, waaronder 4,5 miljoen kinderen jonger dan vijf jaar. Bovendien zijn de gevolgen al zichtbaar voor de positie van de Verenigde Staten zelf, met het afkalven van hun *soft power* en van de dialoog met de rest van de wereld.

Ik begrijp de bezorgdheid van Belgische gezinnen. Niettemin vertrekt de vraag vanuit een valse tegenstelling. Ontwikkelingssamenwerking is geen luxe, maar een investering in een veiligere wereld die ook België ten goede komt. Structurele hulp helpt crisissen te voorkomen die ook België raken, zoals migratiegevolgen, pandemieën, klimaatverandering of zelfs conflicten die niet alleen onze veiligheid maar ook onze economie direct treffen. Bovendien creëert internationale samenwerking economische kansen voor Belgische bedrijven en expertise. Solidariteit, gemeenschappelijk belang en eigenbelang gaan hier hand in hand.

Zoals toegelicht in mijn beleidsverklaring, herhaal ik dat België focust op globale publieke goederen als antwoord op de grote uitdagingen van vandaag. Die focus is al zichtbaar in onze huidige samenwerking en zal ook in de toekomst richtinggevend blijven.

De analyse van de FOD Buitenlandse Zaken is een continu proces dat toelaat om ons buitenlands beleid dynamisch en toekomstgericht te oriënteren. Belgen nemen actief deel aan internationale denkoefeningen, zoals het UN80 Initiative en de Post-Aid World-reflecties.

De focus op mondiale publieke goederen blijft richtinggevend, ook binnen een strikter budgettair kader. We blijven streven naar een moderne, effectieve en strategisch relevante Belgische ontwikkelingssamenwerking.

Madame Mutyebele, vous me posez des questions concernant la communication avec le secteur de la

coopération non-gouvernementale, en relation avec les économies.

Tout d'abord, je souhaite souligner que j'ai décidé de ne pas toucher aux programmes de coopération non-gouvernementale qui sont en cours. Ainsi, les acteurs de la coopération non-gouvernementale continueront la mise en œuvre de ces programmes jusqu'en 2026. Ces acteurs ont bien été informés de cette décision en mai de cette année, lorsque j'ai présenté le tableau financier pluriannuel, y compris les coupes budgétaires, ici même au Parlement.

Concernant le processus d'accréditation et de programmation pour le cycle de la coopération non-gouvernementale 2027-2031, j'ai opté pour un processus participatif avec le secteur. Certes, ce choix complique et ralentit quelque peu le processus, étant donné que nous prenons en compte les avis et les conseils du secteur. Je suis néanmoins convaincu de l'importance de bien discuter et échanger sur les différentes options avec les acteurs même, de manière à garantir une efficacité et un impact qui soient les plus optimaux pour notre coopération, y compris celle mise en œuvre par les acteurs de la coopération non-gouvernementale. Ce choix me semble bien meilleur que si je prenais à mon niveau, sans consultation, des décisions pouvant avoir un impact important voire existentiel pour les acteurs de notre coopération non-gouvernementale.

Mon administration et mes collaborateurs se sont, déjà depuis le mois d'avril, concertés sur un rythme mensuel avec les coupoles et fédérations, afin d'échanger sur le processus d'accréditation dont les résultats viennent de sortir et vont être communiqués cette semaine. Une réponse concernant les Cadres stratégiques communs (CSC) thématiques a bien été communiquée dans les délais réglementaires, avant le 10 septembre. Les informations sur le cadrage thématique ont été communiquées la semaine dernière.

Il est à noter que les propositions des CSC géographiques sont attendues pour le 15 décembre, et que les programmes individuels des acteurs de la coopération non-gouvernementale sont, eux, attendus pour juin 2026. Le processus, tel qu'il est en cours, respecte dès lors bien le cadre réglementaire ainsi que la législation.

Madame Mutyebele, vous m'avez également posé des questions relatives à la cohérence des politiques en faveur du développement et à Brussels International. Je vous confirme que les coupes budgétaires de 25 % ne concernent que le niveau fédéral et, plus spécifiquement, les budgets de la Direction générale Coopération au développement et Aide humanitaire (DGD). L'impact sur les programmes de coopération des entités fédérées ne serait donc que très marginal.

La coordination de la coopération au développement se fait d'ailleurs très efficacement dans les pays partenaires de la coopération belge à travers le concept *Team Belgium*, qui réunit les différents acteurs belges présents dans un pays afin de garantir la complémentarité et la cohérence de nos politiques et de nos programmes.

L'un de mes collaborateurs siège au Conseil consultatif sur la cohérence des politiques en faveur du développement et suit ce dossier de près. Évidemment, la responsabilité d'assurer cette cohérence ne relève pas exclusivement de mon ministère, mais bien de l'ensemble du gouvernement.

Enfin, concernant mon analyse du récent vote sur le premier paquet Omnibus au Parlement européen, celui-ci marque une recalibration des obligations de l'Union européenne en matière de durabilité. Toutefois, l'impact réel reste incertain, car il ne constitue qu'un mandat pour le Parlement. Les trilogues entre la Commission, le Conseil et le Parlement doivent maintenant débiter, et ce n'est qu'à l'issue de ce processus que nous pourrions connaître le résultat final et ses effets possibles sur la coopération au développement.

10.04 Ellen Samyn (VB): Mijnheer de minister, dank voor uw antwoord.

U verwees naar uw beleidsverklaring, waarin u aangaf dat deze regering 25 % zou besparen tegen het einde van de legislatuur. In de begrotingstabellen zien we echter dat dit in ieder geval nog niet voor het komende jaar zal zijn. We zien dat de bedragen wel wat afgezwakt zijn, maar niet in die mate dat we aan die 25 % komen. Voorlopig blijven de totale uitgaven voor Ontwikkelingssamenwerking op nagenoeg hetzelfde niveau, namelijk 1 miljard euro per jaar.

U had het in uw antwoord over België als betrouwbare partner. België wil inderdaad stevast de beste leerling van de EU en van het internationale toneel zijn, maar betrouwbaarheid moet onzes inziens wel van twee kanten komen. Er blijft wat ons betreft bijvoorbeeld een probleem met middelen voor partnerlanden die de mensenrechten niet respecteren of het er niet zo nauw mee nemen. We vragen ons nog altijd af hoe het zit met de transparantie. Hoe weet u of onze middelen wel terechtkomen bij de noodlijdende bevolking? Daar kunt u toch nooit 100 % zekerheid over hebben?

Kortom, wat ons betreft, zou er toch meer transparantie moeten zijn en zouden er aan ontwikkelingshulp toch meer voorwaarden gekoppeld moeten worden. Er moet meer gekeken worden naar bijvoorbeeld de terugnameplicht van mensen uit die landen. Ik meen dat er toch nog wat werk aan de winkel is. We zullen het budget voor ontwikkelingswerk dan ook nauw opvolgen om te zien of u uw beloftes waarmaakt. U kent ons standpunt: wij willen dat er nog meer bespaard wordt op Ontwikkelingssamenwerking. Daarover verschillen we zeker sterk van mening.

10.05 Lydia Mutyebele Ngoi (PS): Monsieur le ministre, merci pour vos réponses.

Tout d'abord, merci d'avoir rappelé les bienfaits de la coopération au développement. J'espère que, comme vous nous les avez rappelés, vous allez aussi les rappeler à vos partenaires de majorité. Je pense qu'ils ne sont pas dans la même vision que vous. Je suis contente de voir que nous partageons cette même vision.

10.06 Maxime Prévot, ministre: (...)

10.07 Lydia Mutyebele Ngoi (PS): C'est très bien. Une fois n'est pas coutume. Aujourd'hui, je ne fais que vous lancer des fleurs. Je ne comprends pas. Vous dites de bonnes choses.

Concernant les acteurs de la société civile, mieux vaut tard que jamais. C'est la semaine passée qu'ils ont eu l'information. Le problème est qu'ils travaillent avec des acteurs locaux, sur le terrain, qui étaient tendus et stressés parce qu'ils ne connaissaient pas leur avenir. Je vous invite donc vraiment à continuer à avoir ce lien avec les acteurs de la société civile, qui ont besoin d'être en contact avec vous et avec vos équipes au quotidien, parce que leur travail n'est pas assez valorisé. C'est un travail assez difficile. Ils travaillent avec les gens au quotidien. Souvent, il y a un *gap* entre le politique et l'associatif. Je vous invite à continuer à resserrer les liens.

Je vous remercie, monsieur le ministre.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

11 Samengevoegde vragen van

- Britt Huybrechts aan Maxime Prévot (VEM Buitenlandse Zaken, Europese Zaken en Ontwikkelingssamenwerking) over "De deal met Marokko" (56009844C)
- Benoît Lutgen aan Maxime Prévot (VEM Buitenlandse Zaken, Europese Zaken en Ontwikkelingssamenwerking) over "Een vernieuwd partnerschap met Marokko" (56011082C)
- Pierre Kompany aan Maxime Prévot (VEM Buitenlandse Zaken, Europese Zaken en Ontwikkelingssamenwerking) over "Consulaire bijstand in Marokko" (56011083C)

11 Questions jointes de

- Britt Huybrechts à Maxime Prévot (VPM Affaires étrangères, Affaires européennes et Coopération au développement) sur "L'accord conclu avec le Maroc" (56009844C)
- Benoît Lutgen à Maxime Prévot (VPM Affaires étrangères, Affaires européennes et Coopération au développement) sur "Un partenariat renouvelé avec le Maroc" (56011082C)
- Pierre Kompany à Maxime Prévot (VPM Affaires étrangères, Affaires européennes et Coopération au développement) sur "L'assistance consulaire au Maroc" (56011083C)

11.01 Britt Huybrechts (VB): Mevrouw de voorzitter, ik verwijs naar de schriftelijke versie van mijn vraag.

Onlangs raakte bekend dat u een nieuw akkoord heeft afgesloten met het Koninkrijk Marokko om meer illegale criminelen die zich in ons land bevinden, effectief terug te sturen. Volgens berichten in de pers zou dit akkoord deel uitmaken van een ruimer diplomatiek pakket, waarbij België in ruil voor

Marokkaanse medewerking steun verleent aan het Marokkaanse plan inzake de Westelijke Sahara.

Terugkeerakkoorden zijn nochtans geen nieuw gegeven: ook in het verleden werden met Marokko al afspraken gemaakt, maar die bleken weinig doeltreffend. Uit de cijfers blijkt immers dat de Dienst Vreemdelingenzaken in de eerste helft van dit jaar slechts 717 veroordeelde criminelen heeft kunnen terugsturen, waarvan 147 naar Marokko.

Daarom heb ik volgende vragen voor u:

1. *Kunt u toelichten wat precies de inhoud is van het nieuwe akkoord met Marokko?*

Gaat het om een bindende overeenkomst, een intentieverklaring of een bilaterale samenwerking op administratief niveau?

2. *Wanneer zal dit akkoord concreet in werking treden en welke praktische afspraken zijn gemaakt om de uitvoering te versnellen?*

3. *Wat is de financiële impact van dit akkoord?*

Werd er financiële of logistieke steun toegezegd aan Marokko in ruil voor de medewerking aan terugkeeroperaties?

Indien ja, om welke bedragen gaat het en onder welke budgetlijn worden deze gedekt?

4. *Tot wanneer geldt dit akkoord?*

Is er sprake van een vaste looptijd of automatische verlenging?

5. *Welke concrete doelstellingen of quota werden afgesproken met de Marokkaanse autoriteiten?*

Hoeveel illegale criminelen verwacht u dankzij dit akkoord jaarlijks te kunnen terugsturen naar Marokko?

6. *Hoe zal u de opvolging van dit akkoord verzekeren, en op welke wijze zal het parlement hierover geïnformeerd worden?*

11.02 Benoît Lutgen (Les Engagés): Monsieur le ministre, la Belgique et le Maroc, ainsi que leurs souverains respectifs, entretiennent des liens forts et des relations privilégiées depuis plusieurs générations. L'importante communauté belgo-marocaine présente dans notre pays fait vivre quotidiennement ces relations, tout comme les nombreux Belges qui résident au Maroc. Il s'agit d'un pays ami, qui mérite toute l'attention de notre action diplomatique pour investir toujours davantage dans ces relations. Il s'agit donc d'un pays fiable avec lequel nous entretenons de magnifiques rapports. Je me réjouis dès lors que vous ayez signé avec votre homologue marocain, le 23 octobre dernier, "animés par la volonté d'approfondir les relations d'amitié et de coopération entre les deux pays", une Déclaration conjointe. et je vous en félicite.

Monsieur le ministre, en quoi cette Déclaration consiste-t-elle exactement? Que contient-elle? Quels en sont les résultats concrets? Comment la position de la Belgique a-t-elle évolué au sujet de la question du Sahara occidental? Enfin, quel suivi est-il prévu de donner à cette Déclaration?

11.03 Pierre Kompany (Les Engagés): Monsieur le ministre, je parlerai de l'assistance consulaire au Maroc.

Nombre de nos ressortissants se rendent chaque année au Maroc. Pour nombre d'entre eux, la déclaration conjointe que vous avez signée avec votre homologue marocain, comme le disait mon collègue Benoît Lutgen, le 23 octobre dernier, n'est pas passée inaperçue. Elle a été accueillie très positivement.

Vous faites preuve d'une position plus volontaire à l'égard de la question du Sahara occidental. La déclaration est cependant muette quant à la possibilité pour nos ressortissants de faire appel à l'assistance consulaire depuis cette région. Monsieur le ministre, qu'en est-il de l'assistance consulaire aux Belges au Sahara occidental? Les ressortissants binationaux, belgo-marocains, peuvent-ils faire appel à l'assistance consulaire?

Je vous remercie.

11.04 Minister **Maxime Prévot**: Geachte leden, op 23 oktober jongstleden had ik een ontmoeting met mijn Marokkaanse homolog, minister Nasser Bourita. Bij die gelegenheid hebben we een politiek akkoord ondertekend dat gericht is op het versterken van de samenwerking tussen België en Marokko op tal van domeinen.

Het akkoord vormt een nieuwe belangrijke stap in een strategisch partnerschap gebaseerd op diepe menselijke, culturele en economische banden, mede dankzij de aanwezigheid van een grote Belgisch-Marokkaanse gemeenschap die dagelijks bijdraagt aan de toenadering tussen beide samenlevingen. Dit akkoord heeft de vorm van een gemeenschappelijke politieke verklaring over onze bredere bilaterale politieke en economische betrekkingen, met een administratieve annex inzake een versterkte samenwerking op het gebied van veiligheid, migratie en justitie.

Het akkoord voorziet onder meer in de oprichting van een bredere veiligheidsdialoog, de modernisering van de justitiële samenwerking via de herziening van het bilaterale verdrag inzake wederzijdse rechtshulp in strafzaken, operationele samenwerking in de strijd tegen de georganiseerde misdaad en het witwassen van inkomsten uit criminele activiteiten en een versterking van de migratiesamenwerking om de procedures voor terugname te vergemakkelijken.

L'objectif de cet accord, qui n'a pas d'impact budgétaire direct, est bel et bien d'approfondir la coopération bilatérale avec des résultats concrets et mesurables.

Concrètement, cela signifie notamment clarifier les processus administratifs avec des délais précis et établir des canaux efficaces pour l'échange de dossiers dans le domaine du crime organisé international ou du retour de personnes en situation irrégulière par exemple. Cela signifie également d'explorer plus en avant les nombreuses opportunités économiques qui s'offrent à nos entreprises au Maroc et inversement. Outre une consultation régulière avec mon homologue, l'accord prévoit un suivi étroit qui est d'ores et déjà en cours au niveau des administrations et un calendrier précis pour son exécution à brève échéance. Les engagements pris le sont sans limite dans le temps et en ce qui concerne les statistiques des premiers résultats, je vous invite à vous adresser à mes collègues de la Justice et de l'Asile et de la Migration.

Il est prévu que plusieurs de mes collègues et moi-même, probablement sous la présidence du premier ministre dans une approche *whole-of-government*, nous nous rendons au Maroc au printemps prochain afin de faire le point sur la mise en œuvre de ce protocole. Je tiendrai volontiers cette commission informée.

C'est aussi pour célébrer les relations belgo-marocaines que nous travaillons à l'organisation dans le courant de cette législature d'une visite d'État, une visite de haut niveau avec présence royale au Maroc.

Plus fondamentalement, j'ai fait le choix d'envoyer un signal fort à nos amis marocains à propos du Sahara occidental.

C'est conscient de l'importance existentielle de la question du Sahara occidental pour le Maroc que j'ai décidé d'adopter une approche plus volontariste de la question en déclarant que l'initiative marocaine pour la négociation d'un statut d'autonomie de la région du Sahara, présentée en 2007 et qui prévoit que cette région s'inscrive dans le cadre de la souveraineté du Royaume du Maroc et de son unité nationale, constitue désormais pour la Belgique la base la plus adéquate, sérieuse, crédible et réaliste pour parvenir à une solution politique qui soit juste, durable et mutuellement acceptable par les parties, conformément aux résolutions du Conseil de sécurité des Nations Unies.

J'ai ajouté avec conviction que la Belgique agirait désormais, sur les plans diplomatiques et économiques, en phase avec cette position, toujours dans le respect du droit international. C'est pourquoi j'inviterai notre ambassadeur à Rabat à effectuer très prochainement une visite dans la région. Il s'agira notamment d'y préparer ou de soutenir plusieurs initiatives de nature économique, comme la visite d'entreprises belges, l'organisation de fora économiques en Belgique ou au Maroc, ou encore l'organisation d'une mission économique des trois agences régionales dans la région. Je veillerai ainsi, dans les semaines et mois qui viennent, à donner pleinement corps aux engagements pris par la Belgique.

Monsieur Kompany, sachez que le consulat général de Belgique à Rabat est compétent pour le

Royaume du Maroc, sans distinction régionale, y compris donc pour le Sahara occidental. Les quelques Belges qui résident dans la région du Sahara occidental sont inscrits à Rabat et y bénéficient des services consulaires. L'assistance consulaire est par ailleurs offerte aux Belges de passage dans la région. En ce qui concerne les binationaux, le Code consulaire, en son article 79, prévoit explicitement, je cite, que "les Belges qui possèdent aussi la nationalité de l'État dans lequel l'assistance consulaire est demandée peuvent également prétendre à l'assistance consulaire, sauf lorsque le consentement des autorités locales est requis."

11.05 Britt Huybrechts (VB): Mijnheer de minister, elke stap die de terugkeer van illegale criminelen naar hun land van herkomst kan versnellen, moeten we uiteraard toejuichen, maar de vele akkoorden die we in het verleden hebben gesloten, zijn vaak dode letter gebleven. Daarom hoop ik oprecht dat het nieuwe akkoord niet op dezelfde stapel van goedbedoelde intenties belandt die nooit iets opleveren. De Vlaming verwacht immers resultaten. Er moet zo snel mogelijk werk worden gemaakt van de remigratie van illegalen en criminele Marokkanen. Dat is niet alleen noodzakelijk voor onze veiligheid, maar ook voor de aanpak van de overbevolking in de Belgische gevangenissen. De Marokkaanse gevangenen behoren vandaag immers tot de top drie van alle nationaliteiten in die gevangenissen.

Als ten slotte zou blijken, mijnheer de minister, dat dit akkoord opnieuw beperkt blijft tot papieren symboliek, omdat Marokko zijn engagementen niet nakomt, dan mag het voor België geen gratis verhaal zijn. Ons land geeft Marokko jaarlijks een aanzienlijk bedrag als ontwikkelingshulp. Ik verwacht dan ook dat u dat instrument zult – en durft te – gebruiken als hefboom om de naleving van het akkoord af te dwingen, want als Marokko dat niet wil, moet u het ertoe dwingen.

11.06 Benoît Lutgen (Les Engagés): Monsieur le ministre, je vous remercie de vos réponses.

Je ne peux que me réjouir que l'année 2026 verra encore s'intensifier les relations déjà solides entre la Belgique et le Maroc, à travers un programme riche comprenant notamment une visite royale. Je pense aussi à l'élaboration de l'axe économique avec les entreprises concernées. Je ne peux que m'en réjouir évidemment, car c'est essentiel pour le développement des relations économiques entre nos deux pays.

S'agissant du Sahara occidental, j'entends votre volontarisme qui me réjouit, s'inscrivant dans une approche juste, durable et mutuellement acceptable. Nous ne pouvons qu'y souscrire. Ce dossier nous occupe depuis plusieurs années, sans que nous puissions en régler les contours. Je ne souhaite qu'une chose, aller dans ce sens.

En tout cas, merci pour les différentes précisions et pour le solide programme qui sera développé l'année prochaine entre nos deux pays. C'est important, aussi bien pour la communauté belge présente au Maroc qu'à l'inverse, pour la communauté marocaine présente dans notre pays.

11.07 Pierre Kompany (Les Engagés): Monsieur le ministre, tous les signaux sont au vert pour une relation amicale et respectueuse entre nos deux pays. J'entends que cette visite royale va encore renforcer tout ce que vous êtes en train d'accomplir et qui va mettre en lumière la volonté de la Belgique d'aller de l'avant avec le Maroc.

Que dire encore, si ce n'est qu'il faut poursuivre votre travail. Je sais que cela doit être épuisant. Au risque de me répéter, vous êtes le porte-parole de la Belgique tout entière. Les Congolais le répètent encore: vous êtes la voix autorisée de ce pays.

Je vous remercie.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

12 **Samengevoegde vragen van**

- Britt Huybrechts aan Maxime Prévot (VEM Buitenlandse Zaken, Europese Zaken en Ontwikkelingssamenwerking) over "De consulaire hulp tijdens storm Melissa" (56009884C)
- Kathleen Depoorter aan Maxime Prévot (VEM Buitenlandse Zaken, Europese Zaken en Ontwikkelingssamenwerking) over "Orkaan Melissa" (56009890C)

12 **Questions jointes de**

- Britt Huybrechts à Maxime Prévot (VPM Affaires étrangères, Affaires européennes et Coopération au développement) sur "L'assistance consulaire aux voyageurs touchés par l'ouragan Melissa" (56009884C)
- Kathleen Depoorter à Maxime Prévot (VPM Affaires étrangères, Affaires européennes et Coopération au développement) sur "L'ouragan Melissa" (56009890C)

12.01 **Britt Huybrechts** (VB): Mevrouw de voorzitter, ik verwijs naar de schriftelijke versie van mijn vraag.

De recente berichten over Belgische toeristen die vastzitten op Jamaica tijdens orkaan Melissa, roepen ernstige vragen op over de werking van onze consulaire bijstand en de communicatie van Buitenlandse Zaken in noodsituaties. Getuigenissen geven aan dat Belgische reizigers geen of weinig informatie kregen, noch van hun reisorganisator, noch van de Belgische overheid, terwijl familieleden in België nauwelijks wisten tot wie zij zich konden richten. Uit de berichtgeving is het echter niet duidelijk om de betrokkenen zichzelf hadden ingeschreven op Travellers online.

Graag verneem ik van de minister het volgende:

Kent uw administratie het exacte aantal Belgische toeristen dat zich momenteel op Jamaica bevindt of bevond tijdens orkaan Melissa? Waren deze personen geregistreerd via het platform Travellers Online? Zo ja, hoeveel effectief?

Welke consulaire acties zijn er ondernomen sinds het eerste officiële weeralarm voor Jamaica?

Wanneer werd de eerste informatieboodschap aan geregistreerde Belgen verstuurd?

In welke taal en met welke inhoud (waarschuwingen, contactnummers, evacuatieadvies, enz.)?

Zijn er Belgische reizigers gerepatrieerd of tijdelijk opgevangen via diplomatieke tussenkomst of in samenwerking met de EU-delegatie?

Hoe evalueert u de bekendheid en het gebruik van Travellers Online bij Belgische reizigers, zeker in risicogebieden?

Welke initiatieven of communicatiecampagnes plant u om dat systeem beter bekend te maken, bijvoorbeeld via reisbureaus, luchtvaartmaatschappijen en touroperators?

12.02 **Kathleen Depoorter** (N-VA): Een maand geleden raasde orkaan Melissa over Jamaica, met alle gevolgen van dien.

Wat is de stand van zaken? Er werden hulpgoederen geleverd via ons land, maar wat is de humanitaire situatie op dit ogenblik? Hoeveel landgenoten bevinden zich momenteel nog in Jamaica? Kon wie daarom vroeg, geëvacueerd worden? Welke maatregelen worden genomen om de veiligheid van onze landgenoten ter plaatse te garanderen? Hebt u samengezeten met de Jamaicaanse autoriteiten?

12.03 Minister **Maxime Prévot**: Collega's, dank u voor uw vraag over de consulaire hulp van onze diensten naar aanleiding van orkaan Melissa.

Onze administratie is niet op de hoogte van het exacte aantal landgenoten dat zich op een gegeven moment in een bepaald land bevindt en dient zich voor toeristen en andere bezoekers te baseren op Travellers Online en voor residenten op de consulaire bevolkingsregisters. Op 3 november 2025 waren volgens data van Travellers Online 8 Belgische reizigers in Jamaica aanwezig. Tijdens de passage van orkaan Melissa waren dat er 16. Daarnaast waren in diezelfde periode ook 51 ingeschreven Belgen aanwezig.

Na het eerste officiële weeralarm werd het reisadvies voor Jamaica aangepast. Onze ambassade in Kingston contacteerde de Belgen in Jamaica regelmatig, zowel voor als na de doortocht van orkaan Melissa. In beide landstalen en het Engels werden waarschuwingen uitgestuurd en het noodnummer van de Belgische ambassade in Kingston herhaald, zowel via het reisadvies als via een sms-bericht. Aan 17 Belgen werd de mogelijkheid geboden om met een speciale TUI-vlucht terug te keren naar België.

Ik dank voor uw aandacht voor Travellers Online. Dat blijft een belangrijk hulpmiddel voor de organisatie van onze consulaire hulp en noodhulp. Registratie op Travellers Online wordt voor alle reizen aangeraden. De FOD Buitenlandse Zaken vermeldt dat in elk reisadvies en herhaalt die boodschap waar mogelijk. Daarnaast houdt de FOD jaarlijks mediacampagnes om het platform bekender te maken bij het grote publiek.

De Europese Unie heeft op 3 november 2025 een bedrag van 5 miljoen euro vrijgemaakt ter ondersteuning van de noodhulp na de doortocht van orkaan Melissa in Jamaica, Cuba en Haïti. De EU heeft ook het Union Civil Protection Mechanism geactiveerd om de noodhulp van de lidstaten aan Jamaica te coördineren. In dat kader doneerde België 409 elektriciteitsgeneratoren via B-FAST. België ondersteunt onrechtstreeks de humanitaire respons op de doortocht van orkaan Melissa. België is een moderne en principiële humanitaire donor. Dat betekent onder meer dat ons land ernaar streeft een groot deel van zijn middelen op flexibele wijze ter beschikking te stellen van het internationale humanitaire systeem via steun aan internationale organisaties en flexibele fondsen.

Op die manier hebben we bijgedragen aan de humanitaire respons die werd opgestart door de Verenigde Naties en door het Rode Kruis en de Rode Halve Maan. Zo heeft de coördinator voor noodhulp, Tom Fletcher, 4 miljoen Amerikaanse dollar toegewezen uit het Central Emergency Response Fund voor een dringende respons op orkaan Melissa in Jamaica. Het Disaster Relief Emergency Fund van de Internationale Federatie van Rode Kruis- en Rode Halve Maanverenigingen heeft eveneens 1 miljoen Zwitserse frank toegewezen via twee toekenningen van respectievelijk 80.000 en 920.000 Zwitserse frank, goedgekeurd op 23 oktober en 2 november 2025, om de responsactiviteit op te starten in het kader van de noodoproep rond orkaan Melissa.

12.04 Britt Huybrechts (VB): Mijnheer de minister, het is duidelijk dat Travellers Online een cruciaal instrument blijft. Ik weet dat de FOD daarover veel campagnes voert, maar ik weet niet of een meerderheid van de Belgen Travellers Online gebruikt. Het lijkt erop dat sommige Belgen Travellers Online meer zien als een instrument voor verre reizen, maar niet voor Europese bestemmingen.

Destijds, bij de overstromingen in Valencia, hadden niet veel Belgen zich via Travellers Online gemeld. Het is wel positief dat de aanwezige Belgen vanaf het eerste weeralarm werden gecontacteerd. Het is vooral ook goed om te horen dat dit in beide landstalen gebeurde, want we horen nog regelmatig berichten dat het Nederlands bij de communicatie van ambassades met landgenoten niet overal wordt gerespecteerd.

12.05 Kathleen Depoorter (N-VA): Mijnheer de minister, ik dank u voor het antwoord. Het is inderdaad essentieel dat onze mensen hun aanwezigheid in het buitenland kenbaar kunnen maken.

Wat de noodhulp betreft, is het een goede zaak dat we inzetten op flexibele, humanitaire hulp, zodat we met onze multilaterale partners kunnen schakelen wanneer zich ergens in de wereld een ramp voordoet en we steun aan de bevolking ter plaatse kunnen geven. De klimatologische drama's en crisissen hebben immers heel grote gevolgen voor de mensen ter plaatse.

Ik had weet van 200 generatoren. Dat aantal is ondertussen verdubbeld, wat een goede zaak is. Ik hoop dan ook dat men snel tot de wederopbouw kan overgaan, dat we de periode van noodhulp achter ons kunnen laten en dat de mensen zich daar weer kunnen behelpen.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

13 Vraag van Britt Huybrechts aan Maxime Prévot (VEM Buitenlandse Zaken, Europese Zaken en Ontwikkelingssamenwerking) over "De adoptiepauze voor interlandelijke adoptie" (56009885C)

13 Question de Britt Huybrechts à Maxime Prévot (VPM Affaires étrangères, Affaires européennes et Coopération au développement) sur "La pause d'adoption pour les adoptions internationales" (56009885C)

13.01 Britt Huybrechts (VB): Mevrouw de voorzitter, ik verwijs naar de schriftelijke versie van mijn vraag.

Sinds eind 2023 geldt in Vlaanderen een zogenaamde "adoptiepauze" voor interlandelijke adopties, nadat in het verleden ernstige onregelmatigheden aan het licht kwamen in dossiers uit Ethiopië. Niettemin blijkt uit recente cijfers dat nog een aanzienlijk aantal gezinnen actief bezig is met adoptietrajecten uit het buitenland, onder meer uit landen als Colombia, Thailand, Zuid-Afrika, Peru en de Filipijnen. Tegelijk werden samenwerkingen met verschillende andere landen stopgezet of opgeschort (onder meer India, Togo, Kazachstan en Burkina Faso).

Gezien het feit dat interlandelijke adoptie steeds een internationaal samenwerkingskader veronderstelt met diplomatieke, juridische en consulaire dimensies vallen bepaalde aspecten van dit dossier onder de bevoegdheid van Buitenlandse Zaken.

Graag verneem ik van de minister het volgende:

Welke rol speelt het departement Buitenlandse Zaken momenteel in de opvolging en ondersteuning van de interlandelijke adopties die nog lopend zijn vanuit de betrokken herkomstlanden?

Worden Belgische ambassades of consulaten in deze landen actief betrokken bij de begeleiding, verificatie of opvolging van adoptiedossiers, en zo ja, op welke manier?

Heeft België, als verdragsluitende partij van het Haags Adoptieverdrag van 1993, initiatieven genomen binnen multilaterale fora om de samenwerking rond interlandelijke adoptie kritisch te bekijken?

In welke mate werkt Buitenlandse Zaken samen met de bevoegde Vlaamse diensten om de betrouwbaarheid van buitenlandse adoptiekanalen te controleren en eventuele malversaties of schendingen van kinderrechten te voorkomen?

13.02 Minister **Maxime Prévot**: Mevrouw Huybrechts, de aangelegenheden van adoptie, inclusief initiatiefneming binnen multilaterale fora, vallen onder de verantwoordelijkheid van de FOD Justitie en onder die van de gemeenschappen. De gemeenschappen zijn bevoegd voor het kanaalonderzoek in het buitenland, de goedkeuring van het kindvoorstel, en de voorbereiding van kandidaat-adoptanten, de adoptiebemiddeling en de nazorg.

Op 15 september 2025 werd een samenwerkingsprotocol inzake interlandelijke adoptie tussen de federale centrale autoriteit van de FOD Justitie en de centrale autoriteit van de gemeenschappen ondertekend. Daarin is bepaald dat voor een adoptiesamenwerking met het buitenland deze instanties zich kunnen richten tot onze vertegenwoordigingen in het herkomstland, met het oog op het leggen van contacten met de bevoegde buitenlandse autoriteit en het opvolgen en opvragen van informatie, onder meer over de wetgeving.

Bovendien hebben de Belgische diplomatieke posten in het buitenland de permanente instructie uiterst aandachtig te blijven voor het gevoelige onderwerp van de interlandelijke adopties en nauwe contacten te onderhouden met alle betrokken actoren in hun rechtsgebied. Onze diensten blijven uiteraard steeds bereid om op vraag van de FOD Justitie en van de bevoegde gemeenschap hun medewerking te verlenen.

*Voorzitter: Pierre Kompany.
Président: Pierre Kompany.*

13.03 Britt Huybrechts (VB): Mijnheer de minister, dank voor uw antwoord, maar er blijft bij mij een grote bezorgdheid bestaan. We zien vandaag dat interlandelijke adoptie naast juridische en diplomatieke uitdagingen ook wordt beïnvloed door een brede trend waarbij het ouderschap

internationaal wordt gecommercialiseerd. Wanneer ik hoor dat sommige koppels landen afwegen op basis van het prijskaartje bekruipt me een bijzonder ongemakkelijk gevoel, want kinderen zijn geen product dat men bestelt of dat men ergens kan vergelijken.

Precies daarom is het zo cruciaal dat Buitenlandse Zaken niet louter toekijkt, maar een veel actievere rol speelt in de controle van buitenlandse adoptiekanalen, in samenspraak met de deelstaten en de FOD Justitie. Als zelfs commerciële trajecten voor draagmoederschap en donorconstructies de ouders expliciet spreken over goedkopere landen, weten we dat de grens tussen wensouderschap en pure marktlogica gevaarlijk snel vervaagt. Dat risico mogen we nooit toelaten in interlandelijke adoptie, want zoals u ook wel weet en behartigt, meen ik, zijn kinderen geen koopwaar. Ze zijn onze toekomst en die bescherm je altijd en overal.

L'incident est clos.

Het incident is gesloten.

14 Question de Lydia Mutyebele Ngoi à Maxime Prévot (VPM Affaires étrangères, Affaires européennes et Coopération au développement) sur "La crise humanitaire et sécuritaire en Haïti" (56009908C)

14 Vraag van Lydia Mutyebele Ngoi aan Maxime Prévot (VEM Buitenlandse Zaken, Europese Zaken en Ontwikkelingssamenwerking) over "De humanitaire en veiligheids crisis in Haïti" (56009908C)

14.01 Lydia Mutyebele Ngoi (PS): Monsieur le ministre, depuis l'assassinat du président Jovenel Moïse en 2021, Haïti connaît un chaos politique et une crise humanitaire sans précédent. Les gangs armés sèment la terreur et contrôlent près de 90 % de la capitale. Le gouvernement de transition peine à organiser des élections démocratiques. La justice est paralysée et l'armée complètement dépassée. L'insécurité règne sur l'île: kidnappings, violences sexuelles, enrôlement forcé d'enfants par des gangs. Cette situation a entraîné un déplacement massif de populations: plus de 1,4 million de civils, dont la moitié sont des femmes et des enfants, ont fui leur foyer à ce jour.

Sur le plan humanitaire, la situation est catastrophique: plus de 6 millions de personnes ont besoin d'aide en urgence. Haïti connaît l'une des pires pauvretés au monde. L'aide actuelle demeure largement insuffisante: 5,5 millions de personnes nécessitent une assistance humanitaire et 5,4 millions sont confrontées à une insécurité alimentaire aiguë, dont 2 millions en situation d'urgence. Aujourd'hui, pour un jeune, il est beaucoup plus facile de se procurer une arme qu'un repas.

Pourtant, des projets européens ou de coopération belge non gouvernementale existent afin de venir en aide au pays. Malgré cela, les Haïtiens, en particulier les plus jeunes, continuent de vivre dans un environnement extrêmement dangereux. Les aides de l'Union européenne et des Nations unies apparaissent insuffisantes face à l'ampleur de la crise humanitaire et sécuritaire.

Je tiens à rappeler, pour les plus pragmatiques d'entre vous, qu'il y a un enjeu régional et international majeur pour l'Union européenne. Haïti est devenue une plateforme du trafic de drogues et d'armes à destination de l'Europe. Soutenir la population et reconstruire les institutions haïtiennes, c'est aussi œuvrer pour un renforcement de la sécurité au niveau global. Une intervention internationale urgente est donc nécessaire pour faire face à une crise sans précédent pour le pays et qui n'a que trop duré. Haïti est à feu et à sang et requiert une aide massive et décisive.

Monsieur le ministre, quelle est votre évaluation face à la dégradation de la situation en Haïti? Les fonds alloués par la Belgique et l'Union européenne atteignent-ils les populations les plus vulnérables? Le budget alloué au financement de la coopération au développement prévoit-il d'agir en Haïti?

14.02 Maxime Prévot, ministre: Madame la députée, soyez assurée que je partage pleinement votre préoccupation quant à la crise terrible qui frappe Haïti et son impact dramatique sur le plan régional et international.

La Belgique est présente en Haïti via sa coopération non gouvernementale. Pour la période 2022-2026, la Belgique finance ainsi neuf programmes, à hauteur de plus de 18 millions d'euros, dans les secteurs de l'éducation, du travail décent, de l'environnement, de la santé et de l'agriculture.

Un soutien indirect est également fourni à travers l'Union européenne, principal donateur d'aide humanitaire de l'île, ainsi que par le biais d'organisations internationales et de fonds flexibles.

Toutes ces aides sont dirigées vers les populations les plus vulnérables, mais atteignent difficilement les zones non sécurisées du sud du pays.

Le budget quinquennal actuel pour la coopération belge au développement court jusqu'à la fin de l'année prochaine. Une décision quant aux nouveaux projets sera prise durant le premier semestre 2026.

14.03 Lydia Mutyebele Ngoi (PS): Merci pour vos réponses, monsieur le ministre. Haïti souffre depuis trop longtemps.

En lisant une résolution sur cette situation humanitaire urgente introduite par mon groupe en 2022, j'ai été bouleversée de constater qu'à l'époque, on disait déjà que la situation était catastrophique. Aujourd'hui, la situation s'est encore aggravée. Comme un malheur ne vient jamais seul, Haïti a été frappée violemment par des cyclones ces derniers mois.

Haïti, c'est un pays qui est victime du changement climatique, qui est victime de la faiblesse de l'aide internationale et victime de notre inaction. J'espère que vous pourrez agir et sensibiliser pour soulager les souffrances de cette population.

L'incident est clos.
Het incident is gesloten.

15 Question de Lydia Mutyebele Ngoi à Maxime Prévot (VPM Affaires étrangères, Affaires européennes et Coopération au développement) sur "L'impossibilité de prendre rendez-vous au CEV de Kinshasa" (56009909C)

15 Vraag van Lydia Mutyebele Ngoi aan Maxime Prévot (VEM Buitenlandse Zaken, Europese Zaken en Ontwikkelingssamenwerking) over "De onmogelijkheid om een afspraak te maken bij het CEV te Kinshasa" (56009909C)

15.01 Lydia Mutyebele Ngoi (PS): Monsieur le ministre, je suppose que vous avez déjà été interpellé à ce sujet par 88 000 personnes. J'ai pour ma part été interpellée par au moins 500 000 personnes. Les réseaux sociaux permettent en effet l'interpellation par des millions de personnes.

De nombreux Congolais vivant à l'étranger et de nombreuses personnes d'origine congolaise comme moi ayant leur famille au pays m'interpellent pour un sujet que j'estime ennuyeux, voire scandaleux: l'impossibilité de prendre un rendez-vous à la Maison Schengen pour faire sa demande de visa.

Les requérants sont soumis au même souci: au moment du dépôt de leur demande de rendez-vous, le système leur indique le message suivant: "Aucun rendez-vous disponible. Veuillez réessayer ultérieurement." Ce message peut s'afficher des mois durant, alors que le Centre européen des Visas (CEV) spécifie que les créneaux sont établis sur une base de cinq semaines. Comment remplir le devoir d'instruction des demandes de visa dans de pareilles conditions?

Le cœur du problème, ce sont ces agences de voyage qui, en échange d'une commission,aturent le système de demande pour les requérants. On parle de 300 à 400 dollars pour prendre un simple rendez-vous à la première étape du processus. Je peux vraiment qualifier ce système de corruption pure et simple de notre système d'examen de demande de visa. Le droit européen stipule pourtant de manière explicite qu'un demandeur doit être entendu dans un délai raisonnable.

Monsieur le ministre, en avril, vous m'aviez indiqué être au courant du problème et aviez promis de trouver une solution. Mes questions sont donc simples. Quel est l'état des lieux de la Maison Schengen? Vos services sont-ils activement à la recherche d'une solution pour permettre à tout le monde de prendre un rendez-vous sans déboursier des centaines de dollars?

15.02 Maxime Prévot, ministre: Madame la députée, depuis le début de l'année, le Centre européen des Visas a déjà réceptionné à Kinshasa environ 30 000 demandes de visa sur rendez-vous. Les créneaux de rendez-vous sont ouverts sur une période glissante de cinq semaines. Chaque jour, les

nouvelles plages sont mises à disposition du public et, en moyenne, 600 à 1 000 rendez-vous sont libérés chaque semaine.

Ces derniers mois, mes services informatiques à Bruxelles ont, en étroite concertation avec notre ambassade, travaillé de manière intensive et sans relâche à rendre les réservations plus accessibles. Le 4 novembre, plusieurs ajustements dans le système de rendez-vous sont entrés en vigueur. Ces modifications œuvrent à écarter l'utilisation disproportionnée du système de rendez-vous par certains utilisateurs et à garantir un accès équitable pour tous les demandeurs.

Je parle publiquement d'utilisation disproportionnée, mais on n'est parfois pas loin de l'extorsion organisée. Je tiens à souligner que mes services continueront évidemment à suivre la situation de près.

Le directeur général des affaires consulaires s'est rendu d'ailleurs à Kinshasa du 10 au 14 novembre. Il y a évalué, avec le directeur général de l'Office des étrangers et les autorités congolaises, le fonctionnement du CEV. Lors de cette mission, mes services et le poste à Kinshasa ont développé des pistes visant à augmenter davantage la capacité de rendez-vous au CEV.

En même temps, la capacité de l'ambassade pour analyser correctement les demandes de visa se verra également renforcée.

Quand je parlais de pratique d'extorsion, ce n'est pas au sens juridique du terme. Je n'ai pas les éléments qui me permettent de le prouver. Mais on sait que certains réservent les *slots*, puis, font monnayer l'échange du *slot*, en tout cas si j'en crois une série de témoignages, peut-être pas 500 000 comme vous, mais en tout cas beaucoup me sont relayés.

15.03 Lydia Mutyebele Ngoi (PS): Monsieur le ministre, je vous remercie.

Je suis contente de savoir que vos services s'attellent à la tâche pour trouver une solution à ce problème qui nuit péniblement au bien-être et à l'équilibre des familles. La semaine passée, j'ai été contactée par une personne qui a contracté un mariage coutumier au Congo et qui aimerait que son épouse puisse le rejoindre ici en Belgique pour des vacances, même pas pour y vivre. On sait que vous n'aimez pas trop l'immigration, etc. Juste pour des vacances! Eh bien, l'épouse de cette personne est incapable d'obtenir un rendez-vous pour venir passer les fêtes de fin d'année avec son mari. Ceci met les familles dans une situation de péril, en fait. Je vous remercie en tout cas, monsieur le ministre, de trouver une solution surtout pour les familles qui ont besoin d'être réunies et de passer des moments conviviaux ensemble.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

16 Vraag van Annick Lambrecht aan Maxime Prévot (VEM Buitenlandse Zaken, Europese Zaken en Ontwikkelingssamenwerking) over "De relaties met Tsjechië" (56010017C)

16 Question de Annick Lambrecht à Maxime Prévot (VPM Affaires étrangères, Affaires européennes et Coopération au développement) sur "Les relations avec la Tchéquie" (56010017C)

16.01 Annick Lambrecht (Vooruit): Mijnheer de minister, de ANO-partij van de eurosceptische miljardair Andrej Babiš, die in oktober de Tsjechische parlementsverkiezingen won, heeft een regeerakkoord gesloten met de extreemrechtse SPD en de partij AUTO. De partijen bevestigen hun trouw aan de EU, maar zweren tegelijk de invoering van de euro en een verhoging van de financiële steun aan Oekraïne af. Tsjechië is nochtans een soeverein lid van de EU en een solide bondgenoot binnen de NAVO. De partijen bevestigen dat ook maar willen een ander Europa dat lidstaten toestaat te doen wat ze willen. Ze willen dus meer vrijheid.

Net als de ANO profileerde ook de SPD zich tijdens haar campagne als een eurosceptische partij. Zo zou er een referendum komen over het lidmaatschap van het land van de EU. Dat wordt door Babiš uitgesloten, maar de euro zal niet worden ingevoerd. Men blaast dus warm en koud als het over het EU-lidmaatschap gaat.

Ik heb maar één vraag, mijnheer de minister. Wijzigen deze nieuwe coalitievorming en die eurosceptische houding de diplomatieke betrekkingen van België met Tsjechië?

16.02 Minister **Maxime Prévot**: De drie partijen ANO, SPD en Automobilisten hebben een regeerakkoord afgesloten. Andrej Babiš zou daarbij worden aangesteld als premier. Er is echter nog geen akkoord over de portefeuilles van de ministers, aangezien de president momenteel vragen stelt bij een van de ministerkandidaten en gezien een belangenconflict bij de kandidaat-premier.

Het andere Europa zou kunnen worden geïnterpreteerd als het beter toepassen van het subsidiariteitsbeginsel. Het is nog onduidelijk of de Tsjechische houding ten opzichte van de EU zal veranderen.

Andrej Babiš en president Petr Pavel hebben een referendum over het EU- en NAVO-lidmaatschap al uitgesloten. Het is alvast belangrijk mee te geven dat uit peilingen blijkt dat ruim 60 % van de Tsjechen in de EU wil blijven en 75 % in de NAVO.

Het coalitieakkoord verwijst een enkele keer naar Oekraïne: "We zullen diplomatieke inspanningen steunen om een einde te maken aan de oorlog in Oekraïne en de risico's op oorlog in Europa weg te nemen."

Er wordt dus niets gezegd over het verminderen of stopzetten van financiële hulp aan Oekraïne. Andrej Babiš heeft al aangegeven dat hij het Tsjechische munitie-initiatief wenst voort te zetten en eventueel efficiënter te maken. Op dit moment is er geen enkele reden om de diplomatieke betrekkingen tussen België en Tsjechië te herzien. Het coalitieakkoord zoals het nu voorligt, geeft goede hoop dat Tsjechië een loyale lidstaat van de EU en de NAVO zal blijven en de internationale afspraken en verplichtingen zal naleven.

16.03 **Annick Lambrecht** (Vooruit): Dank voor de geruststelling, mijnheer de minister. Het is gewoon zo dat wie bij de EU is, niet alleen moet nemen, maar ook moet geven en zich zeker moet houden aan de afspraken.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

17 **Vraag van Sam Van Rooy aan Maxime Prévot (VEM Buitenlandse Zaken, Europese Zaken en Ontwikkelingssamenwerking) over "De jihad die Afrika teistert" (56010004C)**

17 **Question de Sam Van Rooy à Maxime Prévot (VPM Affaires étrangères, Affaires européennes et Coopération au développement) sur "Les ravages causés par le djihad en Afrique" (56010004C)**

17.01 **Sam Van Rooy** (VB): Mijnheer de minister, grote delen van Afrika werden historisch geïslamiseerd door middel van de gewelddadige jihad. Daardoor werden reeds 32 landen gedeeltelijk of sterk islamitisch, vooral in Noord-, Oost- en West-Afrika. Denk aan de afscheiding van Soedan en Zuid-Soedan in 2011.

Pas nog werd in Mali een jonge vrouw, een populaire influencer op TikTok, publiekelijk geëxecuteerd door moslimterroristen. Die landen in Centraal-Afrika, Zuidelijk Afrika en enkele in Oost- en West-Afrika worden vandaag geteisterd of bedreigd door de islamitische jihad en zouden dus aan islamisering ten prooi kunnen vallen. Denk aan de jihadistische groepering Boko Haram, die in 2002 is ontstaan in Nigeria, maar nu ook de landen Niger, Tsjaad, Kameroen en Benin bedreigt. Denk aan de jihadistische beweging Al-Shabaab, die is ontstaan in Somalië in 2006 en nu ook actief is in Tanzania, Oeganda, Ethiopië en Kenia. President Trump dreigde met militaire acties tegen de jihadistische terreurgroeperingen in Nigeria, als de regering van dat land niet snel een einde maakt aan de aanhoudende moorden en slachtpartijen op christenen.

Mijnheer de minister, ik wil graag uw reactie hierop horen. Wat is het standpunt van de regering over de islamitische jihad in Afrika, die op termijn heel het continent dreigt te islamiseren?

Wil de regering een beleid voeren dat tot doel heeft de niet-moslims, met name de christenen, in Afrika te beschermen tegen de jihad en dus tegen islamisering?

17.02 Minister **Maxime Prévot**: Mijnheer Van Rooy, ik betreur ten zeerste dat er door gewelddadig extremisme en terroristische groeperingen in Afrika slachtoffers vallen. De uitzichtloze sociaal-

economische situatie van heel wat jongeren op het continent maakt hen wellicht vatbaar voor radicalisering. Voor de plaatselijke overheden en veiligheidsdiensten vormt dat een grote uitdaging. De FOD Buitenlandse Zaken draagt samen met andere bevoegde Belgische autoriteiten zijn steentje bij in de strijd tegen terrorisme op het Afrikaanse continent, onder meer door onze bijdrage aan de EU, de Verenigde Naties, de coalitie tegen Daesh en steun aan de Afrikaanse Unie.

Daarenboven zetten we onder meer in op capaciteitsopbouw in de regio via nationale experts in het EU Security and Development Initiative. Ons land schrijft zich in in het Europese beleid dat op dat gebied talloze initiatieven in verschillende landen neemt, niet alleen om regionale samenwerking tussen Afrikaanse landen in de strijd tegen terrorisme te bevorderen, onder meer via de Intergovernmental Authority on Development, maar ook door steun aan het National Counter Terrorism Centre in Kenia voor de preventie van gewelddadig extremisme, het bestrijden van terrorismefinanciering en het gebruik van digitale platformen om radicalisering tegen te gaan. Het thema is ook een vast bestanddeel van de politieke dialoog met onze Afrikaanse partners.

In het licht van de recente uitspraken van president Trump hebben de EU-ambassadeurs in Abuja een gezamenlijk referentiekader met *lines to take* over de kwestie opgesteld om met een eenduidige EU-stem te kunnen spreken.

Het gaat in Nigeria in essentie immers niet om christenvervolgingen, maar om een conflict tussen nomadische veehouders en sedentaire boeren, dat al jaren aansleept en waarbij hele dorpsgemeenschappen worden aangevallen in een wedkamp om grondstoffen en grasland. De veehouders zijn weliswaar voornamelijk moslim en de boeren voornamelijk christen, maar om het conflict daarom te kwalificeren als een geloofskwestie, is te kort door de bocht.

De strijd tegen terrorisme en gewelddadig extremisme heeft tot doel de dreigingen in al hun vormen te bestrijden en de burgerbevolking in haar geheel en zonder onderscheid te beschermen.

De inspanningen voor counterterrorismen en de strijd tegen gewelddadig extremisme moeten erin resulteren dat alle burgers in alle regio's in alle veiligheid van hun fundamentele rechten en vrijheden kunnen genieten, zonder dat zij voor hun leven of welk geweld ook hoeven te vrezen.

17.03 Sam Van Rooy (VB): Mijnheer de minister, zoals wij u kennen, hebt u in uw antwoord uiteraard de term islam niet eens uitgesproken. U kent niets van de geschiedenis van de islamisering en van de islamitische jihad in de wereld, zeker in Afrika. Christenen worden in de islamitische wereld systematisch onderdrukt, vervolgd of afgeslacht. Alleen al in Nigeria werden sinds 2009 maar liefst 125.000 christenen vermoord door jihadististen. Dat is niet toevallig. Voor hen zijn er geen betogingen, bezettingen, rode lijnen, BV-campagnes of fel verontwaardigde ministers.

Nochtans is de islamitische jihad het christendom in het Midden-Oosten en in Afrika aan het vernietigen. Terwijl u samen met velen hier in het Parlement geobsedeerd bent door Gaza en terwijl u opkomt voor de Palestijns-islamitische cultuur, waarin christenen tweederangsburgers zijn, kijkt u weg van de jihadistische, etnische en religieuze zuiveringen en van de etnocides en genocides die worden gepleegd door de islamitische jihad op christenen en andere niet-moslims.

Wij kunnen helaas niets anders verwachten van een minister die behoort tot een partij die het christendom heeft verraden en die de islamisering elke dag in dit land importeert en faciliteert.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

18 Vraag van Fatima Lamarti aan Maxime Prévot (VEM Buitenlandse Zaken, Europese Zaken en Ontwikkelingssamenwerking) over "De noodzaak van een nieuwe Belgische Sahelstrategie" (56010050C)

18 Question de Fatima Lamarti à Maxime Prévot (VPM Affaires étrangères, Affaires européennes et Coopération au développement) sur "La nécessité d'une nouvelle stratégie belge pour le Sahel" (56010050C)

18.01 Fatima Lamarti (Vooruit): Mijnheer de minister, de Sahelregio kampt met een diepe crisis op het vlak van veiligheid, politiek en klimaat. Tegelijkertijd biedt de regio ook veel kansen voor de

bevolking zelf, voor Afrika en voor Europa. Denk maar aan de dynamische jeugd, de vele geëngageerde burgers en organisaties en het grote, onbenutte potentieel voor landbouw en groene energie.

België heeft in juli 2023 een eigen strategie voor de Sahel goedgekeurd. Wat die strategie sterk maakt, is dat ze de diepere oorzaken van de crisis wil aanpakken. De doelen waren duidelijk: de veiligheid van de mensen vergroten, mensenrechten en economische zekerheid bevorderen en een solidaire en betrouwbare partner voor de bevolking zijn.

Sinds de goedkeuring van die strategie is de situatie in de regio echter compleet veranderd. Er waren verschillende staatsgrepen, de Alliantie van Sahelstaten werd opgericht, internationale partners trokken zich terug en ook België moest de samenwerking op het vlak van veiligheid stopzetten. De bevolking is het eerste slachtoffer van deze grote geopolitieke verschuivingen.

Bovendien benadrukt u zelf in uw beleidsnota van dit jaar dat België zich moet blijven inzetten in kwetsbare regio's, zoals de Sahel. U roept daarin op tot meer actie om de uitdagingen rond klimaat, veiligheid en migratie aan te gaan. Er is dus een nieuwe strategie nodig.

Daarover heb ik de volgende vragen, mijnheer de minister.

Hoe past België zijn aanpak aan om de strategie in deze nieuwe, moeilijke situatie toch uit te voeren? Hoe zorgen we ervoor dat we trouw blijven aan ons hoofddoel, zijnde het aanpakken van de diepere oorzaken van de crisis?

Welke middelen of kanalen gebruiken we vandaag nog om in een goede dialoog te blijven met de burgers en de organisaties in de Sahel? Hoe steunen we lokale initiatieven die daar voor stabiliteit en positieve verandering kunnen zorgen?

Wordt aan nieuwe Sahelstrategie gewerkt en wanneer kunnen we deze verwachten?

18.02 Minister **Maxime Prévot**: Dank u, mevrouw Lamarti, voor uw vragen.

Sinds de staatsgrepen in de centrale Sahel heeft België altijd zijn bezorgdheid geuit over de toenemende beperkingen op democratisch en civiel gebied. Toch blijven we pragmatisch samenwerken met de landen in de regio. Dat gebeurt naargelang de politieke situatie en op basis van gemeenschappelijke belangen. Tegelijk blijven we de staatsgrepen veroordelen en pleiten we voor een snelle terugkeer naar de grondwettelijke orde. Bilateraal en politiek blijven wij ons inzetten in deze strategische regio. We moeten ons diplomatieke netwerk evenwel aanpassen aan de veiligheids- en personeelsuitdagingen.

Daarom heb ik besloten onze acties te concentreren op twee landen, Burkina Faso en Niger. Onze ambassade in Mali zal worden gesloten. Dat neemt niet weg dat we de ontwikkelingen in Mali en de regionale dynamieken nauw zullen blijven volgen, onder meer dankzij de inzet van onze speciale gezant voor de Sahel. Zij heeft het afgelopen jaar trouwens elk land in de regio bezocht om de politieke dialoog te behouden. België blijft ook actief in de regio via ontwikkelingssamenwerking en humanitaire hulp. Ons werk ter plaatse werd aangepast na de staatsgrepen en richt zich op kwetsbare bevolkingsgroepen.

We blijven onze programma's uitvoeren en Enabel is nog aanwezig. Mijn administratie probeert zoveel mogelijk op het terrein aanwezig te zijn om de situatie goed te volgen. Zo kunnen we onze programma's blijven uitvoeren en aanpassen als dat nodig is.

Begin 2026 komen er gemengde paritaire overlegcomités met Burkina Faso en Niger en ook strategische dialogen met lokale partners van onze Belgische ngo's. Op Europees niveau steunen wij een blijvend engagement van de EU in de regio, aangepast aan de huidige politieke situatie. Dat is belangrijk om een strategische Europese aanwezigheid te behouden in sleutelgebieden die worden geconfronteerd met uitdagingen als de klimaatverandering, onveiligheid, terrorisme en migratie.

België pleit voor een gedifferentieerde aanpak voor elk land, met gemeenschappelijke strategische doelen en pragmatische samenwerking volgens de omstandigheden en mogelijkheden van de lidstaten.

In dit kader heeft de EU speciale vertegenwoordiger voor de Sahel, João Cravinho, op 20 november een document ingediend voor de Raad Buitenlandse Zaken, met als titel 'Een vernieuwde aanpak voor de Sahel'. Dit document zal grotendeels het kader bepalen voor het EU-beleid in de regio. Er bestaat ook een mogelijkheid dat de EU op termijn Raadconclusies zal goedkeuren.

Het is onze intentie om onze Sahelstrategie te herevalueren, zoals voorzien in het regeerakkoord, na de goedkeuring van een nieuwe EU-aanpak. Daarbij zullen wij ook rekening houden met de nieuwe beleidsoriëntaties van de Belgische diplomatie voor een duurzaam en sterk partnerschap met Afrika, die binnenkort zullen worden gepubliceerd.

18.03 Fatima Lamarti (Vooruit): Mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoord.

Ik ben blij dat Europa zich ook ontfermt over deze problematiek en dat België mee aan de kar trekt.

Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

19 Vraag van Annick Lambrecht aan Maxime Prévot (VEM Buitenlandse Zaken, Europese Zaken en Ontwikkelingssamenwerking) over "Het verkiezingsgeweld in Tanzania" (56010292C)

19 Question de Annick Lambrecht à Maxime Prévot (VPM Affaires étrangères, Affaires européennes et Coopération au développement) sur "Les violences lors des élections en Tanzanie" (56010292C)

19.01 Annick Lambrecht (Vooruit): Mijnheer de minister, na de hervkiezing van Samia Suluhu in Tanzania is er onmiddellijk zeer hevig protest uitgebroken omdat de verkiezingen oneerlijk zouden zijn verlopen. Er zouden stembussen gestolen zijn en gebouwen in brand gestoken. Ik zal er niet verder over uitweiden, maar volgens de BBC zouden er minstens 500 mensen overleden zijn. Inmiddels is de president gewoon aan haar nieuwe termijn begonnen.

Die onrustige en gewelddadige verkiezingsdag is deel van een toenemend autoritair klimaat met verdachte politieke verdwijningen, mediacensuur en sterke restricties op de oppositie en het middenveld.

Tanzania is sinds de onafhankelijkheid verder dan ooit verwijderd van echte vrijheid. Tegelijk lijdt de bevolking erg onder een koopkrachtcrisis en hoge werkloosheid.

Mijnheer de minister, hoe beoordeelt u de verslechterende situatie in Tanzania? Welke informatie hebt u over het oneerlijke verloop van de verkiezingen?

Hebt u contact gehad met Belgische diplomaten ter plaatse? Wat is hun inschatting? Welke instructies geeft u hun?

Welk beleid voert België ten opzichte van Tanzania? Is er gelet op de gebeurtenissen een koerswijziging nodig?

19.02 Minister Maxime Prévot: Mevrouw Lambrecht, Tanzania heeft een zeer gewelddadige verkiezingsperiode achter de rug, met onlusten die op de verkiezingsdag uitbraken en de dagen daarna voortduurden. De onderdrukking door de regering heeft tot een zeer hoog aantal doden geleid. Op dit moment wordt het aantal doden geschat op 1.000 tot 2.000. Er zijn ook talrijke gewonden door vuurwapens. Er werden willekeurige, massale arrestaties gemeld alsook de weigering van medische zorg aan gedetineerden.

De maanden voorafgaand aan de verkiezingen werden al gekenmerkt door een beperking van de civiele en democratische ruimte, met verdwijningen, geweld, de uitsluiting van de belangrijkste oppositiepartij van de verkiezingscampagne en de arrestatie van haar leider, die momenteel wordt vervolgd wegens verraad.

Op de dag van de verkiezingen zelf werden talrijke onregelmatigheden vastgesteld, zoals blijkt uit het eerste verslag van de waarnemers van de Afrikaanse Unie.

Enkele weken na de bekendmaking van de verkiezingsuitslag is de rust in het land min of meer teruggekeerd. Ik merk ook dat de Afrikaanse Unie en de landen in de regio de uitslag niet hebben betwist en zich in hun publieke communicatie voorzichtig en gematigd hebben opgesteld.

Onze ambassade in Dar es Salaam volgt de ontwikkelingen in Tanzania op de voet en houdt mij regelmatig op de hoogte. Toen de onlusten uitbraken, was er voortdurend contact tussen mijn diensten en onze ambassade, zowel op consulaire vlak, om onze onderdanen de hulp en informatie te bieden die zij nodig hadden, als op politiek vlak om de situatie nauwgezet op te volgen. Er is opgedragen om de situatie nauwlettend te blijven volgen en de lokale coördinatie voort te zetten met de Europese diensten voor extern optreden, met de andere lidstaten van de Europese Unie en met andere gelijkgestemde landen en internationale organisaties. Daarnaast houdt onze ambassade de evolutie van de veiligheidssituatie voortdurend in de gaten, met name om het reisadvies aan te passen en de veiligheid van onze medeburgers te waarborgen.

Tanzania is al 41 jaar een partnerland van de Belgische ontwikkelingssamenwerking. Op het vlak van de niet-gouvernementele samenwerking voeren elf Belgische partners voor ontwikkelingssamenwerking programma's uit. Na de tragische gebeurtenissen wordt momenteel nagedacht over de richting die ons toekomstig engagement in Tanzania zal uitgaan. Bij die reflectie zal ook rekening worden gehouden met de beleidslijnen die door de nieuwe Tanzaniaanse regering zullen worden aangenomen en met het overleg dat wordt gevoerd met de andere lidstaten van de Europese Unie.

De Europese coördinatie, zowel op lokaal niveau als op het niveau van de Europese instellingen, is zeer intens. Op 3 november hebben de lidstaten van de Europese Unie een verklaring gepubliceerd, waaraan België actief heeft bijgedragen, om hun grote bezorgdheid te uiten. Ze drongen bij de autoriteiten aan om zich zo terughoudend mogelijk op te stellen om mensenlevens te sparen.

De Europese Unie heeft opgeroepen tot de vrijlating van alle gedetineerde politici.

Tot slot heeft de Europese Unie de Tanzaniaanse regering aangemoedigd om haar inspanningen voort te zetten om een volwaardig meerpartijstelsel in te voeren en om een open en inclusieve dialoog aan te gaan met alle belanghebbenden, met name de oppositiepartijen en het maatschappelijke middenveld, met het oog op verzoening.

19.03 Annick Lambrecht (Vooruit): Mijnheer de minister, bedankt voor de opheldering en ook voor de cijfers van het aantal doden.

Ik noteer dat de situatie in Tanzania op de voet wordt gevolgd en dat u nadenkt over ons toekomstig engagement. Ik kan alleen hopen dat als er beslissingen worden genomen, die niet al te zeer nadelig uitvallen voor een bevolking die nu al zwaar lijdt en die eigenlijk geen boodschap heeft aan de dictatoriale praktijken die zich daar afspelen.

L'incident est clos.

Het incident is gesloten.

Le **président**: La question n° 56010317C de Mme Lamarti est transformée en question écrite.

20 Question de Lydia Mutyebele Ngoi à Maxime Prévot (VPM Affaires étrangères, Affaires européennes et Coopération au développement) sur "La transition démocratique en Guinée à l'approche des élections" (56010487C)

20 Vraag van Lydia Mutyebele Ngoi aan Maxime Prévot (VEM Buitenlandse Zaken, Europese Zaken en Ontwikkelingssamenwerking) over "De democratische transitie in Guinee in het licht van de naderende verkiezingen" (56010487C)

20.01 Lydia Mutyebele Ngoi (PS): Monsieur le ministre, le 5 septembre 2021, le gouvernement d'Alpha Condé était renversé suite à un coup d'État mené par le colonel Mamadi Doumbouya. Le colonel et sa junte ont promis de soutenir la transition démocratique, de rétablir l'État de droit, de protéger les libertés individuelles et surtout de ne pas se présenter aux futures élections. Et quatre ans plus tard, les grands discours du colonel Doumbouya apparaissent comme n'étant rien d'autre que des mensonges éhontés visant à flatter son peuple et la communauté internationale pour mieux asseoir

son pouvoir.

Le 28 décembre prochain se tiendront enfin les élections promises lors desquelles le colonel se présentera après que l'opposition politique a été muselée et exilée. Les militants des droits humains ont été ciblés avec des cas de disparitions forcées dont on a déjà parlé ici. La presse libre est réduite au silence. Les droits de manifestation, de réunion ou d'association sont attaqués. Et la justice est victime d'une instrumentalisation de la junte pour ses intérêts. En somme, nous assistons à une reproduction et à l'aggravation de maux qui touchaient la Guinée que la junte avait pourtant promis d'éradiquer.

En s'étant engagée à soutenir le processus de transition démocratique et protéger les libertés individuelles, la communauté internationale a soutenu la junte militaire dans son rôle de gouvernement transitionnel. Pourtant, elle a fermé les yeux devant la dégradation de la situation sur place. L'Union européenne a notamment signé quatre conventions avec la Guinée en 2024, dont une visant à freiner la migration irrégulière tout en entretenant des relations diplomatiques visant à renforcer la stabilité et les droits des Guinéens, la transition démocratique et le développement du pays.

La Belgique est aussi active en Guinée, notamment par ses programmes de coopération au développement gérés par Enabel qui souhaitent renforcer les droits humains et le développement social du pays. Dans ce contexte, la diaspora guinéenne et tous les défenseurs des droits humains et de la démocratie se posent la même question: que fait la communauté internationale?

Monsieur le ministre, quelle est votre évaluation de la situation sur place et de son évolution? La Belgique maintient-elle des contacts diplomatiques avec la junte militaire au pouvoir? Quelle est la position européenne? Cette position sera-t-elle adaptée si la junte militaire continue sa trajectoire autoritaire et liberticide?

20.02 **Maxime Prévot**, ministre: Madame la députée, merci pour vos questions. Nous suivons de près les événements en Guinée.

Après avoir accumulé beaucoup de retard, la transition s'est considérablement accélérée ces derniers mois. Une nouvelle Constitution a été adoptée en septembre par référendum. Le référendum a été bien organisé et pacifique, bien que le processus aurait pu être plus inclusif. Cette constitution comporte des éléments positifs comme la limitation des mandats présidentiels à deux mandats de sept ans.

L'élection présidentielle devrait suivre le 28 décembre. Quelques-uns des principaux opposants au président Doumbouya ne pourront pas se présenter pour des raisons juridiques. Toutefois, M. Doumbouya affrontera tout de même sept opposants lors de ce scrutin.

Derrière ces quelques éléments positifs, il y a toutefois encore des manquements en matière de droits humains: arrestations arbitraires, disparitions inexplicables, interdiction de manifester. C'est donc un tableau contrasté que je fais de la situation en Guinée.

Au mois d'avril, lors de l'Examen périodique universel du Conseil des droits de l'homme de l'ONU, la Belgique avait d'ailleurs fait une série de recommandations sur l'importance de garantir la liberté d'expression, de protéger les journalistes et de lutter contre l'impunité en assurant l'indépendance du pouvoir judiciaire.

À noter que la Belgique appuie aussi le bureau du haut-commissaire aux droits de l'homme en Guinée jusqu'à fin 2025 avec un financement d'un million d'euros.

Je peux par ailleurs vous confirmer que nous avons des contacts avec les autorités de transition via notre ambassade sur place. J'espère avoir un contact avec mon homologue guinéen prochainement. Il est important de garder la porte ouverte au dialogue. C'est grâce au dialogue que nous avons pu accompagner les autorités dans l'avancement de la transition ces derniers mois.

Comme vous le savez, nous allons fermer notre poste à Conakry fin 2026 dans le cadre de la réorganisation de notre réseau diplomatique, mais nous maintiendrons le contact avec les autorités guinéennes via d'autres canaux.

La position européenne est similaire à la nôtre: maintien du dialogue, qui est franc et ouvert, et maintien du soutien à la société civile malgré la pression.

Je ne peux préjuger de l'avenir de la position européenne. Tout dépendra de l'évolution de la situation dans les semaines et dans les mois à venir.

20.03 **Lydia Mutyebele Ngoi (PS):** Merci monsieur le ministre pour vos réponses.

Il y a deux semaines, au sein du groupe d'amitié parlementaire Belgique-Guinée, nous avons reçu un des principaux opposants, M. Cellou Dalein Diallo. La junte a une position très particulière par rapport à ses opposants politiques. Il a été déchu de sa nationalité dans des conditions assez spéciales. Il ne peut de ce fait pas se présenter aux élections alors qu'il est à la tête du plus grand parti politique de l'opposition guinéenne.

Il est donc vrai que M. Doumbouya se retrouve face à sept opposants, mais l'opposant principal, malheureusement, est muselé. Il est important que la Belgique et l'Union Européenne, en tant qu'investisseurs, continuent à soutenir le développement moral et ne ferment pas les yeux sur les violations des droits humains commises en Guinée.

Nous devons bien sûr poursuivre notre travail avec la société civile, qui aspire à une véritable démocratie et à une véritable liberté. Une coopération étroite avec la Belgique ne peut qu'encourager le respect des droits humains et de l'État de droit, indépendamment des intérêts commerciaux. Nous savons que ces pays regorgent d'or et de minerais, et je me demande parfois si nous cherchons à entrer en contact avec eux pour renforcer les principes démocratiques ou pour favoriser le pillage organisé de leurs richesses.

Au regard de la stratégie belge dans la région du Sahel et en Afrique de l'Ouest, il est urgent de reconsidérer notre approche et de clarifier les valeurs que nous souhaitons véhiculer.

L'incident est clos.

Het incident is gesloten.

21 **Question de Lydia Mutyebele Ngoi à Maxime Prévot (VPM Affaires étrangères, Affaires européennes et Coopération au développement) sur "Les minorités nationales" (56010659C)**

21 **Vraag van Lydia Mutyebele Ngoi aan Maxime Prévot (VEM Buitenlandse Zaken, Europese Zaken en Ontwikkelingssamenwerking) over "Nationale minderheden" (56010659C)**

21.01 **Lydia Mutyebele Ngoi (PS):** *Monsieur le ministre, dans notre pays comme dans le monde, les droits humains sont sous pression. En ce sens, l'Institut fédéral des droits humains joue un rôle crucial comme l'a rappelé son audition en commission de la Justice ce 18 novembre.*

Une de mes questions est cependant restée sans réponse: celle du respect dans notre pays des minorités nationales et de leurs droits. La question avait déjà été largement abordée par mon Groupe en avril 2019 lorsque votre prédécesseur avait présenté son projet de loi créant ledit Institut. Le Conseil des droits de l'Homme de l'ONU, dans le cadre de l'Examen Périodique Universel, ou le Conseil de l'Europe, dans ses différents organes, ont ainsi à plusieurs reprises pointé notre concernant notamment le non-respect des droits des minorités nationales. Ainsi, on ne peut que déplorer l'absence de ratification par la Belgique de la Convention-cadre du Conseil de l'Europe sur la protection des minorités nationales, l'application de certaines circulaires par la Région flamande ou le refus par le passé de nommer des bourgmestres francophones dans les communes à facilités flamandes.

Monsieur le ministre, pouvez-vous me faire le point sur votre position, en tant que chef de la diplomatie belge, sur la défense des minorités nationales? Qu'en est-il de la ratification de la Convention-cadre du Conseil de l'Europe? Enfin, comptez-vous porter cette question au sein du gouvernement afin notamment d'élargir les compétences de l'IFDH voire de permettre son interfédéralisation comme cela a été évoqué lors de son audition?

Je vous remercie d'avance pour vos réponses.

21.02 **Maxime Prévot, ministre:** Madame la députée, avant de répondre à votre question pour laquelle

je vous remercie, je voudrais rappeler que le projet de loi créant l'Institut Fédéral des Droits Humains (IFDH) a été présenté par le précédent gouvernement, à l'initiative du ministre de la Justice compétent en la matière. Comme vous le savez, la Flandre a entretemps créé son propre Institut flamand des droits humains.

En ce qui concerne la convention-cadre du Conseil de l'Europe, vous connaissez sans doute également la position du gouvernement flamand. La Belgique, pour sa part, a formulé lors de la signature de cette convention-cadre une réserve précisant que son application devait respecter les principes constitutionnels et la législation linguistique en vigueur, et que la notion de "minorité nationale" serait définie par la Conférence interministérielle Politique étrangère. Un groupe d'experts a été mandaté pour définir cette notion dans le contexte belge. Ce groupe a soumis plusieurs rapports, mais n'a jusqu'ici pas abouti à un accord sur une définition.

21.03 **Lydia Mutyebele Ngoi (PS):** Monsieur le ministre, je vous remercie.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

22 **Vraag van Ellen Samyn aan Maxime Prévot (VEM Buitenlandse Zaken, Europese Zaken en Ontwikkelingssamenwerking) over "De conferentie over West-Azerbeidzjan in Brussel" (56010742C)**

22 **Question de Ellen Samyn à Maxime Prévot (VPM Affaires étrangères, Affaires européennes et Coopération au développement) sur "La conférence consacrée à l'Azerbaïdjan occidental à Bruxelles" (56010742C)**

22.01 **Ellen Samyn (VB):** Mijnheer de voorzitter, ik verwijs naar de schriftelijke versie van mijn vraag.

In Brussel vond recent een conferentie plaats over het zogenaamde "recht op terugkeer" van "West-Azerbeidzjanen" naar Oost-Armenië, hetgeen zij valsely claimen als hun historisch thuisland. Dit is opmerkelijk gezien Azerbeidzjan internationaal wordt aangeklaagd voor oorlogsmisdaden en de volledige verdrijving van de historisch Armeens-christelijke bevolking van Artsach.

Het narratief van "West-Azerbeidzjan" verspreidt historisch valse propaganda, dat de voedingsbodem legt voor nog meer militaire agressie tegen het soevereine Armeense territorium. Dat een evenement dat dit propageert hier kan plaatsvinden, is al vreemd; dat er zelfs politici van Belgische regeringspartijen aanwezig zouden zijn geweest, is ronduit hallucinant. Er zou namelijk een vertegenwoordiger uit uw partij, Les Engagés, hebben deelgenomen.

In uw recente commissie-interventie verwees u naar het geparafeerde vredesakkoord in Washington en sprak u van een "positief perspectief" voor de regio. U benadrukte ook dat België mensenrechten "consequent" aankaart, dat de EU-missie in Armenië wordt versterkt en dat België hecht aan territoriale integriteit en eerlijke processen voor de Karabach-leiders.

Daarom wekt het grote verbazing dat regeringspolitici zich openlijk associëren met een conferentie die het narratief van Bakoe versterkt, terwijl Armeniërs nog steeds verdreven zijn en processen in Azerbeidzjan ernstige vragen oproepen.

Graag verneem ik van de minister:

Waren er naast betrokken politicus van Les Engagés nog Belgische politici aanwezig op deze conferentie, en hoe beoordeelt u hun deelname in het licht van uw eerdere uitspraken over mensenrechten en voorzichtigheid in het vredesproces?

Hoe rijmt u uw bewering dat België mensenrechten "consequent" aankaart met de aanwezigheid van regeringspolitici op een evenement dat het Azerbeidzjaanse oorlogsnarratief ondersteunt?

Bent u bereid duidelijker standpunt in te nemen over de schijnprocessen tegen de Karabach-leiders, zeker nu Belgische politici zich zichtbaar verbinden met eenzijdige Azerbeidzjaanse standpunten?

22.02 **Minister Maxime Prévot:** Mevrouw Samyn, net als de Europese Unie en de andere lidstaten

steunt België het vredesproces tussen Armenië en Azerbeidzjan. Onze steun werd recentelijk nog bevestigd door mijn diensten aan hoge Armeense en Azerbeidzjaanse bezoekers in Brussel, respectievelijk op het niveau van viceminister en diplomatiek adviseur van de president.

Ik verheug mij over concrete stappen vooruit in de relatie tussen beide landen, zoals de recente levering van Kazachs graan aan Armenië via Azerbeidzjan, voor het eerst sinds de val van de Sovjet-Unie. De mogelijke aanwezigheid van een parlements lid op een conferentie over het – ik citeer – “recht op terugkeer in het internationaal recht”, die werd georganiseerd door de ngo Western Azerbaijan Community, verandert het beleid van de Belgische uitvoerende machten vanzelfsprekend niet. De directie-generaal Bilaterale Zaken van de FOD Buitenlandse Zaken heeft de kwestie van de referentie naar het zogenoemde Western Azerbaijan overigens recent aangekaart bij de ambassadeur van Azerbeidzjan in Brussel.

België neemt duidelijk standpunt in over de mensenrechten en de rechtsstaat, ook in Azerbeidzjan. Het recht op een eerlijk proces maakt daar deel van uit, zoals u weet, en wij doen dat een multilateraal, Europees en bilateraal kader. Deze punten werden eind november nog besproken tussen mijn kabinetschef en de diplomatieke adviseur van de president van Azerbeidzjan.

22.03 Ellen Samyn (VB): Mijnheer de minister, ik was toch enigszins verbaasd dat een lid van een parlement naar zo'n conferentie gaat, zeker gezien de gevoeligheid en het feit dat dat allesbehalve bijdraagt aan het vredesproces. Het feit dat een Azerbeidzjaanse delegatie dergelijke bijeenkomsten organiseert, brengt evenmin veel goeds voort.

Wat die processen betreft, zitten de politici uit Artsach nog altijd in de gevangenis in Bakoe.

Het baart mij wel enige zorgen hoe Azerbeidzjan zich aan het profileren is op het wereldtoneel. Ik las onlangs een artikel waarin werd gesteld dat Azerbeidzjan het nieuwe Dubai zou kunnen worden. Daar wordt niets tegen ondernomen.

Ik maak mij dus toch wel zorgen over het feit dat Azerbeidzjan zich anders voordoet dan het is. De ambassadeur van Azerbeidzjan is hier eens op bezoek geweest in onze commissie en het was toen een allesbehalve nette conversatie. Dat hebt u zelf ongetwijfeld ook gezien. Ik hoop dan ook dat iedereen hier, en zeker u, op zijn hoede is voor hetgeen waartoe zo'n regime in staat is.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

23 Vraag van Ellen Samyn aan Maxime Prévot (VEM Buitenlandse Zaken, Europese Zaken en Ontwikkelingssamenwerking) over "De christenvervolging in Nigeria" (56010885C)

23 Question de Ellen Samyn à Maxime Prévot (VPM Affaires étrangères, Affaires européennes et Coopération au développement) sur "La persécution des chrétiens au Nigeria" (56010885C)

23.01 Ellen Samyn (VB): Mijnheer de voorzitter, ik verwijs naar de schriftelijke versie van mijn vraag.

In Nigeria werden vorige week opnieuw gruwelijke feiten vastgesteld. In de katholieke basisschool en middelbare school St. Mary in Papiri, in de deelstaat Niger, werden 315 leerlingen en leerkrachten ontvoerd door gewapende bendes, een van de grootste ontvoeringen in jaren. Het is bovendien al de tweede schoolontvoering in minder dan een week.

Deze aanvallen zijn niet zomaar criminaliteit en kunnen al helemaal niet worden weggezet als "interetnische conflicten" of "stamtwisten". Het gaat over een systematisch patroon van geweld tegen christelijke gemeenschappen in Nigeria. Verschillende internationale rapporten spreken al jaren van een verhoogd risico op doelgerichte christenvervolging, onder meer door extremistische groeperingen en criminele milities die scholen en christelijke dorpen als doelwit kiezen.

Graag verneem ik van de minister:

Erkent u dat deze grootschalige ontvoeringen niet los kunnen worden gezien van het bredere patroon van geweld tegen christelijke gemeenschappen in Nigeria, en dat het dus niet volstaat om dit te reduceren tot "stamtwisten" of interne lokale conflicten?

Hoe beoordeelt u de veiligheidssituatie voor christelijke minderheden in Nigeria, gezien de herhaalde, doelgerichte aanvallen op christelijke scholen, kerken en dorpen?

Heeft België op bilateraal of Europees niveau al contact opgenomen met de Nigeriaanse autoriteiten om meer duidelijkheid te krijgen over de aanpak van deze ontvoeringen en de bescherming van kwetsbare minderheden?

Zal België, in de context van zijn mensenrechtenbeleid, dit dossier actief opvolgen en aandringen op een consequente veroordeling binnen Europese raden en fora waar Nigeria ter sprake komt?

23.02 Minister **Maxime Prévot**: Mevrouw Samyn, ik begrijp ten volle de emoties die zijn ontstaan door de recente ontvoering van 303 meisjes uit een katholiek internaat in de staat Niger. Deze aanval is de laatste in een lange reeks ontvoeringen van schoolkinderen in Nigeria, die in 2014 begon met de aanval op de school in Chibok. Sindsdien zijn meer dan 1.500 kinderen ontvoerd, zowel christenen als moslims.

Ik ben mij ervan bewust dat jihadistische groeperingen, zoals Boko Haram en ISWAP een uitgesproken antichristelijke retoriek hanteren. Toch lijken de motieven voor deze ontvoeringen eerder financieel dan religieus van aard. Zoals ik eerder heb uitgelegd, gaat het conflict in het noorden van Nigeria in de eerste plaats over de strijd om hulpbronnen in dichtbevolkte gebieden. De etnische en religieuze dimensies zijn aanwezig, maar het zou te simplistisch zijn om dit als een godsdienstoorlog te bestempelen. Ook veel moslims zijn slachtoffer van Boko Haram en ISWAP.

De Hoge Commissaris voor de Mensenrechten heeft zich uitgesproken over deze nieuwe massale ontvoering, zonder daarbij te verwijzen naar een uitzonderlijk religieus karakter. De situatie van alle inwoners in het noorden van Nigeria blijft bijzonder moeilijk, met een duidelijk tekortschietend veiligheidsapparaat en bijna volledige straffeloosheid voor jihadisten.

Onze ambassadeur ter plaatse en zijn Europese collega's hebben op 24 november deelgenomen aan de presentatie van het strategisch plan 2025-2030 van het Nigeriaanse Centrum voor Terrorismebestrijding. Europese partners konden daarbij opmerkingen maken en voeren regelmatig overleg met de Nigeriaanse autoriteiten.

België blijft bezorgd over mensenrechtenschendingen in het land, inclusief aanvallen met religieuze motieven, zoals gerichte aanvallen op christelijke gemeenschappen. Ik wijs erop dat de Europese Unie vrijheid van religie als prioriteit heeft opgenomen in haar mensenrechtenstrategie voor Nigeria. Mijn diensten volgen de situatie op de voet en sluiten zich aan bij de verklaring van de Hoge Commissaris over de recente ontvoeringen, waarin wordt opgeroepen tot onmiddellijke, onafhankelijke onderzoeken om de daders ter verantwoording te roepen. Wij aarzelen niet om ons standpunt te herhalen en mensenrechtenkwesties aan te kaarten in bilaterale contacten met de Nigeriaanse autoriteiten, evenals in multilaterale fora.

23.03 **Ellen Samyn** (VB): Mijnheer de minister, ik was een beetje hoopvol, want u begon uw antwoord goed, maar dan zwakte het wat af. Ik denk eerlijk gezegd dat het een beetje te simplistisch is om te ontkennen dat de oorlog een religieus karakter heeft. Het gaat echt om christenvervolging in de puurste zin van het woord. Nergens vinden zoveel christenvervolgingen plaats als daar. Het stopt niet. Het gaat niet enkel over ontvoeringen, zoals in 2014, maar ook over het letterlijk afslachten van dorpen. Het gaat niet enkel om geld, maar wel degelijk om een religieus karakter en om systematische repressie van christenen. Ik vind dat het tijd wordt dat u dat ook inziet.

Voorzitster: Els Van Hoof

Présidente: Els Van Hoof

Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

24 Vraag van Sam Van Rooy aan Maxime Prévot (VEM Buitenlandse Zaken, Europese Zaken en Ontwikkelingssamenwerking) over "De 600 miljoen euro die België naar de Palestijnse gebieden heeft versluisd" (56010668C)

24 Question de Sam Van Rooy à Maxime Prévot (VPM Affaires étrangères, Affaires européennes et Coopération au développement) sur "Les 600 millions d'euros transférés par la Belgique vers les territoires palestiniens" (56010668C)

24.01 **Sam Van Rooy** (VB): Mevrouw de voorzitter, ik verwijs naar de schriftelijke versie van mijn vraag.

In de VN-toespraak van de premier in New York zei hij dat België sinds de Oslo-akkoorden van 1993 ongeveer 600 miljoen euro naar de Palestijnse gebieden heeft versluisd. Kan u toelichten naar wie of wat dat geld is gegaan en waarvoor het precies diende? Graag een toelichting.

Gezien het feit dat de Palestijnse Autoriteit jihadisten en/of hun families een riante financiële beloning geeft wanneer ze met een (zelfmoord)aanslag Israëliërs hebben vermoord, dringt de vraag zich op hoeveel van die 600 miljoen euro rechtstreeks of onrechtstreeks bij de Palestijnse Autoriteit is terechtgekomen, of hoeveel euro de Palestijnse Autoriteit ten goede is gekomen. Hoeveel geld versluisst deze regering in totaal naar de Palestijnse gebieden, en hoeveel daarvan komt rechtstreeks of onrechtstreeks bij de PA terecht of komt ten goede aan de PA?

24.02 Minister **Maxime Prévot**: Mijnheer Van Rooy, sinds de Oslo-akkoorden van 1993 heeft België ongeveer 600 miljoen euro toegekend aan de Palestijnse gebieden in het kader van ons beleid inzake ontwikkelingssamenwerking en humanitaire steun, volledig in lijn met de EU-principes van solidariteit, mensenrechten en multilateralisme. De doelstellingen van deze steun zijn bijdragen aan regionale stabiliteit, de burgerbevolking beschermen en de fundamentele rechten bevorderen.

Deze enveloppe is als volgt verdeeld. Wat humanitaire hulp betreft, werd ongeveer 227 miljoen euro toegewezen aan dringende acties zoals toegang tot voedsel, medische zorg, drinkbaar water en onderdak, onder meer via multilaterale partners zoals UNRWA en het West Bank Protection Consortium.

Wat ontwikkelingssamenwerking betreft, hebben de middelen projecten ondersteund op het vlak van onderwijs, werkgelegenheid, klimaat, infrastructuur en jongerenempowerment.

Wat multilaterale en bilaterale partnerschappen betreft, werkt België samen met internationale en lokale organisaties, met respect voor transparantie en verantwoordingsprincipes.

Met betrekking tot de terugkerende vragen over een mogelijke indirecte steun aan controversiële programma's zoals het Martyrs Fund, vaak omschreven als *pay for slay*, wens ik te benadrukken dat België de Palestijnse Autoriteit niet financiert voor dergelijke programma's. Dit sociale fonds wordt volledig gefinancierd door de Palestijnse Autoriteit met eigen middelen.

Belgische fondsen worden toegewezen aan specifieke projecten, uitgevoerd door erkende partners en onderworpen aan strikte opvolgingsmechanismen. Daarnaast heeft een onafhankelijke analyse van USAID, gepubliceerd in juli en verspreid via persagentschap Reuters, geconcludeerd dat er geen bewijs is van massale verduistering van humanitaire hulp. Deze studie versterkt de geloofwaardigheid van de internationale distributiemechanismen, waaronder die van België.

België voert een evenwichtig beleid, gebaseerd op respect voor het internationaal recht en de mensenrechten. Ons land ondersteunt een tweestatenoplossing en veroordeelt krachtig alle vormen van geweld, ongeacht wie de daders zijn. Ik dank u.

24.03 **Sam Van Rooy** (VB): Minister Prévot, ik begrijp nu nog beter waarom premier De Wever mijn kritische vragen hierover niet zelf wilde of durfde te beantwoorden. Hij wil niet geconfronteerd worden met het schandalige feit dat dankzij opeenvolgende Belgische regeringen, ook N-VA-regeringen en ook deze regering-De Wever, belastinggeld van de hardwerkende burgers wordt gebruikt om in feite dodelijke Palestijnse jihadistische terreur te financieren. Het gaat in totaal om honderden miljoenen euro's belastinggeld sinds 1993. Terwijl deze regering de hardwerkende burger pakt in zijn portemonnee, versluisst ze elk jaar de facto miljoenen euro's naar het Midden-Oosten, inclusief naar de

negationist Abbas van de Palestijnse Autoriteit en inclusief naar islamitisch terrorisme. Minister, ik wil mijn woorden, maar ik kan niet anders dan concluderen dat deze regering echt gesloft is.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

*De behandeling van de vragen eindigt om 14.04 uur.
Le développement des questions se termine à 14 h 04.*